



gemeente

Oost Gelre

Programmabegroting 2022-2025



Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Visie	5
Leeswijzer	6
Financieel overzicht Programmabegroting 2022	7
Bestaand beleid 2022 versus 2021	7
Voorstellen van nieuw beleid	8
Financieel begrotingsresultaat 2022	9
Incidentele baten en lasten bestaand beleid	10
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	10
Meerjarenbeeld	10
Meerjarenperspectief 2022-2025	11
Reservepositie	13
Programmaplan	15
Programma 1 - Leefomgeving	15
Ruimtelijke ontwikkeling	15
Wonen in Oost Gelre	19
Beheer openbare ruimte	22
Duurzaamheid en milieu	25
Beleidsindicatoren	29
Middelen: wat mag het kosten?	29
Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2022	32
Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	34
Leefbaarheid, onbetaalbaar!	34
Onderwijs	35
Sport	37
Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel!	39
Cultuur en verenigingen	41
Nieuwkomers zijn welkom!	42
Werk moet lonen	44
Preventie en ondersteuning	46
Armoedebestrijding	51
Laaggeletterdheid/taalarm	53
Goede zorg voor senioren	54
Jeugdzorg	56
Volksgezondheid	58
Middelen: wat het kosten?	62
Programma 3 - Economie en werkgelegenheid	65
Goed ondernemersklimaat	65

Gezonde agrarische sector.....	67
Bereikbaarheid en mobiliteit	68
Toerisme en evenementen	69
Werkgelegenheid	71
Middelen: wat mag het kosten?	72
Programma 4 - Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	75
Veiligheid	75
Euregionale samenwerking Achterhoek.....	77
Gemeentelijke organisatie	78
Burgerinitiatieven	79
Gemeentelijke dienstverlening.....	80
Financieel beleid	80
Middelen: wat mag het kosten?	82
Voorstellen voor nieuw beleid voor het jaar 2022	84
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing VPB en onvoorzien	85
Paragrafen.....	87
Inleiding	87
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	87
Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties	97
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	101
Paragraaf 4: Financiering	109
Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen	112
Paragraaf 6: Grondbeleid	116
Paragraaf 7: Lokale heffingen	118
EMU-saldo.....	125
Geprognostiseerde balans	127
Bijlagen.....	130
Bijlage 1: Financiële gevolgen van de coronacrisis voor het jaar 2022	130
Bijlage 2: Vergelijking begroting 2022 versus begroting 2021	130
Bijlage 3: Voorstellen van nieuw beleid voor de periode 2022-2025.....	133
Bijlage 4: Bijlage bij paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	146
Bijlage 5: Overzicht van verbonden partijen.....	147
Bijlage 6: BBV Beleidsindicatoren.....	152
Bijlage 7: Lijst met afkortingen.....	155

Visie

Van visie naar uitvoering

Inleiding

In de Strategienota Oost Gelre 'Samen aan de slag in andere tijden' staat beschreven waar we als Oost Gelre naar toe willen. De visie begint met de opmerking dat de gemeente niet meer de oplosser van alle problemen in de samenleving is. Maar daarin wel een regisserende en faciliterende rol blijft vervullen. Waar mogelijk leggen we de verantwoordelijkheid terug in de samenleving en dagen inwoners uit het initiatief te nemen. We werken samen met inwoners, ondernemers en organisaties vanuit onze kernwaarden 'aandachtig, eerlijk en uitnodigend'.

Maatschappelijk effect

Het resultaat van alle inspanningen moet zijn, dat we nog beter in staat zijn om de ambities die we ons stellen te realiseren in goede samenwerking met onze inwoners en partners. Immers het effect van onze ambities willen we terugzien in de samenleving. En dat is het doel van deze begroting, van visie naar uitvoering.

Leeswijzer

De veranderingen volgen elkaar in steeds hoger tempo op en deze dynamiek vraagt om een bestuursstijl die hierbij aansluit. Dat moet ook in onze Programmabegroting tot uiting komen.

Een van die stappen is de indeling van de programma's. Die is gebaseerd op de Strategienota 'Samen aan de slag in andere tijden' en sluit logisch aan bij de actuele thema's:

Programma 1 – Leefomgeving;

Programma 2 – Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen;

Programma 3 – Economie en werkgelegenheid;

Programma 4 – Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening.

De Programmabegroting bestaat uit een programmaplan waarin de maatschappelijke effecten, beleidsdoelstellingen en activiteiten staan beschreven en de paragrafen.

In de Kadernota staan de financiële kaders waarbinnen wij de Programmabegroting hebben opgesteld. De beleidskaders zijn uitgewerkt volgens het coalitieprogramma 'Volle kracht vooruit!'.

Per programma leest u:

- wat willen we bereiken.
- wat we ons ten doel stellen.
- wat we ervoor gaan doen (activiteiten);
- wat het mag kosten.

Wat willen we bereiken – maatschappelijk effect

Met de op programmaniveau beschreven doelstellingen willen we een aantal maatschappelijke effecten beïnvloeden. Bijvoorbeeld hoe we de leefbaarheid in de kleine- en hoofdkernen behouden en verbeteren.

Wat stellen we ons ten doel

We hebben realistische doelen opgenomen en ons beperkt tot de doelen die een relatie hebben met:

- nieuwe taken;
- speerpunten van beleid;
- taken / verantwoordelijkheden waar we op een andere manier invulling aan willen geven.

Al het andere werk gaat natuurlijk ook door (zoals onderhoud wegen, openbaar groen etc.).

Wat gaan we ervoor doen – activiteiten

We hebben aan de doelen activiteiten / prestaties verbonden. Deze activiteiten / prestaties moeten ervoor zorgen dat we de beoogde resultaten halen. Elke activiteit heeft uiteraard een eigen resultaat. Maar de som van de resultaten zorgt voor het realiseren van het doel en in het verlengde daarvan het maatschappelijke effect dat we willen beïnvloeden of bereiken.

Financieel overzicht Programmabegroting 2022

Bestaand beleid 2022 versus 2021 (structureel)

In deze paragraaf geven we op hoofdlijnen de afwijkingen tussen de Programmabegroting 2022 en Programmabegroting 2021 weer.

Programma	Begroting 2021			Begroting 2022		
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
1. Leefomgeving	-17.342.508	7.250.191	-10.092.317	-13.986.428	6.807.562	-7.178.866
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	-46.800.356	8.126.128	-38.674.228	-40.218.834	6.529.436	-33.689.398
3. Economie en werkgelegenheid	-1.354.963	1.227.068	-127.895	-1.167.614	1.584.256	416.642
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	-6.013.238	476.474	-5.536.764	-5.972.854	501.425	-5.471.429
Algemene dekkingsmiddelen	-562.653	59.147.181	58.584.528	-555.324	56.790.512	56.235.188
Overhead	-9.783.286	187.015	-9.596.271	-9.574.751	31.564	-9.543.187
Heffing Venootschapsbelasting (VPB)	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-81.857.004	76.414.057	-5.442.947	-71.475.805	72.244.755	768.950
Mutaties reserves programma 1	0	3.316.982	3.316.982	0	0	0
Mutaties reserves programma 2	0	1.984.394	1.984.394	0	115.000	115.000
Mutaties reserves programma 3	0	310.000	310.000	0	0	0
Mutaties reserves programma 4	-1.374.164	1.447.876	73.712	-191.387	269.024	77.637
Structureel begrotingssaldo	-83.231.168	83.473.309	242.141	-71.667.192	72.628.779	961.587
Incidentele baten en lasten	-1.006.000	385.500	-620.500	0	1.734.422	1.734.422
Mutaties reserves	0	620.500	620.500	0	0	0

Programma	Begroting 2021			Begroting 2022		
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
Geraamd resultaat	-84.237.168	84.479.309	242.141	-71.667.192	74.363.201	2.696.009

Wat u in bovenstaande tabel kunt herleiden, is het structurele begrotingsresultaat en de mutaties van de incidentele baten en lasten. De incidentele baten en lasten 2021 bestaan grotendeels uit de effecten van de Coronacrisis. De verwachte effecten van de Coronacrisis voor 2022 zijn niet in deze tabel opgenomen.

Onderstaande vergelijking is gebaseerd op het structurele begrotingsresultaat 2022 en 2021.

De Programmabegroting 2021, inclusief wijzigingen € 242.141

De Programmabegroting 2022 bestaand beleid € 2.696.009

T.o.v. 2021 is sprake van een verbetering van het structurele resultaat met € 2.453.868

De grote afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2021 vloeien in het bijzonder voort uit de incidentele uitgaven in 2021 welke gedekt worden door onttrekkingen uit de reserves. Ook van grote invloed is de verschuiving van uitgaven en inkomsten als gevolg van de invoering van het woonplaatsbeginsel.

Voorstellen van nieuw beleid

Voorstellen van nieuw beleid leiden tot het volgende beslag op middelen. In bijlage 2 vindt u de uitwerking van de voorstellen van nieuw beleid per programma.

Investeringsniveau

Programma	2022	2023	2024	2025
1. Leefomgeving	5.762.850	5.534.750	6.741.750	4.401.250
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	7.067.000	7.343.304	5.600.000	0
3. Economie en werkgelegenheid	0	0	0	0
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	0	0	0	0
Totaal investeringsniveau nieuw beleid	12.829.850	12.878.054	12.341.750	4.401.250

Budgettaire lasten (nieuw beleid)

Programma	2022	2023	2024	2025
1. Leefomgeving	1.167.953	1.313.864	1.643.701	1.739.549
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	1.558.260	1.676.809	1.844.809	1.844.809
3. Economie en werkgelegenheid	275.000	215.000	215.000	140.000
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	468.000	478.000	505.000	498.000
Totaal budgettaire lasten nieuw beleid	3.469.213	3.683.673	4.208.510	4.222.358
Dekking uit reserve	1.085.804	806.804	771.304	585.000
Dekking uit voorziening riolering	88.475	147.228	234.233	250.092
Totaal dekking t.l.v. reserves & voorzieningen	1.174.279	954.032	1.005.537	835.092
Netto budgettaire jaarlasteren nieuw beleid	2.294.934	2.729.641	3.202.972	3.387.266

Hierbij is nadrukkelijk rekening gehouden met het vastgestelde coalitieprogramma. Belangrijke items zijn onder andere de implementatie van de Omgevingswet, energietransitie, onderwijshuisvesting Groenlo, binnensport Groenlo, zorg en participatie in het bijzonder gericht op samenwerking, preventie en langer zelfstandig thuis wonen en verduurzaming rioolbeheer.

Financieel begrotingsresultaat 2022

Op basis van de Programmabegroting 2022, voorstellen van nieuw beleid (besluit en noodzakelijk) en het dekkingsplan ontstaat het volgende financiële beeld voor het jaar 2022.

Structureel begrotingssaldo programmabegroting 2022	€ 961.587
Incidentele baten en lasten	€ 1.734.422
Structureel resultaat bestaand beleid	€ 2.696.009
Voorstellen van nieuw beleid 2022	€ -2.294.934
Subtotaal	€ 401.075

Structureel dekkingsplan 2022	€ 338.162
Voordeilig begrotingsresultaat 2022	€ 739.237

Ten opzichte van de kadernota lijkt het financieel rooskleuriger maar de positieve ontwikkeling wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de toevoeging van extra rijksmiddelen ad € 1,7 miljoen voor het sociaal domein; jeugd uitgaven. Hier komt bij dat de extra rijksmiddelen slechts voor 2022 door het demissionaire kabinet zijn toegezegd. Landelijk is afgesproken dat de gemeenten in hun meerjarenramingen rekening mogen houden met 75% van de extra rijksbijdrage. Tegenover genoemde verhoging staat dat het rijk alsnog de opschalingskorting (circa € 400.000 voor Oost Gelre) heeft doorgevoerd ondanks hevig verzet door de VNG en alle gemeenten.

Incidentele baten en lasten bestand beleid

Het overzicht van de incidentele baten en lasten biedt inzicht welke incidentele lasten deel uitmaken van de totale baten en lasten.

Incidentele baten en lasten	2022	2023	2024	2025
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening		20.000	20.000	20.000
Algemene dekkingsmiddelen	1.734.422			
Incidentele baten	1.734.422	20.000	20.000	20.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Onderstaand overzicht geeft u inzicht in de structurele mutaties van de reserves. De belangrijkste mutatie betreft de bespaarde rente.

Structurele mutaties van de reserves	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Bespaarde rente reserves	-149.024	191.387	42.363
Kapitaallasten school Flierbeek en Hamalandschool, reserve onderwijshuisvesting (mutatie loopt af in 2036)	0	115.000	115.000
Totaal	-388.456	516.150	127.694

Meerjarenbeeld

In de Meerjarenbegroting hanteren wij de volgende uitgangspunten:

Ontwikkeling prijsstijgingen en loonkosten

In de Meerjarenbegroting houden wij rekening met constante prijzen. We houden dus geen rekening met inflatie en loonsomontwikkeling. We gaan uit van de ramingen van het Centraal Planbureau, te weten voor 2022 een inflatie van +1,4%. Voor de loonkostenaanpassing gaan we uit van 1,4% in 2022.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

- Zoals gebruikelijk is de meicirculaire gehanteerd voor de berekening van de algemene uitkering voor de programmabegroting. Een belangrijke ontwikkeling hierbij is dat het rijk door de negatieve bijstellingen op de rijksbegroting voor prijsontwikkelingen het accres daalt in totaliteit met € 126,5 miljoen. Conform de normeringsmethodiek is de algemene uitkering gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksbegroting.

- Opschalingskorting: De opschalingskorting is een aantal jaren opgenomen als drukmiddel om te komen tot grotere gemeenten (100.000+) Zowel in beleidsmatige als praktische zin is hier niets van terecht gekomen. Logischerwijs is dan ook zowel in 2020 en 2021 de opschalingskorting bevroren. Echter is deze voor 2022 in volle omvang opgenomen. Oftewel een daling van de algemene uitkering met € 270 miljoen. De opschalingskorting is aldus de VNG in strijd met de normering en ondanks eerdere melding van de minister van binnenlandse zaken dat de opschalingskorting geen recht doet aan de systematiek is deze alsnog verwerkt.

- Onderzoek kosten jeugdhulp in relatie met de rijksbijdragen

Nadat de VNG de arbitragecommissie heeft ingeroepen over de omvang van rijksmiddelen voor het sociaal domein en na de uitspraak van de arbitragecommissie zijn afspraken gemaakt over extra gelden voor het sociaal domein onderdeel jeugdzorg. Voor 2022 vindt een extra compensatie plaats van € 1.314 miljoen. Voor Oost Gelre betreft het een bedrag van ruim € 1,7 miljoen. De extra middelen zijn alleen toegekend voor 2022. Het demissionair kabinet laat de structurele invulling over aan het volgende kabinet. Landelijk is afgesproken dat 75% van het extra toegekende budget voor 2023 en volgende jaren moet worden meegenomen. Hier is dan ook in de meerjarenramingen rekening gehouden.

- Woonplaatsbeginsel

Met ingang van 1 januari 2022 wordt het woonplaatsbeginsel ingevoerd. In de nieuw situatie komen de kosten voor de jongeren met een zorgtraject met verblijf voor rekening van de gemeente waar jongere voor plaatsing stond ingeschreven. Voor onze gemeente heeft dat tot gevolg dat zowel de inkomsten als de uitgaven met circa € 3,5 miljoen teruglopen. In de begroting 2022 is rekening gehouden met deze daling aan zowel de inkomsten als de uitkomstenkant.

Verder zijn wij over de T-2 systematiek in overleg met het rijk over de afrekening 2020 en 2021 welke buiten het woonplaatsbeginsel vallen.

Belastingdruk

Wij houden vanaf 2022 rekening met een jaarlijkse trendmatige verhoging van 2% voor de onroerende-zaakbelasting (OZB) ad € 135.000. In het voorgestelde dekkingsplan stellen we voor 2022 een extra verhoging van 2% voor. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 stellen we naast de trendmatige verhoging geen extra verhoging voor.

Meerjarenperspectief 2022-2025

Doorrekening van het meerjarenperspectief leidt tot het volgende financieel overzicht.

Meerjarenperspectief	2022	2023	2024	2025
Begrotingsuitkomst lopend jaar	961.587			

jaarlijkse autonome ontwikkelingen uitgaven				
vrijval kapitaallasten		143.000	260.000	207.000
ontwikkeling prijzen		-300.000	-600.000	-900.000
correctie incidenteel		20.000		
jaarlijkse autonome ontwikkelingen inkomsten				
algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.734.422	-510.113	615.747	971.709
trendmatige verhoging OZB	135.000	135.000	135.000	135.000
trendmatige verhoging leges	24.000	24.000	24.000	24.000
vrijval nieuw beleid		155.042		
subtotaal	<u>2.855.009</u>	<u>2.521.938</u>	<u>2.956.685</u>	<u>3.394.394</u>
Netto budgettaire last nieuw beleid	-2.294.934	2.729.641	3.202.972	3.387.266
Cumulatief dekkingsplan	179.162	293.324	293.324	293.324
Begrotingsresultaat	739.237	85.621	47.037	300.452

Meerjarenperspectief inclusief structureel nieuw beleid (besluit + noodzakelijk)

Meerjarenperspectief inclusief structureel nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Resultaat	961.587	824.587	621.587	268.587
Nieuw beleid structureel	-2.294.934	-2.729.641	-3.202.972	-3.387.266
Riolering	88.475	147.228	234.233	250.092
Structureel resultaat	-1.244.872	-1.757.826	-2.347.152	-2.868.587

Meerjarenperspectief inclusief structureel en incidenteel nieuw beleid (besluit + noodzakelijk)

Meerjarig dekkingsplan	2022	2023	2024	2025
Structureel dekkingsplan 2022	189.000	159.162	159.162	159.162
Verhogen OZB meer dan trendmatig	135.000	0	0	0
Lagere energielasten i.v.m. versneld vervangen openbare verlichting	14.162	14.162	14.162	14.162
Taakstelling personeelsformatie	0	100.000	100.000	100.000
Totaal	338.162	273.324	273.324	273.324

Meerjarenperspectief

Meerjarig dekkingsplan	2022	2023	2024	2025
Structureel resultaat	-1.244.872	-1.757.826	-2.347.152	-2.868.587
Incidentele baten en lasten	1.734.422	20.000	20.000	20.000
Meerjarig dekkingsplan	338.162	293.324	293.324	293.324
Totaal	827.712	-1.444.502	-2.033.828	-2.555.263

Reservepositie

Hierna volgt een opsomming van de stand van de eigen financieringsmiddelen per 1 januari 2021 en 1 januari 2022. Hierbij maken we onderscheid tussen algemene reserves, bestemmingsreserves en voorzieningen.

Reservepositie	2021	2022
Algemene reserve		
- waarvan geblokkeerd	23.990.902	23.990.902
- waarvan vrij besteedbaar	2.658.882	2.083.066
Bestemmingsreserves	11.627.508	10.757.273
Voorzieningen	12.040.347	11.837.879

Reservepositie	2021	2022
Totaal reserves en voorzieningen	50.317.639	48.669.120

Naast een structureel sluitende Meerjarenbegroting is het voor de robuustheid van de gemeentelijke financiële positie noodzakelijk dat we over een vrij besteedbare reserve beschikken. Die moet minimaal gelijk zijn aan de uitgangspunten in de nota risicomanagement en het financieel weerstandsvermogen. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit € 2,5 miljoen.

De algemene reserve vrij besteedbaar komt op begrotingsbasis met ingang van 2022 onder de vastgestelde grens van € 2,5 miljoen. Dit maakt noodzakelijk dat wordt bezien op welke wijze de vrij besteedbare reservepositie kan worden verbeterd.

Daar staat tegenover dat de reservepositie algemeen (geblokkeerd plus vrij besteedbaar) uitstekend is van in totaliteit € 24 miljoen. Een nadere analyse zal onderdeel uitmaken van het jaarverslag 2021.

Op basis van de voorstellen kennen de reservepositie en de weerstandsnorm de volgende ontwikkeling:

Reservepositie en weerstandsnorm	2022	2023	2024	2025
Vrije besteedbare reserves	2.083.066	1.550.193	1.174.583	1.636.931
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.450.357	2.266.887	1.741.596	1.370.227
Benodigde weerstandscapaciteit	-2.500.000	-2.500.000	-2.500.000	-2.500.000
Weerstandscapaciteit boven/onder de norm	950.357	-233.113	-758.404	-1.129.773

Ontwikkeling algemene uitkering

De ontwikkelingen in het sociaal domein dwingen ons om hiervoor een taakstelling op te nemen. Wij hebben de voorlopige effecten van de meicirculaire in het meerjarenperspectief meegenomen.

Ontwikkeling algemene uitkering	2023	2024	2025
Ontwikkeling algemene uitkering	-2.157.112	106.846	455.204
Ontwikkeling integratie uitkering	-7.895	-3.518	-10.918
Ontwikkeling sociaal domein	-267.112	-188.677	-155.031
Ontwikkeling cumulatief	-2.432.119	-85.349	289.255

Programmaplan

Programma 1 - Leefomgeving

Inleiding

Programma 1 omvat het thema Leefomgeving. Naast de aanstaande Omgevingswet, de verdere uitrol van Geef Lichtenvoorde Kleur! en Programma Stad Groenlo spelen er veel meer verschillende ontwikkelingen die het komende jaar aandacht vragen van het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie. Daarbij willen we een viertal speerpunten benoemen voor 2022:

- Ontwikkeling van een visie en beleidskader voor het buitengebied. Er komen veel veranderingen op het buitengebied. Veranderingen ten aanzien van (agrarische) bedrijfsvoering, initiatieven in het kader van de klimaatdoelstellingen en dergelijke vragen om aandacht en daadkracht van onze gemeente.
- Doorontwikkeling van woningbouw in alle kernen. Daar waar de afgelopen jaren woningbouw stagneerde, zien we dat er belangrijke stappen gezet worden om de woningbouw in alle kernen van Oost Gelre weer te stimuleren. Er zijn nieuwe kaders ontwikkeld voor woningbouw in de kleine kernen en Groenlo en Lichtenvoorde. Daarnaast zijn er verruimde mogelijkheden voor functieverandering van agrarische erven nabij de kernen (woondroebelbeleid). Inmiddels zijn op basis van deze kaders in iedere kleine kern één of meerdere woningbouwplannen in ontwikkeling of uitvoering.
- Opstellen van Omgevingsvisie en aanpalend beleid. In het verlengde van de Omgevingswet en de voorgaande 2 punten wordt energie gestoken in het ontwikkelen van een Omgevingsvisie.
- Regionale Energie Strategie Achterhoek. Duurzaamheid en energiedoelstellingen zijn geen zaak voor gemeenten alleen. Mede daarom participeren wij in de verdere ontwikkeling van een regionale energiestrategie voor de gehele Achterhoek.

Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

De ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst zijn niet meer zozeer gericht op de kwantitatieve groei van de stad en de kernen maar richten zich vooral op de kwaliteitsverbetering van de bestaande woonwijken, het buitengebied, bedrijventerreinen en de centra, waarbij rekening wordt gehouden met de gevolgen van de demografische ontwikkelingen.

Bestuurlijke kaders

- Strategienota "Samen aan de slag in andere tijden"
- Omgevingsvisie
- Programma "Geef Lichtenvoorde Kleur"
- Programma "Stad Groenlo"
- Programma "Besselinkschans"
- Nota functieverandering buitengebied Oost Gelre
- Beeldtaal Lichtenvoorde
- Beeldkwaliteitsplan openbaar groen
- Plussenbeleid Oost Gelre

Ontwikkelingen

Ontwikkeling buitengebied

De ontwikkeling van het buitengebied heeft hoge prioriteit. Het buitengebied heeft namelijk nu en in de nabije toekomst te maken met grote uitdagingen. Achterblijvende inkomsten, hogere kosten, verduurzaming, stikstofproblematiek, problemen bij erfopvolging of anderszins, kunnen ertoe leiden dat het agrarische landschap er anders uit komt te zien. Dit vraagt om een visie op en beleidskader voor het buitengebied.

Omgevingsvisie

Dit alles zullen wij uiteindelijk opnemen in de Omgevingsvisie. Nieuw ruimtelijk beleid dat nog moet worden ontwikkeld, krijgt een plek in de Omgevingsvisie die in voorbereiding is. Een aantal onderwerpen hebben wij de afgelopen periode reeds uitgewerkt. Daarbij moet gedacht worden aan de energietransitie en wonen in zowel de kleine kernen als in Lichtenvoorde en Groenlo.

De opstelling van de Omgevingsvisie hangt nauw samen met de invoering van de Omgevingswet. Op 24 juni 2021 heeft minister Ollongren bekend gemaakt dat zij op basis van interbestuurlijk overleg de datum voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een half jaar heeft verplaatst naar 1 juli 2022. Per oktober 2021 zal moeten blijken of met name de landelijke voorzieningen van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) voldoende zijn gevorderd. Het streven blijft onverminderd om de voorbereidingen voor deze nieuwe wetgeving zoveel mogelijk door te zetten en in elk geval de vereiste formele besluiten tijdig afgerond te hebben. Een daarop afgestemde geactualiseerde mijlpalenplanning is u medio juli 2021 voorgelegd. Daarnaast wordt overeenkomstig het door de raad vastgestelde herziene ambitiedocument en het koersdocument voor de Omgevingsvisie o.a. gewerkt aan de voorbereiding van die visie, die volgens de huidige planning eind 2022 ter vaststelling kan worden aangeboden.

Aan de hand van een landelijk ontwikkelde "Werkwijze structurele effecten Omgevingswet" proberen we de lokale effecten voor Oost Gelre van zowel de Omgevingswet als de Wet Kwaliteitsborging Bouw, die op hetzelfde moment in werking zullen treden, in beeld te brengen. Dit zal naar verwachting per medio 2022 moeten leiden tot een voorstel tot begrotingswijziging op dit onderdeel.

Programma Geef Lichtenvoorde Kleur!

Naast de ontwikkeling van het buitengebied en het opstellen van een Omgevingsvisie, is een andere ruimtelijke ontwikkeling voor 2022 de verdere uitwerking van programma Geef Lichtenvoorde Kleur! Met dit programma wordt in Lichtenvoorde een vitaal en compact centrum ontwikkeld. Hierbij gaan we in overleg met de ondernemers en andere belanghebbenden kijken naar een betere invulling van bestaande functies en gaan we op zoek naar nieuwe functies voor het centrum. Inmiddels zijn de grote bouwprojecten in gang gezet of zitten in een voorbereidende fase. Ook in de openbare ruimte zoeken we naar mogelijkheden om het winkelgebied te vergroenen, te verfraaien, kunst eraan toe te voegen en het gebied meer kleur te geven. Dit willen we onder meer bereiken door het voortzetten van het street art project.

Programma Stad Groenlo

Het programma Stad Groenlo wil de bedrijvigheid en levendigheid in Groenlo versterken, zodat de stad in de toekomst een plek is waar het goed wonen, werken en leven is. In de eerste jaren van het programma zijn er veel projecten uitgevoerd. We zien dat de werkzaamheden van de afgelopen periode bijdragen aan de doelen die we in het programma gesteld hebben. We blijven onze schouders hier als gemeente onder zetten. Immers: het programma is een vliegwiel om allerlei activiteiten in Groenlo te ontwikkelen. Programma Stad Groenlo biedt voldoende ruimte voor initiatieven, ook in 2022. We willen daarbij ook gebruik maken van de middelen uit de Regiodeal. De gemeenten wil initiatieven ondersteunen en mensen op weg helpen. Maar de gemeente zal ook zelf ideeën aandragen, en, in die gevallen dat bepaalde ideeën zo belangrijk zijn voor een vitale stad, zelf de regie ter hand nemen. Ook in de periode 2022 tot 2027 volgen er nieuwe projecten om Groenlo Vestingstad verder uit te bouwen waarmee we Groenlo regionaal maar ook bovenregionaal op de kaart kunnen zetten.

Bedrijventerreinen

We merken dat er, ondanks corona, veel serieuze aanvragen komen voor bedrijfskavels op de Laarberg. Een deel van deze aanvragen heeft recentelijk geleid tot koopovereenkomsten of verkeren in vergaande onderhandelingen. Wij zien dat er naast regionale bedrijven ook veel lokale bedrijven zich willen vestigen op de Laarberg. Er is meer vraag dan is vastgelegd in regionale afspraken en is door vertaald in de provinciale verordening. We zullen daarover in de Regio Achterhoek en met de Provincie het gesprek aan gaan. Voor

het bestaande terrein, Laarberg Centraal, is een bestemmingsplanprocedure vanwege de stikstofdiscussie niet mogelijk.

Voor een deel van het terrein werken we nu bij individuele vergunningsaanvragen met een Ruimtelijke beoordelingskader als toetsinstrument voor afwijkingsbesluiten. Hierbij moet per aanvraag worden aangetoond dat het past binnen de milieuregelgeving, waaronder stikstof. Dit is een praktische oplossing, maar geen wenselijke situatie, zeker niet voor een regionaal bedrijventerrein.

Ook de verkoop van kavels op bedrijventerrein op bedrijventerrein Lindebrook in Lichtenvoorde verloopt voorspoedig. Nagenoeg alle kavels op dit terrein hebben een invulling gekregen. Met de splitsing van de Woon-werkkavels in reguliere bedrijfs- en woningbouwkavels is beter ingespeeld op de huidige marktvaart. Gelet op de binnenkomende aanvragen voor bedrijfskavels is het nodig om nieuwe gronden in gebruik te nemen. Voor de Laarberg is een nieuw ruimtelijk toetsingskader noodzakelijk. In Lichtenvoorde gaan we onderzoeken op welke wijze we de (toekomstige) ruimtevaart van lokale bedrijven kunnen faciliteren.

Wat willen we bereiken?

Bestaand vastgoed dat leeg komt te staan of verpaupert wordt herontwikkeld.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We gaan flexibel om met diverse woonvormen, al of niet tijdelijk. Winkels moeten woningen kunnen worden en vice versa.
- We geven bekendheid aan de mogelijkheid tot het afgeven van tijdelijke vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur.
- We faciliteren bij herontwikkeling of transformatie van vastgoed dat leeg komt te staan of verpaupert en we voeren functieveranderingsbeleid in het buitengebied uit. Binnen stedelijk gebied gaan wij in overleg over initiatieven voor herontwikkeling en geven we uitvoering aan de programma's Stad Groenlo en Geef Lichtenvoorde kleur. We ontwikkelen de "Menukaart Wonen Lichtenvoorde en Groenlo" (kwalitatieve toets voor initiatieven voor nieuwe woningen).

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan de Menukaart Wonen voor Groenlo en Lichtenvoorde

Wat willen we bereiken?

De kwaliteit van bestaande bebouwing in de (kleine)kernen verbetert.

In het kader van prestatieafspraken gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties over verduurzaming van de woningvoorraad en het (her)bouwen van betaalbare huurwoningen voor de juiste doelgroepen op de juiste locaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Bekendheid geven aan de Toekomstbestendige Wonen Lening.

Wat willen we bereiken?

Versterken ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- De verschillende landschapstypen en ensembles kennen een eigen identiteit. Deze blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt.

- We faciliteren groepsprocessen in de kernen en duurzame projecten gericht op ontwikkeling van het landschap.
- Ruimtelijke ontwikkelingen worden op basis van objectieve criteria ingepast en gecompenseerd.
- We passen het Plussenbeleid toe, dit beleid geeft kwaliteitsvoorwaarden voor het ruimtelijk beleid van onze gemeente indien medewerking wordt gevraagd bij het realiseren van een uitbreiding van de niet-grondgebonden veehouderij.
- Het bermonderhoud wordt naast het waarborgen van verkeersveiligheid ingezet voor verhogen van biodiversiteit en versterken van landschap

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen op basis van objectieve criteria in te passen en / of te compenseren.

We stellen een omgevingsvisie vast.

De verschillende landschapstypen en ensembles kennen een eigen identiteit. Deze blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt.

Wat willen we bereiken?

Vitaal centrum van Lichtenvoorde

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma 'Geef Lichtenvoorde Kleur'. We geven daar uitvoering aan. Het ontwikkelen van een vitaal en compact centrum staat centraal. Dit realiseren we door het stimuleren van de samenwerking tussen ondernemers, het zoeken van nieuwe functies voor leegstaand vastgoed, het ontwikkelen van een aantal nieuwbouwprojecten, het toevoegen van sfeer en beleving, meer groen, kunst en cultuur, meer toeristische potentie, etc. Dit gebeurt in overleg met ondernemers, inwoners en verenigingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Het kernwinkelgebied wordt compacter door het plan Hof aan de Dijkstraat te realiseren (transformatie naar wonen).

In mei 2021 is het bestemmingsplan Hof aan de Dijkstraat vastgesteld. Hierna kan de omgevingsvergunning worden aangevraagd. Start bouw staat gepland voor eind september/begin november 2021. Oplevering woningen zomer 2022. Daarna aanpakken reconstructies Koemstraat en Dijkstraat.

Het parkeren in en rondom het centrum wordt in beeld gebracht en waar nodig / mogelijk gewijzigd.

Parkeeronderzoek is afgerond. Blijvend punt van aandacht in allerlei projecten in en om het centrum. Waar kansen zijn, worden ze gepakt. Enkele plekken worden omgezet naar blauwe zones. Op het activiteitenplein komen nieuwe (en meer) parkeerplaatsen. Ondernemers wordt gevraagd om personeel aan de rand van het kernwinkelgebied te laten parkeren. Er wordt 'scheef' geparkeerd (langparkeerders staan dichtbij de winkels, terwijl winkelend publiek verder weg moet parkeren). Aantal parkeerplekken in en rond het centrum is in basis wel voldoende.

In het centrum wordt gewerkt aan het toevoegen van meer sfeer en beleving (vergroenen, streetart, kunst, kleur, straatmeubilair en verlichting).

Na de start en gedeeltelijke oplevering van de nieuwbouwprojecten aan de Dijkstraat en Nieuwmarkt, wordt sfeer, groen en beleving de komende jaren een belangrijk speerpunt in programma Geef Lichtenvoorde Kleur. Streetart wordt voortgezet, er wordt uitvoering gegeven aan de beeldtaal (vergroenen centrum), ondernemers ontplooiën initiatieven om de winkelstraten aan te kleden, we ontwerpen unieke verlichtingsobjecten.

We (her)ontwikkelen de omgeving gemeentehuis (voormalige Rabobank, parkeren, Jorisschool, Careaz).

We passen kunst (streetart) toe in het centrum van Lichtenvoorde.

We realiseren nieuwe winkelruimte, woonruimte en de nieuwe bibliotheek aan de Nieuwmarkt.

Betreft de laatste fase van de nieuwbouw aan de Nieuwmarkt en de realisatie van het activiteitenplein. Projecten lopen, subsidie is toegekend. In 2021 zal het technisch ontwerp gereed zijn, gevolgd door een aanbesteding van het werk. Zodat het activiteitenplein direct aansluitend na de nieuwbouw uitgevoerd kan worden.

Wat willen we bereiken?

Vitaal centrum van Groenlo

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma 'Stad Groenlo'. We ontwikkelen een vitaal en compact centrum, waarbij we in overleg met de ondernemers en andere belanghebbenden kijken naar een betere invulling van bestaande functies en op zoek gaan naar nieuwe functies voor het centrum. Tevens is religieus erfgoed onderdeel van het gemeentelijk beleid (naast monumenten).

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan het programma 'Stad Groenlo'.

Wonen in Oost Gelre

Inleiding

Wonen is essentieel, zowel de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid (bouwen naar behoefte). Daarbij is een rol weggelegd voor de dorpsbelangenorganisaties in de verschillende kernen van Oost Gelre. Zij kennen als geen ander de lokale situatie en de specifieke (woon)wensen. Het woonbeleid moet gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit, levensloopbestendigheid en maatwerk. Niet de contingenten (kwantiteit), maar de kwaliteit van de woonplannen die de leefbaarheid een positieve impuls geven zijn leidend. Dit met het doel de woningmarkt weer in beweging te krijgen.

Ontwikkelingen

In 2020 hebben we de woningbehoefte op kernniveau in beeld gebracht en vastgesteld. Voor zowel Groenlo, Lichtenvoorde als de kleine kernen zijn visies vastgesteld die een basis vormen om plannen voor het toevoegen van nieuwe woningen te kunnen ontwikkelen. We gaan door met de uitvoering van concrete plannen in de kleine kernen. Voor de kernen Groenlo en Lichtenvoorde nemen we concrete plannen van private partijen in behandeling. We gebruiken daarvoor de Menukaart Wonen Lichtenvoorde en Groenlo. Gezien de toegenomen behoefte zetten we ook gemeentelijke gronden in voor woningbouw. Voorbeelden hiervoor zijn de vrijkomende schoollocaties en Flierbeek fase 3 in Lichtenvoorde. In 2021 vindt een regionaal woonwensenonderzoek plaats (AWLO). De resultaten worden in 2021 vertaald naar een actualisatie van het gemeentelijke woonbeleid. Hierin actualiseren we de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte en stellen deze zo nodig bij. Voor kwetsbare groepen die vanuit een Wmo/jeugdzorgondersteuningsetting zelfstandig kunnen gaan wonen zijn onvoldoende goedkope huurwoningen beschikbaar. Wij werken met initiatiefnemers aan het realiseren van deze huisvesting.

Ten aanzien van de sociale huurwoningvoorraad doen wij dit laatste in nauw overleg met de woningbouwcorporaties. Concrete afspraken leggen we vast in de prestatieafspraken. Tenslotte zetten we in op de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Daarbij haken we in op regionale projecten.

Bestuurlijke kaders

- Woonvisie Oost Gelre

- Verordening toekomstbestendig wonen Gelderland gemeente Oost Gelre
- Menukaart Wonen Groenlo & Lichtenvoorde
- Ruimtelijke verkenning wonen Kleine Kernen

Wat willen we bereiken?

Bouwen naar behoefte

We spelen actief in op de actuele woningbouwbehoefte.

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met dbo's realiseren van woningbouwprojecten in de kleine kernen door uitvoering te geven aan de Ruimtelijke verkenning wonen Kleine Kernen.

We werken mee aan kwalitatief goede plannen voor woningbouwsplitsing, inbreidingslocaties, wonen in winkelstraten en functieverandering die inspelen op de actuele behoefte.

Wat willen we bereiken?

Er zijn voldoende betaalbare en levensloopbestendige (sociale) huurwoningen beschikbaar voor alle doelgroepen.

We hanteren daarbij het volgende uitgangspunt:

- de mogelijkheid tot wonen en zorg voor gehandicapt kind of hulpbehoevende inwoners in de directe woonomgeving is gewenst,

Wat gaan we ervoor doen?

We maken met woningcorporaties jaarlijks prestatieafspraken over de toegankelijkheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid van seniorenwoningen, woningen voor de jongeren tot 23 jaar en mensen die beschermd wonen

Wat willen we bereiken?

Er zijn voldoende bouwkvavels beschikbaar in de hoofdkernen Groenlo en Lichtenvoorde.

We zorgen er voor dat er bouwkvavels op voorraad zijn in alle kernen van onze gemeente. Uitgangspunt daarbij is dat er gebouwd wordt voor "eigen behoefte". Bij nieuwbouw zijn levensloopbestendige en energiezuinige woningen uitgangspunt.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren van herontwikkelingslocaties in bestaand stedelijk gebied in Lichtenvoorde.

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde worden een aantal locaties in Lichtenvoorde ontwikkeld.

Realiseren uitbreidingslocatie aan Flierbeek in Lichtenvoorde (Flierbos).

Herontwikkelen vrijkomende schoollocaties in Lichtenvoorde waarbij deze een woonfunctie krijgen.

In de tweede helft van 2020 is gestart met het participatietraject voor een visie op de vrijkomende schoollocaties. Na vaststelling van de visies voor de schoollocaties wordt in de tweede helft van 2021 gestart worden met het opstellen en in procedure brengen van de bestemmingsplannen voor deze locaties.

Realiseren woningbouw op de locatie Oldenhuis in Groenlo.

Verder ontwikkelen woningbouwlocatie Brouwhuizen in Groenlo.

Wat willen we bereiken?

Er zijn voldoende bouwkavels beschikbaar in de kleine kernen.

We zorgen er voor dat er bouwkavels op voorraad zijn in alle kernen van onze gemeente. Uitgangspunt daarbij is dat er gebouwd wordt voor "eigen behoefte". Bij nieuwbouw zijn levensloopbestendige en energiezuinige woningen uitgangspunt.

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan de Ruimtelijke verkenning wonen kleine kernen door in overleg met de Dorpsbelangenorganisaties medewerking te verlenen aan woningbouwplannen. Daarbij is sprake van maatwerk waarbij de aanpak per dorp kan verschillen.

Wat willen we bereiken?

Er zijn voldoende veilige woonmogelijkheden beschikbaar voor arbeidsmigranten.

Woonmogelijkheden voor arbeidsmigranten zijn niet alleen een zorg voor de lokale overheid, maar ook van het bedrijfsleven.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan in overleg met de betrokken organisaties over de opgave huisvesting arbeidsmigranten

We stellen de ruimtelijke kaders op waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten gerealiseerd kan worden

Wat willen we bereiken?

Het aanbod van intramurale mogelijkheden van wonen met zorg sluit aan op de lokale vraag

Het aanbod van intramurale woonvoorzieningen sluit aan bij de lokale vraag. Het aanbod biedt een woonkwaliteit die aansluit bij de huidige vraag. De woonvormen worden in het centrum van de kernen gerealiseerd, tenzij er voor de doelgroep een reden is elders te huisvesten. Woonvoorzieningen zijn bedoeld voor inwoners met een lokaal netwerk. Nieuwe wooninitiatieven moeten dan ook aantoonbaar maken dat zij gericht zijn op inwoners met een bestaand netwerk in de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Met Stichting de Lichtenvoorde kijken wij naar de huidige en benodigde huisvesting voor de doelgroep die onder de Wlz valt.

Voor de grote kernen kijken wij met Marga Klompé en Careaz op welke manier nieuwbouw een bijdrage kan leveren aan het oplossen van deze vraag. De bijdrage die deze nieuwbouw kan leveren aan de kwalitatieve verbetering van de 2 kernen is belangrijk.

Wij stellen een beoordelingskader zorg en wonen op.

Wij werken mee aan het realiseren van vervangende huisvesting gedurende de tijd die nodig is voor het realiseren van nieuwbouw.

Wat willen we bereiken?

Inwoners die beschermd wonen in onze gemeente kunnen doorstromen naar zelfstandig wonen

Door een gebrek aan geschikte sociale huurwoningen blijven deze inwoners onnodig lang in de zorg. Jaarlijks inventariseren we de behoefte bij deze doelgroep.

Wat gaan we ervoor doen?

We maken met woningcorporaties jaarlijks prestatieafspraken over de toegankelijkheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid van seniorenwoningen, woningen voor de jongeren tot 23 jaar en mensen die beschermd wonen

We maken afspraken met initiatiefnemers die woningplannen ontwikkelen om een deel te realiseren in het goedkope huursegment.

Wat willen we bereiken?

Jongeren met een ondersteuningsvraag kunnen hun wooncarrière in onze gemeente vormgeven

Jongeren met een ondersteuningsvraag en met een lokaal netwerk kunnen hun wooncarrière in Oost Gelre vormgeven. Door een gebrek aan geschikte sociale huurwoningen blijven deze inwoners nu nog onnodig lang in de zorg. Jaarlijks inventariseren we de behoefte bij deze doelgroep.

Wat gaan we ervoor doen?

Wij starten een lokale pilot om trainingslocaties te realiseren waar jongeren zelfstandig kunnen leren wonen.

Jongeren met een ondersteuningsvraag en met een lokaal netwerk kunnen hun wooncarrière in Oost Gelre vormgeven.

We maken met woningcorporaties jaarlijks prestatieafspraken over de toegankelijkheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid van seniorenwoningen, woningen voor de jongeren tot 23 jaar en mensen die beschermd wonen

We maken afspraken met initiatiefnemers die woningplannen ontwikkelen om een deel te realiseren in het goedkope huursegment.

Beheer openbare ruimte

Inleiding

We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor bewoners en bedrijven, waar mensen elkaar ontmoeten, zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. Een openbare ruimte die

voor iedereen toegankelijk is en waar ruimte is voor initiatieven die worden gefaciliteerd door de gemeente. We willen ruimte geven aan bewoners en hen graag betrekken bij het beheer en onderhoud van hun directe leefomgeving.

Ontwikkelingen

Om de openbare ruimte aantrekkelijk en leefbaar te houden, is er naast een onderhoudscyclus ook een moment waarop deze openbare ruimte vervangen moet worden. Dit gebeurt vanuit een integrale benadering vanuit de disciplines verkeer, wegen, riolering, groen en duurzaamheid en op basis van de huidige inzichten en richtlijnen. En uiteraard is er interactie met de aanwonenden en belanghebbenden. Voor deze vervangingen zijn investeringsbudgetten nodig. In de kadernota staan diverse vervangingsvoornemens van straten en/of buurten die om een investering vragen.

Naast de vervanging van de openbare ruimte zijn er nog andere concrete ontwikkelingen in de openbare ruimte:

- We stellen een biodiversiteitsplan op. In dit plan bepalen we de ambities en kansen om de biodiversiteit in de gemeente te versterken. Een uitvoeringsparagraaf maakt hiervan onderdeel uit.
- We stellen een soortenmanagementsplan op. Het doel is om alle handelingen en regelgeving ten aanzien van ruimtelijke ingrepen af te stemmen op beschermde flora en fauna. Hiermee voorkomen we dat er op ad hoc basis besluiten worden genomen. Beschermde soorten en kansrijke soorten worden met behulp van dit plan integraal beschermd. Procedures zullen we hierop afstemmen. Mogelijk dat hieruit maatregelen volgen waarvoor we financiering moeten vragen.
- We stellen een Omgevingsvisie op. Hieruit volgt naar verwachting dat beleid aangepast moet worden. Verder zullen we integrale ambities en doelen afspreken waar mogelijk ook investeringen uit voortkomen.
- We brengen aanpassingen aan in de verkeersstructuur. Door de afsluiting van de kruising N18 Twenteroute met de N312 Zieuwentseweg is aanpassing in de verkeersstructuur noodzakelijk. De aansluiting N312 Zieuwentseweg wordt omgelegd langs de N18 richting de Richterslaan en aangesloten op de kruising Richterslaan. Deze verandering zal consequenties hebben voor de verkeersstromen in Lichtenvoorde. Onderdeel van het pakket van maatregelen is een reconstructie van de Kerkhoflaan inclusief de kruising met de Richterslaan.

Bestuurlijke kaders

- wegenbeleidsplan "Kijk op de Wegen"
- gemeentelijk rioleringsplan 2017-2021
- beleidsplan openbare verlichting 2008 - 2012
- beleidsplan OV
- Beeldkwaliteitsplan openbaar groen

Wat willen we bereiken?

De landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit versterken door middel van optimale inrichting en beheer

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Bermen worden benut om gevarieerde beplanting aan te brengen
- We passen ecologisch bermbeheer toe
- Inrichting en beheer van de openbare ruimte worden beter afgestemd op verhogen van de biodiversiteit; inwoners worden daarbij intensief betrokken.

- Normering van het openbaar groen volgens CROW, objectief vast te stellen door schouw en monitoring (beeldkwaliteitsplan).
- Openbaar groen is ingericht voor meerdere bestemmingen zoals spelen recreëren, waterberging en ecologie.
- We gebruiken geen gewasbeschermingsmiddelen.
- We meten kwaliteit van groen- en landschapsbeheer door monitoren en schouwen of evaluatie van de vastgestelde beeldkwaliteit d.m.v. steekproefsgewijze schouwrondes.
- Binnen stedelijk gebied gaan wij overleggen over initiatieven voor herontwikkeling en geven we uitvoering aan de programma's Stad Groenlo en Geef Lichtenvoorde kleur.

Wat gaan we ervoor doen?

Inboet van laanbeplanting; gevarieerde aanplant als bijdrage voor biodiversiteit.

Bermen worden benut om gevarieerde beplanting aan te brengen. Deze gevarieerde aanplant is als bijdrage voor biodiversiteit.

Uitvoering geven aan het renovatieplan openbaar groen.

Wat willen we bereiken?

Versterken leefbaarheid van buurt / wijk.

Reconstructies of herinrichting van gebieden wordt altijd gezamenlijk met inwoners en overige belanghebbenden in de buurt opgepakt. Niet meer, maar kwalitatief beter (te onderhouden) groen.

Reconstructie of herinrichting wordt optimaal benut om biodiversiteit te versterken en maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie uit te voeren.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren van groene speel- en ontmoetingsplekken in samenwerking met buurt-, wijk-, speeltuinverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Alle (semi)openbare voorzieningen zijn toegankelijk voor alle inwoners

De openbare ruimte dient voor alle mensen met een fysieke beperking zoveel als mogelijk toegankelijk te zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente Oost Gelre heeft een subsidieregeling (semi-) openbare ruimten.

Alle (semi-) openbare ruimten zijn toegankelijk voor alle inwoners

De gemeente Oost Gelre ondersteunt de werkgroep toegankelijkheid openbare ruimte.

Alle (semi-) openbare ruimten zijn toegankelijk voor alle inwoners

Wat willen we bereiken?

Realiseren van een schone leefomgeving.

In een schone, duurzame en veilige omgeving is het prettig wonen, werken en ontspannen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering geven aan het jaarprogramma verminderen zwerfafval.

We voorkomen / beperken hondenpoepoverlast in de openbare ruimte door te handhaven en ervoor te zorgen dat er losloopvelden zijn.

Wat willen we bereiken?

De voorzieningen in onze gemeente zijn goed en veilig bereikbaar

De thema's doorstroming, bereikbaarheid en verkeersveiligheid zijn allen van belang.

Wat gaan we ervoor doen?

Aanpassen komgrenzen en inrichten 30km/uur zones

Onderzoek naar maatregelen is gestart mei 2021, uitvoering verwacht eind 2021.

Groenlo-West en Laarberg beter bereikbaar maken met openbaar vervoer

Nog twee bezwaarprocedures tegen bushaltes in Groenlo West, als die afgerond zijn eind 2021/begin 2022 bushaltes mogelijk nog iets upgraden indien gewenst.

Opstellen verkeerscirculatieplannen voor Groenlo en Lichtenvoorde

Mobiliteitsupdates Groenlo en Lichtenvoorde gepubliceerd in maart, periode voor verzamelen op/aanmerkingen, dit najaar 2021 definitief ter vaststelling aan de raad.

Risicogestuurd verkeersveiligheid aanpakken in de hele gemeente volgens visie Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV)

Verbeteren parkeersituatie Lichtenvoorde en Groenlo om de centra bereikbaar te houden

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verkeersonveiligheid (objectief en subjectief) en stellen een plan van aanpak op met concrete maatregelen.

Het onderzoek is afgerond, de maatregelen worden genomen onder het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV)

Duurzaamheid en milieu

Inleiding

We willen naar een meer groene en circulaire economie. Natuur, grondstoffen, energie, voedsel en afval hebben een waarde. Wij streven ook lokaal naar een balans tussen mens, milieu en een gezonde economie. We stellen ambitieuze en haalbare milieudoelen. We betrekken lokale bedrijven en vooral ook de inwoners bij de overgang naar een duurzaam ingerichte gemeente.

Een onderdeel van duurzaamheid is de Energietransitie. De ambitie is om in 2030 energieneutraal te zijn. Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie (zon, wind en biomassa).

Ontwikkelingen

In 2021 is de transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. In aansluiting hierop wordt een start gemaakt met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen (WUP's). De looptijd van de "Uitvoeringsagenda Energietransitie Oost Gelre" is in 2022 verstreken. Er dient een nieuwe uitvoeringsagenda te worden opgesteld.

Bestuurlijke kaders

Energietransitie

- Akkoord van Groenlo
- Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek
- Uitvoeringsagenda energietransitie Oost Gelre
- Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre
- Beleidsregels planologische medewerking zonneparken Oost Gelre
- Beleidsregels Zon op Erf

Milieu

- Milieubeleidsplan gemeente Oost Gelre 2010 - 2020

Wat willen we bereiken?

Beperken van de effecten van stikstof op kwetsbare natuur

Bijdrage leveren aan het verminderen van de effecten van stikstofdepositie op kwetsbare natuur te beperken. Vanuit de provincie wordt het GMS (Gelderse Maatregelen Stikstof) geïnitieerd. Dit beschrijft een gebiedsgerichte aanpak voor de regio's Arnhem-Nijmegen, Achterhoek, Foodvalley, Rivierenland, Stedendriehoek en Veluwe.

Wat gaan we ervoor doen?

Oost Gelre levert een bijdrage aan het opstellen van een aanpak voor de Achterhoek

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre is energieneutraal

Het centrale doel van het Klimaatakkoord is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen met 49% in 2030 ten opzichte van 1990. Voor het behalen van deze doelstelling dienen 30 regio's een Regionale Energiestrategie op te stellen. Daarnaast dienen gemeenten voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving een Transitievisie Warmte op te stellen.

De basis voor de lokale ambitie is het regionale '*Akkoord van Groenlo*' en de regionale uitvoeringsagenda. In deze regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek is een mix aan hernieuwbare energiebronnen opgenomen van wind, zon en biomassa naast een besparingsdoelstelling op elektriciteit en gas.

Op dit moment wordt er regionaal gewerkt aan een herijking van het '*Akkoord van Groenlo*'. De uitkomsten van deze herijking vormen samen met onze transitie visie warmte, de RES 1.0 en (lokale) ontwikkelingen de kaders voor lokale energiestrategie welke in 2022 wordt opgesteld. Vervolgens gaan we een nieuwe uitvoeringsagenda opstellen.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De rol van de gemeente is het stimuleren en faciliteren van de energietransitie.

- Door actieve informatievoorziening en het voeren van campagnes promoten wij de noodzaak van de energietransitie.
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties betrekken we bij de uitwerking van de plannen.
- Inwoners, bedrijven en belangenorganisaties voeren zelf de door hen geïnitieerde projecten uit.
- We werken regionaal samen op onderwerpen en maatregelen waar dat de efficiency en effectiviteit ten goede komt.
- We maken duurzame energieprojecten mogelijk in bestemmingsplannen.

Wat willen we bereiken?

Inwoners besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op

Besparing van energie is een belangrijke pijler van het programma Energietransitie. Ook inwoners kunnen daaraan een bijdrage leveren; dat stimuleren we.

Wat gaan we ervoor doen?

We hebben een subsidieregeling voor het isoleren van woningen.

We nemen deel aan het regionale VerduurSaam Energieloket.

We nemen deel aan het regionale Agem Energieloket.

We stellen de Toekomstbestendig Wonen Lening beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

Bedrijven besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op

Wij stimuleren bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen en zelf duurzame energie op te wekken.

Wat gaan we ervoor doen?

We nemen deel aan het programma Zonnige Bedrijven

We nemen deel aan het project Achterhoekse bedrijven en -parken op weg naar circulair, toekomstbestendig ondernemerschap, waarbij energie een onderdeel is van een bredere aanpak gericht op duurzaamheid.

Wat willen we bereiken?

Binnen de gemeente Oost Gelre worden grootschalige hernieuwbare energieopwekkingsprojecten gerealiseerd

Voor de realisatie van zonneparken is in 2019 de eerste tender opengesteld. Naar aanleiding hiervan lopen er drie projecten waarvoor de procedures zijn opgestart en die moeten leiden tot realisatie in de komende jaren. Naast deze projecten wordt er verdere invulling gegeven aan de projecten uit de werkstroom "Grootschalige hernieuwbare energieopwekking". Voor de realisatie van één of enkele windturbines worden vervolgstappen gezet. Voor het op grote schaal verbeteren van de isolatiegraad van 1000 woningen worden in samenwerking met het Agem energieloket acties uitgevoerd.

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan ons beleid en uitvoeringsprogramma voor grootschalige energieopwekking.
Uitvoeringsagenda, werkstroom grootschalig.

Wat willen we bereiken?

Voor het gemeentelijke vastgoed wordt bespaard op het energieverbruik en wordt zelf energie opgewekt

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en gaat het eigen vastgoed verder verduurzamen.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan de openbare verlichting versneld vervangen door LED.

Uitvoeringsagenda, werkstroom gemeentelijk vastgoed.

We geven uitvoering aan het energiebeleid voor gemeentelijk vastgoed.

We werken actief mee aan de plaatsing van voldoende oplaadpunten voor elektrische auto's.

Wat willen we bereiken?

Duurzaam ondernemen

Oost Gelre stimuleert ondernemers om duurzaam te ondernemen.

Wat gaan we ervoor doen?

Bij het uitvoeren van milieucontroles bij bedrijven wordt de erkende maatregelenlijst (zogenaamde EML-controles) toegepast.

Duurzaamheid is een standaard onderwerp van de ODA bij bedrijfscontacten.

Het inkoopbeleid gemeente Oost Gelre is gericht op circulair en duurzaamheid: innovatief aanbesteden.

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre is in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig ingericht

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) voorziet in een integrale aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen. Deze aanpak begint bij het uitvoeren van een stresstest. In de stresstesten wordt gekeken naar de kwetsbaarheid van zowel het stedelijk als landelijk gebied. Ze zijn gericht op de vier klimaataspecten: wateroverlast, overstromingen, droogte en hittestress en bekijken zowel hevige buien als langdurige neerslag. Speciale aandacht is er voor de kwetsbaarheid van vitale en kwetsbare functies, en ontwikkelingen die de kwetsbaarheid verergeren, zoals bodemdaling.

Wat gaan we ervoor doen?

Afspraken maken met de VNOG over aanpak calamiteiten.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Verkeer en vervoer	Geregistreerde ongevallen met letsel ziekenhuis	%	Veiligheid NL	14,6%	13,4%	2019
Volksgezondheid en Milieu	Totaal huishoudelijk restafval	kg/inwoner	CBS	479	533	2019
Volksgezondheid en Milieu	Herneembare elektriciteit	%	RWS	7,8%	21,0%	2019
Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	CBS	17,0%	15,7%	2019
Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde woningen	duizend euro	CBS	222	279	2020
Vhrosv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4,0	6,5	2020
Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	58,7%	60,3%	2020

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Middelen: wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
Ongewijzigd beleid	-17.342.508	-13.986.428	-13.986.428	-13.986.428	-13.986.428
Structurele wijziging			143.000	403.000	610.000
Incidentele wijziging					
Nieuwe raming lasten	-17.342.508	-13.986.428	-13.843.428	-13.588.428	-13.376.428
Baten					
Ongewijzigd beleid	7.250.191	6.807.562	6.807.562	6.807.562	6.807.562
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					

Wat mag het kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuwe raming baten	7.250.191	6.807.562	6.807.562	6.807.562	6.807.562
Saldo	-10.092.317	-7.178.776	-7.035.776	-6.775.776	-6.568.776
Voorstel nieuw beleid structureel		-501.149	-812.060	-1.204.397	-1.404.549
Voorstel nieuw beleid incidenteel		-666.804	-501.804	-439.304	-335.000
Dekking voorziening riolering		88.475	147.228	234.233	250.092
Dekking reserve		666.804	501.804	439.304	335.000
Saldo nieuw beleid		-412.674	-664.832	-970.164	-1.154.457
Totaal saldo programma 1	-10.092.317	-7.591.450	-7.700.608	-7.745.940	-7.723.233

Samenstelling van de ramingen van het jaar 2022 op taakniveau

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primitieve Begroting 2022
Lasten		
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	4.097
TV5.5	5.5 Cultureel erfgoed	199
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.404
TV7.2	7.2 Riolering	2.165
TV7.3	7.3 Afval	2.478
TV7.4	7.4 Milieubeheer	1.258
TV8.1	8.1 Ruimtelijke ordening	739
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	649
Totaal Lasten		13.989
Baten		
TV2.1	2.1 Verkeer en vervoer	-98
TV5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1
TV7.2	7.2 Riolering	-2.794
TV7.3	7.3 Afval	-3.137
TV7.4	7.4 Milieubeheer	-3
TV8.1	8.1 Ruimtelijke ordening	-246
TV8.3	8.3 Wonen en bouwen	-528

Totaal Baten		-6.808
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		7.181
Storting		
TV7.2	7.2 Riolering	3
Gerealiseerd resultaat		7.178

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2022

Omschrijving	Investeringen	Dekking uit riolering	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Programma Lichtenvoorde openbare ruimte	100.000	0	0	-4.500
Rehabilitatie verhardingen	830.000	0	0	-37.350
Aanleggen Duiker onder N18 tbv de Zieuwentseweg	300.000	11.500	0	0
Project Meer Veilig 3 - Afsluiting Zieuwentseweg (omlegging aansluiting N312)	1.610.600	0	0	0
Renovatie gemalen en drukunits	175.000	6.708	0	0
Rioolrenovatie obv beheerprogramma	150.000	5.750	0	0
Onderzoek en plannen GRP	0	50.000	0	0
Oplossing knelpunten hemelwaterafvoer diverse kernen	80.000	3.067	0	0
Omgevingswet exploitatiekosten	0	0	100.000	0
Duurzame omvorming openbaar groen	50.000	2.250	0	0
Actualisatie beheersplan civiel technische kunstwerken	0	0	35.000	0
Meer Veilig 3- traject Lievelede-Groenlo N18. bijdrage gemeente voor aanleg viaduct thv Zwolseweg te Groenlo.	100.000	0	0	0
Flankerende maatregelen project Meer Veilig 3 - Fietspad langs N18, gedeelte Europaweg tussen Zieuwentseweg en Richterslaan te Lichtenvoorde.	270.000	0	0	-12.150
Uitvoering projecten	0	0	100.000	0
Herinrichting gedeelten Rapenburgsestraat, Esstraat en Varsseveldseweg te Lichtenvoorde.	720.000	0	0	-32.400
Reconstructie Koemstraat en gedeelte Dijkstraat te Lichtenvoorde.	127.500	0	0	-5.738
Aanleg en verbetering riolering Koemstraat en gedeelte Dijkstraat te Lichtenvoorde	240.000	9.200	0	0
Cofinanciering provinciale landschapsprojecten	0	0	12.500	0
Berm- en laanherstel	100.000	0	0	-5.500
Versterken biodiversiteit openbaar groen	0	0	20.000	0
Uitvoeringsagenda energietransitie - werkstroom huishoudens - Subsidieverordening 'Verduurzamen woningen'	0	0	75.000	0

Omschrijving	Investeringen	Dekking uit riolering	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Uitvoeringsagenda energietransitie - werkstroom gemeentelijk vastgoed- versneld vervangen openbare verlichting	244.750	0	0	-13.461
Gezonde leefomgeving	125.000	0	0	-6.875
Uitvoeringsagenda energietransitie - werkstroom huishoudens - Energieloket	0	0	29.304	0
Uitvoeringsagenda energietransitie - projecten	0	0	150.000	0
Onderhoud brandkranen, geboorde putten en blusvijvers	0	0	0	-20.000
Cultuur- en Erfgoedpact	0	0	0	-20.000
Actualisatie woonbeleid	0	0	30.000	0
Onderzoekskosten transformatie	0	0	85.000	0
Ontwikkelen visie oude N18, gebied tussen oude en nieuwe N18, te Groenlo	0	0	30.000	0
Biodiversiteit	0	0	0	-50.000
Programma stad Groenlo doorontwikkeling pijler 3 en 4	0	0	100.000	0
Herinrichting groenstroken en fietspaden Oude Winterswijkseweg te Groenlo	440.000	0	0	-24.200
Houten geleiderails	100.000	0	0	-5.500
Kleine verkeersaanpassingen	0	0	0	-75.000
Totaal	5.762.850	88.475	766.804	-312.674

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Inleiding

Programma 2 omvat veel verschillende elementen die allemaal betrekking hebben op het sociale en culturele domein. Daarbinnen zien we enkele speerpunten waar we ons in het komende jaar mede op willen gaan richten. Dit zijn:

- Nadere invulling van de leefbaarheidsvisie kleine kernen. Met deze bovendorpse leefbaarheidsvisie zijn allerlei thema's benoemd die van belang zijn voor het in stand houden van de leefbaarheid in onze kleine kernen. Dit vraagt continu onze aandacht is dan ook een speerpunt.
- Onderwijsontwikkelingen en in het bijzonder de ontwikkeling van 1 of 2 IKC's in Groenlo zullen we uitwerken en uitrollen in 2022.
- De ontwikkeling van een nieuwe sporthal in Groenlo biedt een mooie plek en kansen voor de binnensportverenigingen en het onderwijs samen.
- Hoewel de sector heel belangrijk is voor Oost Gelre, ontbreekt er nog een integrale en overkoepelende visie op cultuur. Daarom worden stappen gezet om te komen tot een kunst- en cultuurbeleid.
- De samenvoeging van activiteiten van de SDOA en Werkbaan Oost moet leiden tot een leerontwikkelbedrijf voor onze gemeente.
- Onze gemeente zet sterk in op preventieve zorg en blijft dat ook de komende jaren doen.
- Beheersen kosten jeugdzorg/Wmo. Voor de komende jaren blijft het beheersen van de stijgende kosten in de jeugdzorg en de Wmo een punt van aandacht.

Leefbaarheid, onbetaalbaar!

Inleiding

Niet alles valt in geld uit te drukken. De kracht van leefbaarheid in onze (kleine) kernen is onbetaalbaar. Vooral het werk van dorps- en wijkbelangenorganisaties en zorg- en energiecoöperaties is essentieel om bepaalde maatschappelijke doelen te behalen. Deze vorm van samenlevingsgericht werken ondersteunen wij krachtig.

Ontwikkelingen

In november 2020 is door de dorpsbelangenorganisaties (DBO's) de leefbaarheidsvisie 2020 aangeboden aan de Raad. In deze leefbaarheidsvisie staan belangrijke thema's waar de DBO's mee aan de slag willen. Samen met de regisseur kleine kernen wordt hier vorm en inhoud aan gegeven. Woningbouw, middelengebruik en kwalitatief goed onderwijs zijn belangrijke thema's die aan bod komen.

Bestuurlijke kaders

- Leefbaarheidsvisie kleine kernen van Oost Gelre

Wat willen we bereiken?

Behoud en verbetering van leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen

De leefbaarheidsvisie kleine kernen Oost Gelre vormt onze leidraad voor het te ontwikkelen beleid en het daar aan te koppelen werkprogramma. We houden vast aan de jaarlijkse bijdrage voor dorpsbelangenorganisaties (dbo's) en we faciliteren initiatieven vanuit de kleine kernen. We brengen mensen en organisaties met elkaar in contact en stimuleren duurzame samenwerking. We geven uitvoering aan de leefbaarheidsvisie kleine kernen 2.0, waarbij woningbouw een belangrijke speerpunt is en blijft.

Wat gaan we ervoor doen?

We onderzoeken de mogelijkheid/wenselijkheid om (structureel) budgetten voor wijkorganisaties beschikbaar te stellen in Lichtenvoorde en Groenlo.

Aan de bestaande jaarlijkse bijdrage voor DBO's houden wij vooralsnog vast.

Onderwijs

Inleiding

Goed onderwijs biedt iedereen de kans om talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Kinderen moeten thuis en op school goed worden voorbereid op hun rol en plek in de samenleving. Voor veel ouders is het belangrijk dat de identiteit van de school aansluit bij de opvoeding die zij hun kind geven. Hoewel de invloed van de gemeenten op de inhoud van het onderwijs beperkt is (dit is het terrein van het schoolbestuur), moet er ook op lokaal niveau veel aandacht zijn voor onderwijs. Een goed bereikbare school in het dorp en in de wijk is een belangrijke voorziening. Daarom moeten thema's zoals leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij onderwijshuisvestigingsontwikkelingen.

Ontwikkelingen

De focus ten aanzien van het onderwijs in Oost Gelre ligt vooral op de ontwikkeling omtrent onderwijshuisvesting en een of twee IKC's in Groenlo. Daarnaast houden we de vinger aan de pols bij teruglopende leerlingaantallen. Voor leegkomende schoolgebouwen als gevolg van fusies of sluitende scholen wordt gezocht naar oplossingen.

Dit jaar heeft het Integraal Educatief Kind Centrum (IEKC) Lichtenvoorde (Het Gele Park) haar deuren geopend. Tevens zijn de benodigde omgevingsaanpassingen uitgevoerd om de veiligheid van en naar het IEKC te waarborgen.

Als gevolg van terugloop van leerlingaantallen, is er een aantal ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting. In de kleinere kernen streven we naar handhaving van de daar aanwezige basisschool maar met name in Zwolle neemt het aantal leerlingen af. In Groenlo en Lichtenvoorde heeft voor dit moment de krimp minder gevolgen. Voor De Hoeksteen staat vervangende nieuwbouw gepland op de locatie Buitenschans. Bij een goede samenwerking met de daar al aanwezige basisschool kan rekening gehouden worden met een eventuele terugloop van het aantal leerlingen in Groenlo. Met de samenvoeging van De Regenboog en Het Hof tot basisschool De Leeuw en de ingebruikname van het IEKC is ingespeeld op een mogelijke verdere krimp.

Wat willen we bereiken?

Realiseren van een inclusieve en veilige schoolomgeving

Wat gaan we ervoor doen?

Vanuit de gemeente Oost Gelre ondersteunen we scholen bij het verder vormgeven van een inclusieve veilige schoolomgeving

Wat willen we bereiken?

Onderwijsinstellingen realiseren een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van onderwijs(huisvesting).

- Zolang de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd blijft, gaan wij ervan uit dat het schoolbestuur in elke kleine kern een basisschool in stand houdt.

- Kritisch zijn en blijven op de stichtingskosten en de dienstverlening naar andere scholen binnen onze gemeente.
- Samenwerking tussen scholen (in lijn met het convenant dat begin 2017 is gesloten tussen de dbo's en de besturen van het primair onderwijs) moet centraal staan.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren van een integraal kindcentrum aan de Karel Doormanstraat in Groenlo.

Realiseren van een passende onderwijshuisvesting voor de Scholengemeenschap Harreveld (nieuwbouw/verbouw).

In samenwerking met scholen en andere verbonden partijen gaan we een Integraal Huisvestingsplan (IHP) realiseren.

Wat willen we bereiken?

Kinderen komen op jonge leeftijd in aanraking met buitenschoolse activiteiten zoals sport, cultuur en creativiteit.

We zetten in op samenwerking tussen sportverenigingen, kinderopvang en basisscholen. Door kinderopvang en buitenschoolse activiteiten zoals sport, cultuur en vrijetijdsbesteding te combineren, komen kinderen op jonge leeftijd hiermee in aanraking en kunnen gezinnen worden ontlast.

Wat gaan we ervoor doen?

We zetten in op de samenwerking tussen sportverenigingen, kinderopvang en basisscholen. Ook werken we samen met wijkverenigingen en dorpsbelangenorganisaties.

Wat willen we bereiken?

Onderwijsinstellingen realiseren meer marktgestuurde opleidingen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Onze kinderen komen te weinig in contact met techniek. Initiatieven als het 'Technieklokaal' zijn zeer waardevol.
- We willen meer markt gestuurde opleidingen. Opleidingen die naadloos aansluiten bij de behoefte van bedrijven zodat in onze regio mensen worden opgeleid waar onze bedrijven op zitten te wachten.

Wat gaan we ervoor doen?

We organiseren jaarlijks een overleg tussen IKGL, onderwijs en gemeente.

We willen meer marktgestuurde opleidingen. Opleidingen die naadloos aansluiten bij de behoefte van bedrijven zodat in onze regio mensen worden opgeleid waar onze bedrijven op zitten te wachten.

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre streeft er naar de stagehoofdstad van de regio te worden

Wat gaan we ervoor doen?

Samen met de ondernemers moeten we op zoek naar goede stageplekken waarmee we jeugd en talent kansen bieden en aan de regio binden.

Samen met de ondernemers moeten we op zoek naar goede stageplekken waarmee we jeugd en talent kansen bieden en aan de regio binden. Oost Gelre zou de stagehoofdstad van de regio moeten worden. Daarnaast participeren we als gemeente in een innovatiehub. Vanwege de pandemie heeft e.e.a. op een laag pitje gestaan, maar in 2022 wordt dit weer voortvarend opgepakt.

Sport

Inleiding

Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor een gezond leven. Maar sport heeft ook een andere functie: het brengt mensen samen en maakt hen weerbaar. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van onmisbare waarden en vaardigheden in het gewone leven, zoals teamgeest en respect voor de ander.

Een sterke Sportvisie is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Rekening moet worden gehouden met verhouding tussen recreatief en prestatief sporten en de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Wij vinden het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden, weten hoe gezond het is en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in buurten en dorpen.

Ontwikkelingen

Lokaal sport- en beweegakkoord

Afgelopen zomer is het lokaal sport- en beweegakkoord tot stand gekomen. Alle sportaanbieders, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, fysiotherapeuten en andere betrokken organisatie hebben meegedacht in het lokaal sport- en beweegakkoord. Gezamenlijk zijn ambities en concrete acties geformuleerd. Onze gemeente was in dit proces een van de partners. Het lokaal sport- en beweegakkoord is een voorloper op de nieuw te vormen sportvisie Oost Gelre en de bijbehorende uitvoeringsagenda.

Sportevenementen

De gemeente Oost Gelre profileert zich als evenementengemeente. Er zijn bestaande sportevenementen die daar al een bijdrage aan leveren. Regelmatig komen er verzoeken om een financiële bijdrage aan een lokaal sportevenement, regionaal sportevenement of zelfs een landelijk sportevenement toe te kennen. Als hiervoor budget is kunnen deze organisaties financiële ondersteuning ontvangen en door middel van side events een meerwaarde zijn voor de gemeente Oost Gelre.

Samenwerkingsverbanden (sport) verenigingen

Verschillende verenigingen melden zich bij de verenigings- en vrijwilligerscoördinatoren met wensen. Om het proces goed vorm te kunnen geven, en vrijwilligers te ontlasten, is het in sommige gevallen wenselijk dat de gemeente een faciliterende rol speelt. Hiervoor is een financiële ondersteuning gewenst. Dit kunnen bijdragen zijn om het proces te versnellen of te laten begeleiden door een externe partij (software) of te investeren in multifunctionele accommodaties (hardware).

Toekomst zwembad 't Meekenesch en verdere uitwerking BMX baan locatie Eschpark

De gesprekken met Stichting Exploitatie Meekenesch zijn in 2020 opgestart. In 2022 worden deze gesprekken vervolgd. Parallel aan dit proces volgt ook de verdere uitwerking richting bestemmingsplan voor

de BMX baan op locatie Eschpark. De stichting en vereniging staan daarnaast beide open om te verkennen wat de samenwerkingsmogelijkheden zijn.

Wat willen we bereiken?

Oost Gelre heeft een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten

We willen naar openbare speelplekken waar inwoners kunnen bewegen, ontmoeten en spelen (BOS). Daardoor stimuleren we de gezondheid en sociale cohesie van onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Samenwerking zoeken met inwoners om deze gezondheid bevorderende inrichting te realiseren, die een toegevoegde waarde heeft voor de leefbaarheid van een buurt/wijk.

We realiseren een visie op de gezonde leefomgeving.

We realiseren een visie op bewegen, ontmoeten en spelen (BOS) in de openbare ruimte. Verwachting is najaar 2021 een raadsvoorstel en dan kan de visie worden vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

Versterken van sportnetwerken.

Sportverenigingen die (meer) met elkaar samenwerken op thema's zoals vrijwilligers, financiën, sponsoring en mogelijke samenwerkingsmogelijkheden verkennen om toekomstbestendig te worden.

Wat willen we bereiken?

Voor alle inwoners is er een passend sport- en beweegaanbod

Wij willen een vitale samenleving zijn waar bewoners gezond opgroeien. Bij een vitale bevolking zijn er voor elke doelgroep voldoende mogelijkheden om te kunnen bewegen, ongehinderd leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie. Het ongeorganiseerd en ongebonden sporten neemt toe, maar de sportverenigingen zijn toch het hart van de sport. Veel inwoners zijn lid van een sportvereniging. De verenigingen hebben de kans om zich meer tot maatschappelijk partner te ontwikkelen met een breder aanbod (open club en vitaal sportparkgedachte). Hier is ook een rol weggelegd voor de sport- en cultuurcoaches. Wij zetten sport- en cultuurcoaches in om de verbinding te maken en om specifieke doelgroepen (waaronder ouderen en mensen met een beperking) te stimuleren om te bewegen. Waar mogelijk ontplooiën we de activiteiten op bestaande sportaccommodaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Gerichtere inzet van sport- en cultuurcoaches.

Sportaccommodaties (meer) multifunctioneel inzetten (open club en vitale sportparken gedachte) en waar mogelijk de bezettingsgraad overdag verhogen.

Een mooi voorbeeld hiervan is het vitale sportpark bij Longa'30. Mede door de bijdrage van de gemeente Oost Gelre tot stand gekomen.

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een vitale en sportieve samenleving, waarin sport en bewegen vooral bijdragen aan gezondheid, leefbaarheid en sociale cohesie van alle inwoners.

Sport en bewegen zetten we in als middel voor participatie. Vooruitlopend op de veranderende bevolkingssamenstelling is het van belang dat we in de Sportvisie Oost Gelre concreet aandacht besteden

aan de locatiekeuze, omvang en kwaliteit van de accommodaties. Multifunctionaliteit en samenwerking (binnen en buiten de sport en met name met het onderwijs) zijn daarin centrale begrippen.

Wat gaan we ervoor doen?

We stellen een toekomstbestendige investering- en onderhoudsplan op voor de sportaccommodaties.

Vooruitlopend op de veranderende bevolkingssamenstelling is het van belang dat we in de Sportvisie Oost Gelre concreet aandacht besteden aan de locatiekeuze, omvang en kwaliteit van de accommodaties. Multifunctionaliteit en samenwerking (binnen en buiten de sport en met name met het onderwijs) zijn daarin centrale begrippen.

We zetten buurtsportcoaches in op de thema's gezondheid en sociale cohesie. We stimuleren een gezonde leefstijl.

De gemeente werkt mee met het 'beweegvriendelijk' maken van de openbare ruimte. Hiermee draagt de gemeente bij aan het verlagen van de drempel om voldoende te bewegen en zo lang mogelijk fit en vitaal te blijven.

Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel!

Inleiding

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van Oost Gelre. Het is belangrijk dat verenigingen en vrijwilligers dat kunnen blijven doen, zeker nu er op het gebied van jeugdhulp, zorg, Wmo en werk en inkomen taken bij zijn gekomen. Verenigingen, vrijwilligers en dorps- en wijkbelangenorganisaties weten wat daarvoor nodig is en zijn daarmee een belangrijke partner voor de gemeente. Zij maken mogelijk dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven meedoen en er ook aan kunnen blijven bijdragen. Maar dat vraagt nóg nadrukkelijker om behoud van professionaliteit, organisatiekracht en stabiliteit binnen verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Wij willen hen daarbij ondersteunen.

Ontwikkelingen

In 2020 is een verenigings- en vrijwilligerscoördinator aangesteld. Deze coördinator is voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen het eerst aanspreekpunt vanuit de gemeente. Doel is onder andere om kruisbestuiving tussen verenigingen aan te moedigen, samenwerking te stimuleren en vrijwilligers hierin te ondersteunen. Het afgelopen jaar is gebleken dat verenigingen de weg naar de coördinator weten te vinden. De verenigings- en vrijwilligerscoördinator vervult ook de rol van regisseur kleine kernen en vanuit die hoedanigheid worden veel vraagstukken in gezamenlijkheid opgepakt. Ondanks de beperkende maatregelen waarmee de verenigingen en vrijwilligersorganisaties in deze tijd te maken hebben, zijn zij actief aan de slag hun organisatie op de been te houden.

Vanuit de gemeente wordt gewerkt aan een platform waar vraag en aanbod van verenigingen en vrijwilligersorganisaties samenkomt. Wij vervullen hierin een verbindende rol. Streven is dat platform in 2021 live te laten gaan. Verder blijft de ouderenadviseur de vrijwillige ouderenadviseurs, woonconsulenten en belastingadviseurs begeleiden.

Wat willen we bereiken?

Vrijwilligers ontvangen goede ondersteuning

Inwoners blijven zich inzetten als vrijwilliger op een manier die aansluit bij hun levensfase en mogelijkheden. Vrijwilligers(organisaties) ontvangen de ondersteuning die bij hun ondersteuningsvraag en de actuele ontwikkelingen op het gebied van vrijwillige inzet past. Naast de digitale ondersteuningsmogelijkheden (www.sameninoostgelre.nl) ontvangen zij ondersteuning van een vrijwilligersondersteuner. Op deze wijze versterken on- en offline elkaar en blijven inwoners zich vrijwillig inzetten.

Wat gaan we ervoor doen?

De Meedoengroep vanuit de SDOA krijgt extra begeleiding gericht op participatie.

De Meedoen-groep wordt begeleid door een medewerker van de SDOA die aansluit bij het sociaal team. Zo sluiten we goed aan op de behoeften van deze groep en kunnen we ons maximaal inzetten om hen deel te laten nemen aan de maatschappij.

Een vrijwilligersondersteuner vormt een fysiek aanspreekpunt. De vrijwilligersondersteuner geeft vorm aan de verdere invulling van de on- en offline ondersteuning en verbindt vraag en aanbod.

We betrekken het lokale bedrijfsleven actief bij de ondersteuning van de vrijwilligersorganisaties.

We continueren maatschappelijke stages.

We herijken de Algemene subsidieverordening Oost Gelre (ASV) en de Nadere regels welzijnssubsidies.

We stroomlijnen de ondersteuning van vrijwilligers/kenniscentrum.

Vrijwilligersorganisaties actiever begeleiden, coachen en training bieden.

Wat willen we bereiken?

Senioren, vrijwilligers(organisaties) en welzijnsorganisaties weten elkaar te vinden.

De site www.sameninoostgelre.nl ontwikkelen wij door. Op de site www.sameninoostgelre.nl publiceren wij het structurele aanbod. Incidentele activiteiten leveren organisatoren aan waarna het op deze site geplaatst wordt. Daarnaast worden activiteiten, die bijvoorbeeld in het kader van dementievriendelijke wijk, valpreventie, bewustwording alcoholgebruik etc. worden georganiseerd, vanuit de gemeente ook bekend gemaakt via de gemeentepagina. Hiermee zetten wij www.Sameninoostgelre.nl in om inwoners op de hoogte te brengen van activiteiten die wij in het kader van ons gemeentelijk sociaal beleid uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen?

We blijven zorgen voor duidelijke informatie over de beschikbare voorzieningen.

We blijven zorgen voor duidelijke informatie over de beschikbare voorzieningen (Wmo-voorzieningen, bijzondere bijstand, ICT/domotica, etc.) waarmee we senioren ook daadwerkelijk bereiken en zorgen dat ouderen de vrijwilligers- en welzijnsorganisaties weten te vinden en andersom.

Informatie op Samen in Oost Gelre (SIOG) wordt zodanig uitgebreid en aangepast dat professionals er makkelijk naar kunnen (door) verwijzen.

SIOG wordt uitgebreid met 'softere' content in de vorm van verhalen van ervaringsdeskundigen, succesverhalen uit de gemeente, inspiratieverhalen van inwoners. Ook krijgt het Sociaal Team een gezicht.

Sociaal Team en SIOG online en offline profileren als hét portaal voor informatie en ondersteuning op het gebied van preventie, ondersteuning en participatie.

Sociaal Team, haar aanbod en de werkprocessen krijgen een prominente plaats op SIOG.

Via een nieuwsbrief vanuit het Platform Zorg Wonen Welzijn brengen wij ons aanbod van deelnemers onder de aandacht.

Wat willen we bereiken?

(Jonge) mantelzorgers ondersteunen

Vanaf oktober 2021 wordt de mantelzorgondersteuning uitgevoerd vanuit het sociaal team

Wat gaan we ervoor doen?

Goede respijtvorzieningen, zoals het kunnen bezoeken van dagbesteding, zijn beschikbaar om mantelzorgers te ontlasten.

Mantelzorgers kennen en maken, indien nodig, gebruik van een breed ondersteuningsaanbod passend bij hun leeftijd en de ondersteuning die zij nodig hebben. Ouders/verzorgers/leerkrachten kennen het aanbod voor jonge mantelzorgers. Het lokale ondersteuningsaanbod sluit aan bij de vraag van de doelgroep.

Het aanbieden van vernieuwende vormen van ondersteuning. De komende vier jaar is dat met name gericht op de ondersteuning van mantelzorgers van inwoners met (beginnende) dementie.

Mantelzorgers jaarlijks blijven bedanken voor hun inzet met een mantelzorgcompliment.

Meer bekendheid geven aan de mogelijkheden op het gebied van mantelzorgondersteuning en respijtzorg.

Mantelzorgondersteuning en respijtzorg is beschikbaar voor alle inwoners.

Ondersteuning en opsporing van jonge mantelzorgers.

Cultuur en verenigingen

Inleiding

Binnen onze gemeente is het behoud van cultuur en het verenigingsleven van groot belang. Daarom willen we samenwerking tussen vormen van cultuur en verenigingen bevorderen. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde leefomgeving.

Ontwikkelingen

Oost Gelre heeft een rijke culturele sector en een rijk verenigingsleven. Denk hierbij aan de diverse corsogroepen, muziekverenigingen, verenigingen rondom de volksfeesten, maar ook de evenementen nemen een belangrijke plaats in de gemeente in. Hoewel de culturele sector belangrijk is voor Oost Gelre (misschien nu nog wel meer dan ooit) ontbreekt nog een vastgelegde visie op kunst en cultuur. Met het oog op de toekomst en de culturele infrastructuur binnen en buiten onze gemeente starten we in 2021 met de ontwikkeling van het kunst- en cultuurbeleid. Dit beleid zal zich in eerste instantie concentreren op cultuureducatie, subsidieverstrekking, de toekomst van kunst en cultuur binnen en buiten onze gemeente (samenwerking met de regio) en de verbinding en samenwerking tussen alle instellingen, verenigingen, inwoners en de gemeente. Daarnaast zal het beleid aansluiten op het beleid voor het sociaal domein om zo een maximale interactie tussen de beleidsvelden te realiseren.

Wat willen we bereiken?

Sociaal culturele centra, verenigingsgebouwen, sportgebouwen en velden waar mogelijk privatiseren.

Daar waar mogelijk privatiseren van sociaal culturele centra met het oog op kostenbeheersing en zelf verantwoordelijkheid dragen. Verenigingen stimuleren we om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor onderhoud van verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden. Dit kan ook deels door de zelfwerkzaamheid te belonen.

Wat gaan we ervoor doen?

Inventariseren welke verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden geprivatiseerd kunnen worden.

Verenigingen stimuleren we om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor onderhoud van verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden. Dit kan ook deels door de zelfwerkzaamheid te belonen.

Na inventarisatie, start van eerste oriënterende bestuurlijke gesprekken met de betrokken centra.

Onderzoeksfase opgestart om te bekijken welke vereniging waar behoefte aan heeft en hoeveel ruimte hiervoor nodig is.

We inventariseren welke sociaal culturele centra geprivatiseerd kunnen worden.

Daar waar mogelijk privatiseren van sociaal culturele centra met het oog op kostenbeheersing en zelf verantwoordelijkheid dragen.

Wat willen we bereiken?

Stijging in de beoefening van pop- en lichte muziek.

Middels het Cultuurconvenant wordt op basisscholen een nieuwe invulling gegeven aan het muziekonderwijs (AMV-lessen), waar ook de lichte- en popmuziek een onderdeel van zal worden.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen de muziekverenigingen bij het promoten van muziekonderwijs op basisscholen.

In het schooljaar 2021-2022 wordt met alle basisscholen gewerkt aan een lokaal Cultuurconvenant. Dit convenant zal de visie op kunst en cultuur weergeven. In deze visie speelt ook muziek een grote rol. Zo wordt er gekeken naar een (nieuwe) invulling van het muziekonderwijs, meer passend bij de wensen van de scholen, maar ook bij deze tijd. De muziekverenigingen zullen hier een onderdeel van uitmaken en meedenken over het muziekonderwijs.

Wat willen we bereiken?

Versterking eigen identiteit en toegankelijkheid van de streekcultuur.

Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) richt zich op de streekcultuur en -historie van de Achterhoek én Liemers. Door middel van het organiseren van en participeren in activiteiten wil het Erfgoedcentrum de regionale identiteit, de eigenheid van de Achterhoek én Liemers helder in beeld te brengen en stimuleren, bij voorkeur in samenwerking met andere betrokken partijen/organisaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Vanuit het Cultuur- & Erfgoedpact (ECAL) moet de streekcultuur en erfgoedactiviteiten worden bevorderd.

Nieuwkomers zijn welkom!

Inleiding

Ook in Oost Gelre komen meer mensen met een andere culturele en / of nationale achtergrond. Wij willen dat deze nieuwkomers goed integreren in Oost Gelre en meedoen in onze samenleving. We willen voorkomen dat groepen zich afkeren van de Nederlandse samenleving. Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle inburgering van nieuwkomers.

Vergunninghouders moeten direct in aanraking gebracht worden met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk (Taalcafé), zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt. Wij ondersteunen de inzet van maatjes. Zij ondersteunen de nieuwkomers, helpen hen de weg te vinden in onze samenleving. Ook de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) speelt een belangrijk rol om hen voor te bereiden op meedoen en het vinden van werk.

Ontwikkelingen

We willen dat nieuwkomers zelfstandig functioneren en zich hier veilig en thuis voelen. Hiervoor hebben we allerlei activiteiten ontwikkeld.

- We koppelen een lokaal maatje aan elke nieuwkomer.
- Extra aandacht voor traumaverwerking.
- Fietslessen, zwemlessen, kennismaken met verenigingsleven.
- We ondersteunen de taalcafés.
- We hebben een zomerschool.
- Participatiecursussen.
- Re-integratie: we hebben een klantmanager Statushouders die zorgt voor uitstroom naar activering en werk.

Verder treedt in 2022 de nieuwe Wet inburgering in werking. We zijn momenteel druk bezig met de voorbereidingen. We werken hierbij regionaal samen maar zullen ook lokale keuzes moeten maken op het gebied van zelfredzaamheid, scholing en re-integratie. Hiervoor stellen we een beleidsnota en uitvoeringsplan op.

Wat willen we bereiken?

Nieuwkomers dragen hun steentje bij in Oost Gelre

Wij willen dat nieuwkomers zelfstandig functioneren en zich hier veilig en thuis voelen. Integreren gaat makkelijker als mensen zich thuis voelen. Hierbij spelen ook de autochtone inwoners een belangrijke rol. Zo zijn er veel vrijwillige maatjes die hun steentje bijdragen aan de integratie. Met de nieuwe wet inburgering wordt de gemeente vanaf 2022 ook weer in de volle breedte verantwoordelijk de integratie van statushouders. Onze klantmanager nieuwkomers probeert werk of vrijwilligerswerk te vinden voor de doelgroep.

Wat gaan we ervoor doen?

Elke nieuwkomer krijgt een maatje die hen helpt wegwijs te maken in onze samenleving en hun plek in Oost Gelre te vinden.

Iedere nieuwkomer krijgt een maatje in Oost Gelre. Het afgelopen jaar was dit wel lastig door corona.

In de participatie-cursussen besteden we aandacht aan de Nederlandse man/vrouw-verhouding, culturele verschillen en financiële zaken, zoals budgetbeheer.

Het wettelijk verplichte Participatieverklaring Traject gaat in 2022 veranderen. De nieuwe wet inburgering eist dat minimaal 12 uur hieraan besteed worden. Dit doen we voor de nieuwkomers al, maar de migranten moeten ook 12 uur hieraan besteden, in plaats van maar een avond van 3 uur les. Wat wel een voordeel is, is dat de migranten niet meer €150 voor het traject moeten betalen. Volgens de nieuwe inburgeringswet, neemt de gemeente deze kosten op zich.

Kennis en contactmogelijkheden uitbreiden, waarbij lokale kranten, workshops en presentaties een rol spelen.

Wij willen dat nieuwkomers zelfstandig functioneren en zich hier veilig en thuis voelen. Integreren gaat makkelijker als mensen zich thuis voelen. Hierbij spelen ook de autochtone inwoners een belangrijke rol.

Meer samenwerking met externe organisaties, zoals bijvoorbeeld de GGD op het gebied van het sneller signaleren van mogelijke problematiek en aandacht geven aan stressverlaging en traumaverwerking.

Statushouders doen werk naar vermogen (vrijwilligerswerk of een betaalde baan).

De wet inburgering wordt vanaf 1 januari 2022 een gemeentelijke taak. Hierin staat scholing en maatschappelijke begeleiding centraal. Daarnaast dient ze snel als mogelijk kennis gemaakt te worden met de arbeidsmarkt.

Verder uitvoering geven en actualiseren van het actieplan integratie statushouders.

De zomerschool is vanwege coronamaatregelen niet doorgegaan maar binnenkort gaan de andere activiteiten en projecten weer open. Het Taalcafé in Groenlo en het Taalcafé in Lichtenvoorde zijn weer open. De maatjes gaan weer van start. De zwemlessen worden verplicht, zodat iedere nieuwkomer leert tenminste watervrij te zijn. De fietslessen, opvoedings- en andere informatiebijeenkomsten gaan weer starten. We willen ook speciaal aandacht aan de jeugdige nieuwkomer geven, door themabijeenkomsten over financiën en toekomstperspectieven te geven. Daarnaast willen we meer gebruik van de bibliotheek te maken, voor nieuwkomers moeders met jonge kinderen.

Verdere inzet op re-integratie door middel van activiteiten en projecten.

Zwemlessen en de Taalcafés, fietslessen en het maatjesproject worden als eerste na de corona weer gestart. Daarna zullen we langzamerhand de andere activiteiten opnieuw starten. Daarnaast maken we een start met de brede intakes en PIP-plannen (Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie). Dit om goed voorbereid te zijn zodra dit verplicht wordt.

Vorbereiden van de uitvoering van de nieuwe wettelijke gemeentelijke taak m.b.t. de inburgering. We maken afspraken met aanbieders die de inburgeringscursus aanbieden.

We zijn volop bezig om dit te realiseren, samen met SDOA, COA, VWON, GGD en anderen.

We bevorderen en dragen bij aan contacten tussen autochtone inwoners en nieuwkomers.

Wij willen dat nieuwkomers zelfstandig functioneren en zich hier veilig en thuis voelen. Integreren gaat makkelijker als mensen zich thuis voelen. Hierbij spelen ook de autochtone inwoners een belangrijke rol. Wij proberen contact tussen de twee groepen te stimuleren via divers projecten, activiteiten en evenementen.

We zorgen ervoor dat alle nieuwkomers passend taalonderwijs volgen, van Taalcafé tot het volgen van een passende (taal)opleiding.

Werk moet lonen

Inleiding

Werk is bij uitstek het middel om verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leven en het gezin en om deel te nemen aan de samenleving. Werken moet lonen, zowel financieel als in perspectief. We spreken mensen daarbij nadrukkelijk aan op hun persoonlijke verantwoordelijkheden; rechten en plichten gaan hand in hand. Ons uitgangspunt is dan ook: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage. Een uitkeringsregeling is uitsluitend bedoeld voor mensen, die (al dan niet tijdelijk) geen toegang hebben tot betaald werk. Om die regeling ook in stand en betaalbaar te kunnen houden, vragen wij van mensen om zo snel mogelijk (weer) in hun eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Ontwikkelingen

Vanuit de visie dat werk moet lonen, kennen wij de uitstroompremie waarbij inwoners een bedrag van € 500 ontvangen als ze door werk geen gebruik meer hoeven te maken van een uitkering. Daarbovenop ontvangen ze nog eens € 1.000 als men na zes maanden nog aan het werk is. Daarnaast gaan we de doorgaande lijn van arbeidsmatige dagbesteding tot betaald werk verder ontwikkelen. Inwoners kunnen hierdoor makkelijk opschalen maar ook weer afschalen zonder allerlei belemmeringen.

Verder worden de activiteiten Werkbaan Oost en de SDOA samengevoegd zodat er een leerontwikkelbedrijf ontstaat. Hiervoor werken we samen met de andere SDOA gemeenten in Samen aan het Stuur waarbij inwoners integraal worden benaderd zodat we ondersteuning kunnen bieden waar nodig. Dit moet mensen weer sneller werkfit maken. Hierbij zijn niet de wetten leidend maar de vraag van de burger.

Wat willen we bereiken?

Iedereen draagt bij naar vermogen en krijgt een steuntje in de rug waar nodig

Inwoners kunnen op- en afschalen op de participatieladder van vrijwilligerswerk tot het zelfstandig verwerven van betaalde arbeid. Doel is dat iedereen, binnen zijn/haar mogelijkheden, een bijdrage levert aan de samenleving. Dat kan werk zijn, maar ook vrijwilligerswerk of arbeidsmatige werkzaamheden. Ontbrekende schakels zijn daartoe ingericht. Voor wettelijke grenzen zijn oplossingen gevonden om de op- en afschaling mogelijk te maken. Om deze groep optimaal te ondersteunen, moeten schotten wegvallen. Zo ontstaat een doorgaande lijn waarin onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt zich maximaal kunnen ontwikkelen. Hierbij willen we aansluiten bij hun belevingswereld en waar mogelijk ruimte maken voor lokale initiatieven.

Wat gaan we ervoor doen?

De pilots met Werkbaan Oost en de Dorpskamer zetten wij voort.

In de dorpskamer verrichten inwoners arbeidsmatige werkzaamheden onder de paraplu van Werkbaan Oost.

Met SDOA en Werkbaan Oost willen we een algemene voorziening ontwikkelen waar inwoners terecht kunnen voor dagbesteding, vrijwilligerswerk, werkervaringsplaatsen en beschut werk. De ontbrekende schakel tussen het (vaak beschut) werken en dagbesteding

Inwoners kunnen op- en afschalen op de participatieladder van vrijwilligerswerk tot het zelfstandig verwerven van betaalde arbeid. Doel is dat iedereen, binnen zijn/haar mogelijkheden, een bijdrage levert aan de samenleving. Dat kan werk zijn, maar ook vrijwilligerswerk of arbeidsmatige werkzaamheden. Ontbrekende schakels zijn daartoe ingericht. Voor wettelijke grenzen zijn oplossingen gevonden om de op- en afschaling mogelijk te maken. Om deze groep optimaal te ondersteunen, moeten schotten wegvallen. Zo ontstaat een doorgaande lijn waarin onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt zich maximaal kunnen ontwikkelen. Hierbij willen we aansluiten bij hun belevingswereld en waar mogelijk ruimte maken voor lokale initiatieven. Vanaf 1 oktober gaan we op deze wijze werken. Op 1 januari worden de SDOA en Werkbaan Oost 1 organisatie, zowel qua naam als qua huisvesting.

We bevorderen de uitstroom naar betaald werk en we ondersteunen wie dat niet op eigen kracht kan.

Dit doen we door de klantmanagers de ruimte te geven om echt intensief met de doelgroep aan de slag te gaan. Dit betekent in de praktijk kleine bestanden met meer aandacht voor de klant en doelgroepen beleid voor bijvoorbeeld jongeren, nieuwkomers, en de doelgroep beschut. We zetten loonkostensubsidie in om ook de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt in het regulier bedrijfsleven een plek te geven.

We hebben een vrijwilligerssteunpunt waarbij we ons ook richten op de bemiddeling van bijstandsgerechtigden naar vrijwilligerswerk te verbeteren (ook door het meer promoten van www.sameninoostgelre.nl).

We leiden toe naar werk. Wij zetten ons in voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen.

Wij leiden toe naar werk. Wij zetten ons in voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen. Als betaald werk een brug te ver is, verwachten wij een tegenprestatie. Denk daarbij aan vrijwilligerswerk of mantelzorg. We zetten ons in om de werkloze jongeren en ook jongeren met een arbeidsbeperking onder de aandacht te brengen van lokale bedrijven. Als gemeente geven we het goede voorbeeld.

We plegen extra inzet op de Meedoengroep: de groep inwoners die al langdurig een uitkering ontvangt van de SDOA. Wij activeren hen waar mogelijk naar perspectief en werk.

De Meedoengroep krijgt extra ondersteuning, we hebben hiervoor een klantmanager vrijgemaakt.

We zetten ons in om de werkloze jongeren en ook jongeren met een arbeidsbeperking onder de aandacht te brengen van lokale bedrijven.

Wat willen we bereiken?

Misbruik uitkeringen tegengaan.

We treden op tegen fraude. We controleren aan de poort en houden thema controles.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan themacontroles houden en zijn "streng aan de poort".

Door jaarlijks een themacontrole te houden, willen we een meer gerichte aanpak van fraude realiseren. Voorbeelden zijn kentekenonderzoeken of onderzoek naar opvallend hoog of laag energieverbruik.

Wat willen we bereiken?

Werken moet lonen

Werken moet daadwerkelijk lonen. Als inwoners vanuit een uitkering op grond van de Participatiewet aan het werk gaan, moeten ze ook een financieel voordeel voelen. Dit komt de motivatie ten goede en zorgt voor een stuk voldoening. Hierdoor verwachten we dat meer mensen structureel uitstromen uit een uitkeringssituatie. We kennen bij aanvaarding van werk en behoud van werk na 6 maanden een werkaanvaardingspremie.

Wat gaan we ervoor doen?

Als een kindregeling is toegekend, loopt deze nog door voor het lopende jaar.

Bij werkaanvaarding helpen we, indien nodig, de inwoner met het doorgeven van de gewijzigde financiële situatie aan de Belastingdienst. Hierdoor voorkomen we terugvorderingen van de Belastingdienst achteraf.

We verstrekken uitkeringsgerechtigden die aan de slag gaan een werkaanvaardingspremie van € 500,- bij werkaanvaarding en € 1.000,- na zes maanden als men nog werk heeft.

Preventie en ondersteuning

Inleiding

Gezond leven, steeds blijven leren en jezelf ontwikkelen zijn onderdelen van actief deelnemen aan de samenleving. Niet zorgen voor, maar zorgen dat! Eigen kracht op de eerste plaats. Voorkomen is beter dan genezen. De gemeente stimuleert en ondersteunt dit ook. Door preventie kan het beroep op dure

(vangnet)voorzieningen worden beperkt en zo kunnen de goede voorzieningen blijven voor mensen die het écht nodig hebben.

Ontwikkelingen

Ten aanzien van zorg blijven we inzetten op zorg in de volle breedte. Preventieve zorg is een belangrijk instrument om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten zijn en de zorgkosten te beheersen. Wel willen we meer inzicht in de kosten en baten van preventieve zorgprojecten. Om die reden continueren wij de monitoring.

Het lokale preventieprogramma is in volle uitvoering. Daarnaast participeert Oost Gelre in projecten vanuit de thematafel De Gezondste Regio (zie beide ook onder Volksgezondheid). Het betreft projecten op het gebied van preventie. Dit blijven we de komende jaren doen.

De uitbreiding van inzet binnen het sociaal team als gevolg van de invoering van de Wet verplichte GGZ heeft tot het in beeld krijgen van meer inwoners met een multi-probleem achtergrond geleid. Binnen het sociaal team kijken wij hoe wij de ondersteuning aan deze groep zo kunnen vormgeven dat zij in beeld blijven en de ondersteuningsvraag af kan nemen. De inzet van cliëntondersteuners voor leun/ steuncontacten zal hier onderdeel van zijn.

Regionaal werken wij aan het opnieuw vormgeven van de ondersteuning aan de doelgroep dak- en thuislozen. Inzet hierbij is deze ondersteuning vaker dicht bij huis (in plaats van alleen in Doetinchem) vorm te geven en dak- en thuisloosheid te voorkomen. Hiertoe participeren wij onder andere in de pilot Housing first. Daarnaast werken wij verder aan de voorbereiding voor de doordecentralisatie van Beschermd wonen. Hiertoe worden nieuwe werkafspraken over onder andere de brede intake gemaakt met de gemeente Doetinchem. Daarnaast leggen wij de governance op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang regionaal opnieuw vast. Hiervoor stellen wij een nieuw convenant op.

Samen met de SDOA, Werkbaan Oost en de gemeenten Winterswijk en Berkelland werken wij verder aan de doorontwikkeling van de Pilot arbeidsmatige dagbesteding tot een structureel voorliggend aanbod.

Het aanbod van de Stads/ dorpskamer zetten wij voort. Dit aanbod sluit goed aan het bieden van laagdrempelige voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen van psychische achteruitgang van kwetsbare inwoners doordat zij een ontmoetingsmogelijkheid hebben. De Stadskamer zal in 2022 een nieuwe huisvesting krijgen bij de Vincentiusvereniging. Hierdoor is het mogelijk om ook in de Stadskamer arbeidsmatige inloopactiviteiten te organiseren, net als nu ook al in de dorpskamer uitgevoerd worden.

Wat willen we bereiken?

Inwoners bieden we een zinvolle daginvulling

Dicht bij huis blijven er mogelijkheden om elkaar te ontmoeten en een zinvolle dagbesteding te hebben die aansluit bij de behoefte. Mensen ervaren geen drempel om van de (inloop)voorzieningen gebruik te maken. In elke kern is een mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Ervaringsdeskundigen spelen hierbij een belangrijke rol. Iedereen voelt zich welkom op de ontmoetingsplek.

Wat gaan we ervoor doen?

Deelname aan ontwikkeling van een vervoersapp voor inwoners in landelijke gebieden (NetMobiel).

In gesprek gaan met aanbieders en onze inwoners om het aanbod uit te breiden met activiteiten die meer gericht zijn op dienstverlenende activiteiten en om verbreding mogelijk te maken.

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar een zinvolle daginvulling.

Ondersteunen van de doorontwikkeling van de stads-/dorpskamer, zoals de stads-dorpskamer inzetten voor ondersteuning aan inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Ondersteunen van initiatieven op het gebied van inloopvoorzieningen. We geven extra aandacht aan het thema eenzaamheid.

Wat willen we bereiken?

Inwoners worden ondersteund bij hun participatie in de samenleving.

Inwoners die niet op eigen kracht of met ondersteuning van hun netwerk zelfstandig kunnen participeren, ontvangen ondersteuning zodat zij mee kunnen doen in de samenleving.

Wat gaan we ervoor doen?

We leveren groeps- en individuele begeleiding en kortdurend verblijf voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving.

We leveren Wmo-maatwerkvoorzieningen.

We starten een pilot arbeidsmatige dagbesteding.

De pilot arbeidsmatige dagbesteding wordt in 2021 en 2022 verder uitgewerkt. Gezien we al halverwege 2021 zijn is de verwachting dat er daadwerkelijk gestart wordt in het vierde kwartaal van 2021 maar toch uiterlijk januari 2022. In de jaren daarna zal duidelijk worden wat hiervan de kosten zijn en welke kostenbesparing dit op kan leveren.

We stimuleren cliënten en inwoners bij de doorstroom van dagbesteding naar beschut werk.

Hiervoor richten we arbeidsmatige dagbesteding in bij het nieuwe werkleerbedrijf waar ook het beschut werk wordt georganiseerd. Dit als onderdeel van het simpel switchen.

Wat willen we bereiken?

Kwetsbare inwoners een passende woonplek en begeleiding bieden

Er is Maatschappelijk opvang en vormen van beschermd wonen beschikbaar voor onze inwoners die daar door omstandigheden gebruik van moeten maken. De maatschappelijke opvang is gericht op een zo snel mogelijke terugkeer naar een situatie waarbij de inwoner weer zelfstandig kan wonen en werken en, mogelijk met begeleiding, kan werken aan het oplossen van zijn/ haar problemen. Goede afspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen maken dat inwoners die dat kunnen, vanuit beschermd wonen kunnen doorstromen naar zelfstandige huisvesting.

Wat gaan we ervoor doen?

De uitwerking van de regionale voorbereidingen van de veranderingen rond maatschappelijke opvang en beschermd wonen, geven wij vorm in een apart traject. Dit betreft de Regionale uitvoeringsagenda opvang en bescherming.

In 2021 zijn er Maatschappelijk opvang en vormen van beschermd wonen beschikbaar voor onze inwoners die daar door omstandigheden gebruik van moeten maken. De maatschappelijke opvang is gericht op een zo snel mogelijke terugkeer naar een situatie waarbij de inwoner weer zelfstandig kan wonen en werken en, mogelijk met begeleiding, kan werken aan het oplossen van zijn/ haar problemen. Goede afspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen maken dat inwoners die dat kunnen, vanuit beschermd wonen kunnen doorstromen naar zelfstandige huisvesting.

Vanaf 2022 worden we verantwoordelijk worden voor de uitvoering van beschermd wonen. Vanaf 2023 ontvangen wij hiervoor ook de financiële middelen. Regionaal werken we aan een nieuw convenant beschermd wonen en maatschappelijke opvang die vanaf 2022 moet ingaan om de afspraken in de regio vast te leggen.

Wij gaan in overleg met aanbieders van beschut wonen over de invulling van het onderdeel (beschut) wonen. We zetten zwaarder in op een grotere beschikbaarheid van deze woningen en maken hierover (prestatie)afspraken met woningbouwverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Kwetsbare inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig veilig wonen

Inwoners die beschermd wonen, kunnen doorstromen naar een woning in de wijk en kunnen binnen de afgesproken termijn van een jaar beschikken over een woning. Voor ouderen ondersteunen wij maatregelen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Wat gaan we ervoor doen?

Afspraken maken met woningcorporaties en zorgaanbieders om uitstroom uit beschermd wonen mogelijk te maken.

Inwoners die beschermd wonen, kunnen doorstromen naar een woning in de wijk en kunnen binnen de afgesproken termijn van een jaar beschikken over een woning.

Prestatieafspraken maken met woningcorporaties.

We faciliteren het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen door het ondersteunen van het nemen van fysieke maatregelen die dit bevorderen.

We verlenen subsidies voor het levensloopbestendig maken van woningen.

Wat willen we bereiken?

Verminderen van alcohol en drugsgebruik bij jongeren

Alcohol en drugs bespreekbaar maken binnen het gezin. We willen dat ouders voorbeeldgedrag laten zien en jongeren wijzen op de gevaren van alcohol en drugs, met als doel dat het gebruik onder jongeren afneemt.

Wat gaan we ervoor doen?

(Sport)verenigingen ondersteunen om vorm te geven aan het 'NIX 18-beleid' rondom alcohol- en drugsgebruik.

Continueren van de samenwerking tussen het jongerenwerk Mazzel en scholengemeenschap Marianum.

Koppeling met andere beleidsterreinen zoals sport en Wmo om een integrale aanpak rondom het thema alcohol en drugs te bewerkstelligen.

Uitbreiden en intensiveren van de samenwerking tussen jongerenwerk Mazzel en het primair basisonderwijs.

Vanuit het Preventie Platform Jeugd (PPJ) voor verschillende doelgroepen preventie-activiteiten organiseren.

We informeren ouders en jongeren aan de hand van universele en geïndiceerde preventie-activiteiten via verschillende kanalen, zodat ouders en jongeren bewust bezig zijn met het thema.

We werken vanuit het Preventie Platform Jeugd samen met omliggende gemeenten rondom verschillende maatschappelijke thema's en dus ook het thema alcohol- en drugsgebruik.

Wat willen we bereiken?

Voorkomen van overgewicht bij jongeren

De werkgroep wil verder gaan in de afstemming rondom het thema overgewicht bij kinderen in de leeftijd 0-12 jaar. We willen de samenwerking met bovengenoemde partners intensiveren en vanuit gezamenlijkheid komen tot één visie en plan op het gebied van het voorkomen van overgewicht bij kinderen. Vervolgens willen we dit doorzetten naar de doelgroep jongeren 12-18 jaar.

Wat gaan we ervoor doen?

In gezamenlijkheid komen tot een preventieprogramma op gebied van overgewicht.

Samenwerking intensiveren met partners binnen de werkgroep "Voorkomen van overgewicht bij kinderen".

Wat willen we bereiken?

Dementievriendelijke samenleving

Wij werken aan een dementievriendelijke samenleving, zodat mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen doen. Er is begeleiding op maat voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Zo vergroten we de kennis van dementie binnen organisaties en binnen de samenleving. De komende jaren zetten we ons samen in om een dementievriendelijke samenleving te worden. Dit houdt in dat we mensen met dementie niet alleen herkennen, maar ook dat we iets betekenen voor iemand met dementie of een mantelzorger.

Wat gaan we ervoor doen?

Communicatie rondom dementie: folder (wegwijzer dementie), artikelen en website.

Ondersteuningsaanbod verbreden voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers (ontmoeting, dagbesteding en gespreksgroepen).

Training en voorlichting geven over dementie aan vrijwilligers, mantelzorgers en middenstand.

Uitvoering geven aan het plan van aanpak 'Dementievriendelijke samenleving'.

Mantelzorgers kennen en maken, indien nodig, gebruik van een breed ondersteuningsaanbod passend bij hun leeftijd en de ondersteuning die zij nodig hebben. Ouders/verzorgers/leerkrachten kennen het aanbod voor jonge mantelzorgers. Het lokale ondersteuningsaanbod sluit aan bij de vraag van de doelgroep.

We stellen een inloop gericht op beginnend dementerende beschikbaar

Vanuit het programma Een tegen eenzaamheid organiseren we activiteiten gericht op het tegengaan van eenzaamheid bij mantelzorgers van (beginnend) dementerende

Armoedebestrijding

Inleiding

Ook in Oost Gelre is sprake van (verborgen) armoede. Vaak schamen mensen zich voor hun situatie, hetgeen het zoeken naar en aanbieden van oplossingen bemoeilijkt. In veel gevallen betekent dit dat ook kinderen in (relatieve) armoede opgroeien. Dat is voor ons niet acceptabel. Kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij.

Ontwikkelingen

Armoede terugdringen is het meest succesvol als zoveel mogelijk inwoners deelnemen aan het arbeidsproces. Gelukkig gaat het met veruit het grootste deel van onze inwoners goed. Toch groeien er kinderen op in armoede, onze ondersteuning is dan ook met name gericht op deze kinderen. We zorgen ervoor dat deze kinderen geen belemmeringen hebben om mee te doen aan sport, zwemles en op school. Daarnaast kennen we een individuele inkomens toeslag voor inwoners die langer dan drie jaar op een minimum niveau zitten. Deze regelingen zullen we de komende periode behouden en daarnaast bieden we specifieke ondersteuning waar nodig is voor onze inwoners.

Door het inzetten van vroegsignalering pakken we casussen sneller op voordat er problematische schulden ontstaan. Zo willen we bereiken dat mensen niet meer in een uitzichtloze situatie belanden.

Wat willen we bereiken?

Het voorkomen van uitsluiting van inwoners vanwege lage inkomens

Kinderen moeten mee kunnen doen en ook inwoners met een structureel laag inkomen moeten niet financieel belemmerd worden om deel te nemen aan het verenigingsleven. Voor de schuldenproblematiek zetten we extra in op preventie en vroeghulp.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we bestrijden armoede daar waar het kan en ondersteunen inwoners die moeite hebben hun financiële huishouden adequaat te regelen
- met de inzet van cliëntondersteuners helpen we inwoners hun leven, met behoud van eigen kracht, op orde te krijgen.

Wat gaan we ervoor doen?

Alle kinderen in Oost Gelre moeten kunnen zwemmen. Voor gezinnen met lage inkomens is een vergoeding mogelijk van de kosten voor het behalen van zwemdiploma A.

Kinderen moeten mee kunnen doen en ook inwoners met een structureel laag inkomen moeten niet financieel belemmerd worden om deel te nemen aan het verenigingsleven. Zwemles voor het diploma A wordt volledig vergoed door de gemeente voor de gezinnen met de laagste inkomens

Inwoners met een structureel laag inkomen (langer dan drie jaar) kunnen jaarlijks een beroep doen op een individuele inkomstenstoeslag.

Inwoners met een structureel laag inkomen kunnen een beroep doen op de individuele inkomstenstoeslag. Deze is per 1 januari 2021 structureel verhoogd, ook om het meedoen van deze groep te bevorderen en schuldenproblematiek te voorkomen.

Inwoners met een uitkering op grond van de participatiewet die niet aan het werk kunnen, begeleiden we zoveel mogelijk naar vrijwilligerswerk. Zo voorkomen we een sociaal isolement.

We hebben een klantmanager vrijgemaakt voor inzet op deze groep. We zien we dat er vaak een intensieve begeleidingsbehoefte is.

We bieden budgetteringscursussen aan kwetsbare doelgroepen zoals uitkeringsgerechtigden.

Voor de schuldenproblematiek zetten we extra in op preventie en vroeghulp. Onderdeel hiervan is het geven van budgetteringscursussen

We gaan financiële voorlichting geven op scholen.

Preventie zo vroeg mogelijk beginnen. We willen op scholen voorlichting geven over bijvoorbeeld de valkuilen van het kopen op afbetaling of het afsluiten van ene krediet.

We investeren (met buurgemeenten) in een gerichte aanpak om schoolverlating te voorkomen.

We investeren in onze relatie met het onderwijs. Bij (meervoudig) schoolverzuim kijken we altijd naar de oorzaken en wordt ook de gezinssituatie in kaart gebracht. Mogelijk is er opvoedondersteuning nodig of kunnen we op een andere manier ondersteuning bieden.

We maken afspraken met zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties en nutsbedrijven om zo vroegtijdig signalen te krijgen indien er achterstanden ontstaan. Om hoge schulden zoveel mogelijk te voorkomen doen we aan vroegsignalering (Vroeg erop af!).

Via vroeg-signalering kunnen we in een veel vroeger stadium hulp bieden. Dit voorkomt uitzichtloze schulden.

We maken bijles voor kinderen uit minima-gezinnen financieel mogelijk.

Er is vaak een verband tussen de financiële situatie thuis en de schoolprestaties van het kind. Daardoor ontstaat vaak 'overerfbare' armoede. We willen dit doorbreken door juist kwetsbare kinderen extra ondersteuning te bieden. We doen dit samen met het onderwijs.

We ondersteunen de vrijwillige schuldhulpmaatjes (SOM) financieel door subsidie en daarnaast faciliteren we waar dit nodig is.

Kinderen moeten mee kunnen doen en ook inwoners met een structureel laag inkomen moeten niet financieel belemmerd worden om deel te nemen aan het verenigingsleven. Voor de schuldenproblematiek zetten we extra in op preventie en vroeghulp.

We willen zoveel mogelijk kinderen die recht hebben op de meedoen regeling ondersteunen. Daarom is de regeling toegankelijker gemaakt door middel van een meedoen-applicatie.

Kinderen moeten mee kunnen doen en ook inwoners met een structureel laag inkomen moeten niet financieel belemmerd worden om deel te nemen aan het verenigingsleven. Voor de schuldenproblematiek zetten we extra in op preventie en vroeghulp.

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners hebben grip op zorgkosten

Inwoners met een laag inkomen een steuntje in de rug bieden door middel van een tegemoetkoming in de ziektekosten via de collectieve zorgverzekering. Door meer aandacht voor leefstijl en gezondheidspreventie in de collectieve verzekering draagt deze bij aan het bevorderen van een goede gezondheid. Daarnaast kent de collectieve zorgverzekering uitgebreidere vergoedingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Wij behouden de komende vier jaar de mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve zorgverzekering van Menzis voor de huidige doelgroep.

Door meer aandacht voor leefstijl en gezondheidspreventie in de collectieve verzekering draagt deze bij aan het bevorderen van een goede gezondheid.

Wij zijn met Menzis in gesprek om het preventieve aanbod in de collectieve zorgverzekering uit te breiden. Dit noemen we de Gemengde leefstijlinterventie.

Laaggeletterdheid/taalarm

Inleiding

Een ongekend hoog aantal inwoners van Nederland (ruim 2,5 miljoen) heeft moeite met lezen en schrijven en kan daardoor moeilijker meedoen in de samenleving. Heel veel (multi) problemen worden veroorzaakt door laaggeletterdheid, het is een serieuze handicap in een wereld van internet, e-mail en social media.

In 2015 is er o.a. met Oost Gelre een Convenant Bondgenootschap voor Laaggeletterdheid Regio Achterhoek afgesloten. Voor de gemeente Oost Gelre is in 2018 een taalakkoord ingediend gericht op het vinden van laaggeletterden, waarbij de focus ligt op de doelgroep NT1.

In de Achterhoek zetten zich diverse partijen in op het verminderen van laaggeletterdheid en het versterken van digitale vaardigheden in de regio (zie maatregelen genoemd in het Taalakkoord). Het Graafschap college als aanbieder van het formele aanbod, de Achterhoekse bibliotheken, welzijnsorganisaties, Stichting Lezen & Schrijven, sociale diensten, het UWV en diverse werkgevers, zijn essentiële partijen in het kader van laaggeletterdheid.

Ontwikkelingen

We ontwikkelen samen met de Achterhoekse gemeenten een regionaal actieplan voor een effectieve aanpak voor het verkrijgen van basisvaardigheden waarvan laaggeletterdheid een belangrijk onderdeel is. We streven naar een kwalitatief goed dekkend WEB-bekostigd (Wet educatie en beroepsonderwijs) educatieaanbod van formele en non-formele les- en leeractiviteiten in de arbeidsmarktregio Achterhoek. We voeren jaarlijks een eenduidige monitoring en evaluatie uit.

Het Regioplan Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 is vastgesteld. De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben aangekondigd om samen met gemeenten in de periode 2020-2024 een merkbare verbetering te realiseren in het bereiken van de diverse groepen laaggeletterden met een kwalitatief aanbod op maat. Dit heeft geleid tot de volgende doelstelling: Uiterlijk eind 2024 is in alle gemeenten, onder regie van de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio/ Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) contactgemeente, een effectieve aanpak van laaggeletterdheid gerealiseerd. Om dit in de Achterhoek te realiseren is het Regioplan Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 opgesteld. Vervolgstap is om aan de hand van het regionale plan een lokaal plan van aanpak te maken. Hierin zullen we samentrekken met de gemeente Winterswijk en Berkelland. We trekken hierin samen op, omdat we met veel dezelfde samenwerkingspartners te maken hebben. Ook is inmiddels de aanbesteding volwasseneducatie afgerond. Het Graafschap College gaat de volwasseneducatie verzorgen.

Bestuurlijke kaders

- Convenant Bondgenootschap voor Laaggeletterdheid Regio Achterhoek

Wat willen we bereiken?

Het tegengaan van laaggeletterdheid

We willen laaggeletterdheid herkennen en bespreekbaar maken, zodat we de doelgroep kunnen ondersteunen bij het bereiken van een hoger taalniveau.

Wat gaan we ervoor doen?

Medewerkers van de sociale teams zijn geschoold in het herkennen van laaggeletterdheid en ondersteunen laaggeletterden om een hoger taalniveau te bereiken.

Verplichte taaltoets bij een uitkering op grond van de Participatiewet.

We willen laaggeletterdheid herkennen en bespreekbaar maken, zodat we de doelgroep kunnen ondersteunen bij het bereiken van een hoger taalniveau. De taaltoets is een verplicht onderdeel van de Participatiewet.

Voor de inburgeraars geldt, dat zij al een verplicht inburgeringstraject volgen. Indien zij dit voltooien, eindigen zij op A2-niveau.

We streven naar een B1-niveau voor elke nieuwkomer, maar dat is niet voor iedereen haalbaar. Voor diegenen die een ontheffing krijgen, bieden we andere manieren om hun Nederlands te stimuleren, versterken, of gewoon warm te houden. De maatjes, onze activiteiten en evenementen maken dit mogelijk.

We begeleiden mensen naar taalondersteuning bij bestaande initiatieven, zoals het Taalhuis, Taalteam of de Taalcafé's.

We willen laaggeletterdheid herkennen en bespreekbaar maken, zodat we de doelgroep kunnen ondersteunen bij het bereiken van een hoger taalniveau.

Goede zorg voor senioren

Inleiding

Mensen worden steeds ouder, waardoor ook in Oost Gelre het aantal ouderen toeneemt. We willen als gemeente een seniorvriendelijke gemeente zijn, waar ouderen veilig en plezierig kunnen leven.

Ontwikkelingen

Wij ondersteunen senioren op diverse manieren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Dat doen wij onder andere door het aanbieden van subsidies om aanpassingen in huis te realiseren en door de inzet van woonconsulenten om hierbij advies te geven. Wij gaan in deze periode ook werken aan een nieuwe nota Zorg en wonen. Deze richt zich op zowel intramuraal als extramuraal wonen.

Vanuit het sociaal team blijft de professionele ouderenadviseur een team van vrijwillige ouderenadviseurs, vrijwillige woonconsulenten en vrijwillige belastingadviseurs aansturen. Ouderen vanaf 67 jaar blijven wij jaarlijks aanschrijven om het aanbod van ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht brengen. Vanuit het ouderenadvieswerk geven wij de komende jaren meer aandacht aan de ondersteuning op de thema's ouderenmishandeling en eenzaamheid. Dit zullen we onder andere doen door het aanbieden van workshops voor intermediairs. Ook het thema valpreventie blijft de komende jaren actueel. Hier zal voorlichting over gegeven worden. Via de thematafel Wonen participeren wij o.a. in het project langer thuis wonen waarbij oudere huurders via domotica langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Het zijn van Dementievriendelijke gemeente geven wij verder vorm. Dit doen wij o.a. door het actief participeren in het regionale en lokale netwerk Veerkracht. Daarnaast zullen wij diverse projecten starten om beginnend dementerenden en hun mantelzorgers te ondersteunen. Wij hopen de pilot Stadskamer 2.0 een jaar te verlengen en bij succes structureel te kunnen maken. De lokale inloopvoorzieningen in de dorpen blijven wij ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

Inwoners worden op een juiste wijze ondersteund.

De keukentafelgesprekken dienen kwalitatief in orde te zijn en verlopen zorgvuldig. In het keukentafelgesprek worden de ondersteuningsvragen gezamenlijk met de inwoner in beeld gebracht en wordt gezamenlijk een passende oplossing voor de ondersteuningsvraag gecreëerd.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente regelt onafhankelijke cliëntondersteuning waarbij zoveel mogelijk vrijwilligers van organisaties worden ingezet.

Hierbij worden keukentafelgesprekken gevoerd, deze dienen kwalitatief in orde te zijn en verlopen zorgvuldig.

We nemen jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek af.

Wat willen we bereiken?

Ouderen wonen langer zelfstandig thuis

Wij willen dat inwoners zo lang mogelijk, veilig en gezond, thuis kunnen wonen in hun eigen omgeving. Het is dan ook van belang dat het aantal val ongevallen afneemt en dat we de veiligheid van het thuiswonen vergroten. Oudere inwoners zijn op de hoogte van en maken gebruik van de mogelijkheden die wij bieden om zelf maatregelen te nemen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen.

Wat gaan we ervoor doen?

De komende drie jaar handhaven we de subsidie Opplussen woningen.

Het aanbieden van valpreventie trainingen.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties afspraken maken over het bevorderen van het langer zelfstandig blijven wonen.

Inwoners vanaf 65 jaar blijvend actief benaderen en uitnodigen om in gesprek te gaan met vrijwillige woonconsulenten.

Opplussen van bestaande woningen (middels woningaanpassingen die langer thuis wonen mogelijk maken).

De gemeente geeft particulieren de ruimte bij het bouwen van mantelzorgwoningen.

Participeren in het regionale project 'Langer veilig thuis'.

We zorgen voor voldoende veilige (sociaal en fysiek) levensloopbestendige woningen.

Wat willen we bereiken?

Voorkomen van vereenzaming onder ouderen.

In elke kern is minimaal een ontmoetingsmogelijkheid voor ouderen georganiseerd door inwoners. In Lichtenvoorde en Groenlo is een ontmoetingsmogelijkheid voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. De ontmoetingsmogelijkheden moeten een bijdrage leveren aan het voorkomen van eenzaamheid.

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen een gerichte aanpak om eenzaamheid onder ouderen te signaleren en tegen te gaan.

Daarbij maken we gebruik van de al bestaande inloopvoorzieningen. In iedere kern is er minimaal een ontmoetingsmogelijkheid voor ouderen georganiseerd door inwoners.

We subsidiëren het netwerk ouderen en veerkracht

We subsidiëren ondersteunende organisaties.

De ondersteunende organisaties zijn de Zonnebloem en ouderenorganisaties.

Jeugdzorg

Inleiding

Kinderen en jongeren moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Soms is daar wat hulp bij nodig. Dit varieert van preventie, inzet van het Ondersteuningsteam tot inzet van eerste- en tweedelijns.

Ontwikkelingen

We blijven ook de komende periode inzetten op de preventie en de toegang naar jeugdhulp. Hierbij positioneren we het Ondersteuningsteam Jeugd voor in het proces met als doel het normaliseren van de vraag en bieden van handvatten zodat de jeugdige en het gezin weer verder kunnen. Als er wel gespecialiseerde jeugdhulp nodig is dan hebben we voldoende aanbod. We streven wel naar nauwere samenwerking met een beperkter aantal aanbieders maar ook keuzevrijheid blijft belangrijk en is er ook ruimte voor lokale (kleine) aanbieders. Vanaf 2022 kennen we een nieuw inkoopmodel waarbij we aanbieders meer zekerheid geven waardoor we samen de transformatie in de jeugdzorg tot een succes kunnen maken. Aanbieders krijgen meer ruimte om de hulpverlening zelf vorm te geven (het hoe), de gemeenten bepalen het gewenste resultaat (het wat). Waarbij we als gemeente wel de regie blijven houden. Dit allemaal met als doel dat zoveel mogelijk jongeren in welzijn en veiligheid opgroeien tot zelfstandige volwassenen.

Wat willen we bereiken?

Jongeren en hun ouders ondersteunen en begeleiden

We willen dat onze jongeren en ouders makkelijker en sneller hulp kunnen vragen en hun problematiek bespreekbaar maken. Belangrijk is om hier ook ouders bij te betrekken, zodat zij ook weten wat ze kunnen doen indien de situatie dit vraagt. Normaliseren en handvatten bieden bij de opvoeding is hierbij het credo. Wij streven ernaar dat we alle kinderen van 0-23 jaar die extra ondersteuning nodig hebben in beeld hebben. Wij willen samenwerking en contacten met betrokken partijen stimuleren met als doel dat er een nauwere samenwerking ontstaat tussen partijen in de keten van jeugdhulp. InHuis-steungezinnen (IHS) wordt sinds 1 januari 2021 ingezet als regulier aanbod. De doelstelling van IHS is het bieden van hulp en ondersteuning (in de vorm van een steungezin) aan gezinnen die overbelast zijn en een klein of overvraagd netwerk hebben. De ouders en kinderen (vraaggezin) kunnen letterlijk even op adem komen en de kinderen kunnen zich positief blijven ontwikkelen. Het doel is dat het gezin weer zelfredzaam wordt en opschalen naar hulpverlening wordt voorkomen. Een plan voor het hele gezin is een belangrijk uitgangspunt van de Jeugdwet. Wanneer we willen dat ouders in hun kracht blijven of opnieuw komen is het van belang dat hulpverleners ouders de gelegenheid geven een familiegroepsplan op te stellen. Ouders zijn dan direct betrokken en hebben regie over hun eigen familiegroepsplan.

Wat gaan we ervoor doen?

De POH gefaseerd uitbreiden naar alle huisartsenpraktijken in Oost Gelre.

De samenwerking met huisartsen verder intensiveren.

Dit doen we voor jeugd met de inzet van de praktijkondersteuner (POH) in de huisartsenpraktijk.

Door middel van cliënttevredenheidsonderzoek monitoren van de resultaten en inzicht houden in de behoeften van onze cliënten.

Door middel van het ondersteuningsteam ouders en jongeren handvatten bieden om de problemen op te lossen of leren ermee om te gaan.

We willen dat onze jongeren en ouders makkelijker en sneller hulp kunnen vragen en hun problematiek bespreekbaar maken. Belangrijk is om hier ook ouders bij te betrekken, zodat zij ook weten wat ze kunnen doen indien de situatie dit vraagt. Wij streven ernaar dat we alle kinderen van 0-23 jaar die extra ondersteuning nodig hebben in beeld hebben. Wij willen samenwerking en contacten met betrokken partijen stimuleren met als doel dat er een nauwere samenwerking ontstaat tussen partijen in de keten van jeugdhulp. InHuis-steungezinnen is een pilot voor de regio Achterhoek. De doelstelling van het project is het bieden van hulp en ondersteuning (in de vorm van een steungezin) aan gezinnen die overbelast zijn en een klein of overvraagd netwerk hebben. De ouders en kinderen (vraaggezin) kunnen letterlijk even op adem komen en de kinderen kunnen zich positief blijven ontwikkelen. Het doel is dat het gezin weer zelfredzaam wordt en opschalen naar hulpverlening wordt voorkomen. Een plan voor het hele gezin is een belangrijk uitgangspunt van de jeugdwet. Wanneer we willen dat ouders in hun kracht blijven of opnieuw komen is het van belang dat hulpverleners ouders de gelegenheid geven een familiegroepsplan op te stellen. Ouders zijn dan direct betrokken en hebben regie over hun eigen familiegroepsplan en eigen dossier.

Door middel van het Preventie Platform jeugd ouders handvatten bieden die problemen ervaren bij het opvoeden.

Het ondersteuningsteam pakt een verbindende rol door partijen rondom jeugdhulp van 0 tot 23 jaar samen te brengen.

We willen dat onze jongeren en ouders makkelijker en sneller hulp kunnen vragen en hun problematiek bespreekbaar maken. Belangrijk is om hier ook ouders bij te betrekken, zodat zij ook weten wat ze kunnen doen indien de situatie dit vraagt. Wij streven ernaar dat we alle kinderen van 0-23 jaar die extra ondersteuning nodig hebben in beeld hebben. Wij willen samenwerking en contacten met betrokken partijen stimuleren met als doel dat er een nauwere samenwerking ontstaat tussen partijen in de keten van jeugdhulp. Een plan voor het hele gezin is een belangrijk uitgangspunt van de jeugdwet. Wanneer we willen dat ouders in hun kracht blijven of opnieuw komen is het van belang dat hulpverleners ouders de gelegenheid geven een familiegroepsplan op te stellen. Ouders zijn dan direct betrokken en hebben regie over hun eigen familiegroepsplan en eigen dossier.

Jonge lotgenoten met elkaar in contact brengen, zodat zij ervaringen met elkaar kunnen delen, elkaar kunnen steunen en informatie en tips kunnen uitwisselen.

Meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door ze in contact te brengen met het Huiskamer project van het Marianum.

Voorkomen van onnodige en onjuiste doorverwijzingen door normalisatie.

Voortzetten van mantelzorgondersteuning vanuit GGNet voor jongeren.

Yunio geeft uitvoering aan het project Inhuis-steungezinnen en heeft een coördinator aangesteld om de gezinnen te begeleiden.

InHuis-steungezinnen is een pilot voor de regio Achterhoek. De doelstelling van het project is het bieden van hulp en ondersteuning (in de vorm van een steungezin) aan gezinnen die overbelast zijn en een klein of overvraagd netwerk hebben. De ouders en kinderen (vraaggezin) kunnen letterlijk even op adem komen en de kinderen kunnen zich positief blijven ontwikkelen. Het doel is dat het gezin weer zelfredzaam wordt en opschalen naar hulpverlening wordt voorkomen. Een plan voor het hele gezin is een belangrijk uitgangspunt van de jeugdwet. Wanneer we willen dat ouders in hun kracht blijven of opnieuw komen is het van belang dat hulpverleners ouders de gelegenheid geven een familiegroepsplan op te stellen. Ouders zijn dan direct betrokken en hebben regie over hun eigen familiegroepsplan en eigen dossier.

Wat willen we bereiken?

Veilig en gezond opgroeien voor alle jongeren in Oost Gelre

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We blijven het Ondersteuningsteam Oost Achterhoek voor onze jeugdigen steunen en blijven daarin samenwerken met Aalten en Winterswijk.
- Wachtlijsten in de jeugdzorg gaan we zoveel mogelijk tegen.
- We blijven samenwerken met buurgemeenten, maar wat lokaal kan, willen we lokaal blijven doen. Het directe en persoonlijke contact met jeugdigen en/of ouders is altijd lokaal met de eigen gemeente.
- We hebben een lumpsumfinanciering, waardoor de aanbieders meer zekerheid hebben en de transformatie binnen de jeugdzorg duidelijk vorm krijgt.
- De vraag van onze inwoners en niet de bekostiging van de te leveren zorg is leidend. Ontschotting van financiële middelen kan bijdragen aan zowel efficiëntie als kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

Blijvend in gesprek met de betrokken partners van het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hoe samen vorm te geven aan de thema's die actueel zijn.

Het bieden van een structureel, universeel, preventief aanbod in onze gemeente, in samenwerking met andere gemeenten, voor kinderen en hun ouders in samenwerking met de partners die werken met kinderen, jongeren en/of opvoeders. Ten aanzien van deze thema's worden collectieve preventie-activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen. Denk aan: training signaleren en bespreekbaar maken van armoede voor professionals, training kind en echtscheiding voor professionals, KIES-training (praatgroep voor kinderen 8-12 jaar of van 12-18 jaar), Slim opvoeden (training voor ouders van hoogbegaafde kinderen) en Ouderteam Nu voorbereidingscursus voor aanstaande ouders). Deze trainingen hebben als doel dat zowel kinderen, jongeren en ouders als professionals goed geïnformeerd zijn en de juiste handvatten krijgen om de situatie het hoofd te bieden.

Door meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door het inzetten van structurele en universele preventie door onder andere het Preventie Platform Jeugd.

Ouders bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

Professionals bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

We nemen als gemeente het initiatief om met jeugdhulpinstellingen en onderwijs nauw samen te werken bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventieprojecten (drugs, alcohol, etc.).

We zorgen voor een goede begeleiding als jongeren 18 worden en van de Jeugdwet naar de Wmo/zorgverzekeringswet gaan.

Volksgezondheid

Inleiding

Ons beleid is erop gericht om de gezondheid van onze inwoners te beschermen en te bevorderen. We hebben hier bij specifiek aandacht voor kwetsbare personen, zoals ouderen en kinderen. Hierbij werken wij nauw samen met onze partners in het Sociaal domein, zoals de GGD, zorginstellingen, Wmo-raad, ouderenorganisaties, etc.

Ontwikkelingen

Oost Gelre blijft inzetten op preventie en het mogelijk maken dat iedereen meedoet. Ook degene die een duwtje in de rug nodig heeft. Door preventie zetten we in op de veerkracht en eigen regie van onze inwoners, zodat zij langer mee kunnen doen.

Het preventiebudget wordt besteed aan de doelen die in het preventieprogramma en de nota Samen in Oost Gelre, Samen Doen zijn opgenomen. We werken aan thema's als meedoen, middelengebruik, gezond ouder worden, gezonde jeugd en mentaal welbevinden.

Ook de GGD speelt hierin een belangrijke rol. De bestuursagenda 2019-2023 van de GGD Noord- en Oost Gelderland gaat uit van vier prioriteiten:

1. NOG Gezondere jeugd
2. NOG gezondere leefomgeving
3. NOG gezonder oud worden
4. NOG gezondere leefstijl

Deze prioriteiten zijn uitgewerkt in meer concrete acties. Ze sluiten goed aan bij onze preventieactiviteiten.

Vanuit de thematafel de Gezondste Regio is ook veel aandacht voor preventie en gezondheid. Onlangs is het regionale preventieakkoord ondertekend. De thematafel richt zich op vernieuwing en verbetering binnen zorg en welzijn zodat de gezondheid van de Achterhoekse inwoners toeneemt.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen en beschermen van de gezondheid van onze inwoners en vooral die van kwetsbare groepen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering geven aan het lokaal actieprogramma Preventie.

In het lokaal preventieprogramma ligt de focus op de doelstelling van de beleidskaders Volksgezondheid. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Interventies zijn zoveel mogelijk bewezen effectief en anders dragen zij bij aan een vernieuwende aanpak.
- We sluiten aan bij wat inwoners belangrijk vinden en waar inwoners zich al bevinden (bijvoorbeeld jongeren op scholen).
- We sluiten aan bij andere domeinen zoals: wonen, werk en inkomen, welzijn, cultuur, onderwijs, recreatie en sport. Maar ook veiligheid, milieu en verkeer.
- We werken nauw samen met onze partners in het sociaal- en gezondheidsdomein zoals GGD, zorginstellingen, ouderenorganisaties, Wmo-raad etc.

Wat willen we bereiken?

Sluitende aanpak verwarde personen

Goede afstemming van zorg en ondersteuning maakt dat zo min mogelijk inwoners verward raken en opgenomen moeten worden en/of overlast veroorzaken. Een nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, woningcorporaties, gemeente en politie in het lokale zorgnetwerk is hierbij van groot belang. In 2022 loopt de pilot bemoeizorg waarbij wij extra inzetten op het bereiken van inwoners die moeilijk zorg accepteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Door nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, politie en gemeente bieden wij tijdig passende ondersteuning. Dit netwerk zetten wij de komende jaren voort en bouwen dit waar nodig uit.

Goede afstemming van zorg en ondersteuning maakt dat zo min mogelijk inwoners verward raken en opgenomen moeten worden en/of overlast veroorzaken. Een nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, woningcorporaties, gemeente en politie in het lokale zorgnetwerk is hierbij van groot belang.

Met GNet worden afspraken gemaakt om de ondersteuning aan inwoners, die tijdelijk zijn opgenomen en weer terug naar huis gaan na ontslag, beter te regelen.

Met GNet (organisatie voor geestelijke gezondheidszorg in de Achterhoek) worden afspraken gemaakt om de ondersteuning aan inwoners, die tijdelijk zijn opgenomen en weer terug naar huis gaan na ontslag, beter te regelen. De afspraken moeten een goede overgang naar de thuissituatie mogelijk maken, waardoor we terugval mogelijk voorkomen.

Onze procesregisseurs zorg en veiligheid zetten in op een preventieve aanpak om erger te voorkomen.

We participeren in de regionale pilot bemoeizorg

Wat willen we bereiken?

Uitvoering Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ)

De nieuwe taken die in de WvGGZ zijn beschreven voeren we vanaf 2020 uit. Hierbij werken wij nauw samen met de andere Achterhoekse gemeenten en sluiten we aan bij bestaande veiligheids- en zorgstructuren op het gebied van de ondersteuning aan mensen met psychische problemen. Een goede uitwerking moet door het tijdig kunnen inzetten van vrijwillige ondersteuning opname voorkomen.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren onderzoeken met betrekking tot zorgmachtigingen en start ondersteuning aangemelde verwarde personen

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	0,00	1,80	2019
Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	10	22	2019
Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	DUO	1,1%	1,7%	2019
Sport en recreatie	Niet sporters	%	RIVM	40,6%	49,3%	2016
Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	945,4	702,4	2019
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	71,1%	69,2%	2019

Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	CBS	216,9	322,4	2020
Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	391,1	200,0	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,2%	9,6%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4%	1,1%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4%	0,3%	2020
Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	aantal per 10.000 inwoners	GMSD	48	60	2020
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2%	1%	2019
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	3%	4%	2019
Sociaal domein	Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16 t/m 22 jaar	CBS	1%	1%	2019

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Middelen: wat het mag kosten?

Wat het mag kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-46.800.356	-40.218.834	-40.218.834	-40.218.834	-40.218.834
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming lasten</i>	-46.800.356	-40.218.834	-40.218.834	-40.218.834	-40.218.834
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	6.618.455	6.529.436	6.529.436	6.529.436	6.529.436
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming baten</i>	6.618.455	6.529.436	6.529.436	6.529.436	6.529.436
<i>Saldo</i>	-38.674.228	-33.689.398	-33.689.398	-33.689.398	-33.689.398
Voorstel nieuw beleid structureel		-1.384.260	-1.576.809	-1.744.809	-1.744.809
Voorstel nieuw beleid incidenteel		-174.000	-100.000	-100.000	-100.000
Dekking reserve		174.000	100.000	100.000	100.000
<i>Saldo nieuw beleid</i>		-1.384.260	-1.576.809	-1.744.809	-1.744.809
Totaal saldo programma 2	-38.674.228	-35.073.658	-35.266.207	-35.434.207	-35.434.207

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primitieve Begroting 2022
Lasten		
TV4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	1.935
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.257
TV5.1	5.1 Sportbeleid en activering	434
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	1.473
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	238
TV5.4	5.4 Musea	274
TV5.6	5.6 Media	520
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.564
TV6.2	6.2 Wijkteams	1.772
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	6.359
TV6.4	6.4 Begeleide participatie	8.516
TV6.5	6.5 Arbeidsparticipatie	956
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.267
TV6.71	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.104
TV6.72	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.265
TV6.82	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	770
TV7.1	7.1 Volksgezondheid	514
Totaal Lasten		40.218
Baten		
TV4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-182
TV5.2	5.2 Sportaccommodaties	-154
TV5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-4
TV5.6	5.6 Media	-5
TV6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-63
TV6.2	6.2 Wijkteams	-11
TV6.3	6.3 Inkomensregelingen	-4.356
TV6.4	6.4 Begeleide participatie	-1.363
TV6.6	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-200
TV6.71	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-192
Totaal Baten		-6.529
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		33.689
Gerealiseerd resultaat		33.689

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2022

Omschrijving	Investeringen	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Binnensport Groenlo - sporthal locatie Barkenkamp	5.842.000	0	-175.260
Binnensport Groenlo - sporthal locatie Barkenkamp infrastructuur	200.000	0	-9.000
Preventie en gezondheid (exclusief POH en PPJ)	0	0	-100.000
Preventie en gezondheid (exclusief POH en PPJ) (incidenteel)	0	100.000	0
POH	0	0	-20.000
Nieuwe locatie en accommodatie Fietscrossclub Lichtenvoorde	600.000	0	-19.500
Nieuwe locatie en accommodatie Stichting Bloemencorso	425.000	0	-13.500
Subsidie levensloopbestendig maken woning(Opplussen)	0	0	-35.000
Verlenging project stadskamer 2.0	0	25.000	0
Doorontwikkeling SIOG	0	24.000	0
Inclusiebeleid	0	0	-10.000
Subsidie voor bewonersinitiatieven die welzijn, economie, milieu, etc.	0	0	-25.000
Ontwikkelingen sociaal domein	0	0	-800.000
Samenwerkingsverbanden verenigingen	0	0	-30.000
Ondersteunen sportevenementen	0	0	-20.000
Uitvoer geven aan cultuurbeleid	0	0	-20.000
Restauratie carillon Oude Calixtus Groenlo	0	0	-15.000
Opstellen integraal huisvestingsplan voor de onderwijshuisvesting	0	25.000	0
Implementatie Wet Inburgering	0	0	-82.000
Preventie Platform Jeugd	0	0	-10.000
Totaal	7.067.000	174.000	-1.384.260

Programma 3 - Economie en werkgelegenheid

Inleiding

Programma 3 behelst alles wat we doen in het belang van een goed ondernemersklimaat, een goede werkgelegenheid en een goede bereikbaarheid. Dit zijn immers belangrijke ingrediënten en belangrijke motoren voor onze lokale economie. Binnen dit programma zijn er drie speerpunten voor de komende periode:

- Ondersteuning op maat aan de agrarische sector, met het oog op de ontwikkelingen waar agrarische ondernemers mee te maken hebben of nog krijgen.
- De verdubbeling van de N18 om zo de bereikbaarheid van de hele Achterhoek te verbeteren en de regio beter te kunnen positioneren als regio met een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- Een volwaardige laadinfrastructuur in de openbare ruimte zodat Oost Gelre voorbereid is op een toename van elektrische voertuigen, die bovendien een bijdrage leveren aan onze klimaatdoelstellingen.

Goed ondernemersklimaat

Inleiding

De gemeente maakt zich sterk voor een gemeente waar het prettig wonen en werken is. We willen meer banen en diversiteit van banen, goede voorzieningen, een goede bereikbaarheid en een prettige omgeving voor de bewoners en voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Dit alles bepaalt het vestigingsklimaat voor ondernemers waarvoor wij ons in samenwerking met het bedrijfsleven inzetten.

Ontwikkelingen

Bedrijvigheid in de gemeente en een goed ondernemersklimaat is belangrijk voor onze gemeente. Oost Gelre is een ondernemende gemeente en de gemeente wil haar ondernemers goed faciliteren. Dit komt onder meer tot uitdrukking via de vastgestelde dienstverleningsvisie en de wijze waarop wij invulling willen geven aan de Omgevingswet. Wij zullen hierop blijven inzetten. Een aantal branches hebben ernstig te lijden onder de coronacrisis. Wat de gevolgen op lange termijn zullen zijn zal afhangen van de duur van de pandemie. Hierbij zijn verschillende scenario's denkbaar. Via een uitgebreid pakket aan maatregelen zullen wij de ondernemers blijven ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

De lokale en regionale economie krijgt de ruimte om zich te ontwikkelen en te versterken.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Met de nieuwe Omgevingswet kunnen we ons nadrukkelijk richten op optimale economische kansen van Oost Gelre.
- Voor economische vitaliteit van onze centra zijn een goede bereikbaarheid en voldoende vrije parkeerfaciliteiten in de kernen van groot belang.
- We bieden maximaal ruimte aan bestaande en nieuwe bedrijvigheid en waar nodig en mogelijk nemen we belemmeringen weg door deregulering te overwegen.
- Bij kavelverkoop blijven we doorgaan met 'aftersales' bezoeken.
- We leggen bedrijfsbezoeken af om contact te houden met de plaatselijke bedrijven.
- We dragen zorg voor huisvestingsmogelijkheden door bedrijven te faciliteren op de bedrijventerreinen Laarberg en Lindebrook.

Wat gaan we ervoor doen?

Nieuw gevestigde bedrijven waarbij gemeente een rol heeft gespeeld worden benaderd voor een bedrijfsbezoek.

Uitvoeren van een studie naar uitbreidingsmogelijkheden van bedrijfslocaties in Lichtenvoorde

We monitoren het Regionaal Programma Werklocaties Achterhoek

In het kader van de ontwikkeling van bedrijventerreinen moet vinger aan de pols worden gehouden met betrekking tot beschikbaarheid .

We zorgen voor geschikte kavels in Groenlo en Lichtenvoorde

Wat willen we bereiken?

Grootschalige industriële bedrijvigheid kan zich ontwikkelen op de Laarberg.

Op Regionaal bedrijvenpark De Laarberg bieden we vestigingsmogelijkheden aan grote bedrijven, ook in de zwaardere milieucategorieën. De Laarberg kan zich nog meer profileren als hotspot / broedplaats voor Green & Smart Industry.

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met de Laarberg en het bedrijfsleven zoeken we naar mogelijkheden om te vergroenen.

We nemen het aantrekken van nieuwe bedrijven actief ter hand.

We passen maatwerk toe voor de vestiging van bedrijven

Wat willen we bereiken?

Het centrum van Groenlo en Lichtenvoorde beschikt over een compact en vitaal winkelgebied.

Uitgangspunten zijn vastgelegd in Programma Geef Lichtenvoorde Kleur en Programma Stad Groenlo.

Wat gaan we ervoor doen?

We faciliteren gevelaanpassingen verstrekken daarvoor subsidie.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren innovatieve duurzame maakindustrie.

We dragen zorg voor huisvestingsmogelijkheden door bedrijven te faciliteren op de bedrijventerreinen Laarberg en Lindebrook.

Regelgeving is voor de bedrijventerreinen Laarberg en Lindebrook regelmatig knellend gebleken, denk aan stikstofproblematiek, milieucategorie, maximum kavelgrootte en bouwverplichting. We zetten de flexibiliteitsbepalingen in om maatwerk te leveren waar dat gewenst is.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan het bestemmingsplan Lindebrook herzien om de kavel voor wonen-werken om te zetten in woonkavels en werkkavels.

Gezonde agrarische sector

Inleiding

De agrarische sector is een belangrijke pijler onder onze economie. De sector verschaft veel werkgelegenheid en draagt bovendien bij aan een aangenaam woon- en leefklimaat voor de inwoners en recreanten. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen juist heel goed hand in hand gaan. De schoonheid van ons coulissenlandschap, de bossen en andere natuurgebieden in de Achterhoek zijn waardevol; ook in economische zin. Voor onze agrariërs, maar ook voor de belangrijke groeiende toeristische sector.

Ontwikkelingen

Agrariërs die behoefte hebben aan coaching (die zich richt op de toekomst van hun onderneming) kunnen zich bij de gemeente melden. De gemeenteraad heeft € 25.000 beschikbaar gesteld voor de financiële ondersteuning van coaching. Verder ligt er bij de provincie een aanvraag voor subsidie voor de agrarische sector. Het betreft een aanvraag voor een zogenoemde ervencoach, deze brengt de thema's van het erf in beeld en bepaalt in samenspraak met de ondernemer welke acties nodig zijn. Samen met de eigenaar maakte deze een stappenplan voor een duurzame toekomst van het erf. Het plan van aanpak dat per bedrijf wordt opgesteld door de ervencoach moet leiden tot realisering van het doel: toekomstbestendige én duurzame agrarische bedrijven in onze gemeente. Door op individueel niveau aan de slag te gaan met de agrarische erven werken we aan een verbetering van de leefbaarheid van het buitengebied in zijn geheel. Op dit moment bevindt de agrarische sector zich in een turbulente fase door de discussie over de stikstof. De warme sanering van de varkenshouderij zal mogelijk ook in Oost Gelre leiden tot bedrijfsbeëindiging en tot nieuwe ondernemersinitiatieven in het buitengebied.

Wat willen we bereiken?

Faciliteren van de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector

Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij vinden dat landbouwgrond ook landbouwgrond moet blijven, in de zin dat hernieuwbare energiebronnen agrarische activiteiten niet mogen verdringen
- Ruim baan voor modernisering van agrarische bedrijven met behoud van inpassing in het landschap
- Agrariërs moeten ruimte krijgen voor nevenactiviteiten ten bate van de levensvatbaarheid van de landbouw
- We verlenen bestuurlijke medewerking aan ondernemers en particulieren bij uitbreidingen mits daar een kwaliteitsimpuls voor het landschap tegenover staat
- Wij ondersteunen woningsplitsing/functieverandering bij agrarische bedrijven
- Daar waar geen mogelijkheden zijn voor een nieuwe bestemming voor vrijkomende bebouwing/leegkomende stallen, dient sloop te worden gefaciliteerd
- In het programma Energietransitie is een concreet uitvoeringsproject opgenomen dat de mogelijkheid biedt om vrijkomende agrarische erven om te schakelen naar "zonne-erven".
- Wij betrekken agrariërs meer bij het beheer en behoud van landschap en zoeken daarbij de samenwerking met o.a. Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Stichting Marke Vragenderveen en Groen Goed.
- Wij geven uitvoering aan het beleid voor bedrijfsontwikkeling zoals dit is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied.

Wat gaan we ervoor doen?

Een Ervencoach gaat invulling geven aan de uitvoering van de agrarische agenda

De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een Ervencoach en een beleidsmedewerker agrarische sector. de afdeling Omgeving is op dit moment aan het onderzoeken hoe ze dit willen vormgeven.

Participeren in het Provinciaal uitvoeringsprogramma "Toekomst voor de Gelderse Boer"

We subsidiëren particuliere grondeigenaren om (kleinschalige) landschap versterkende projecten uit te voeren.

We verstrekken subsidie voor de coaching van agrarische ondernemers

Bereikbaarheid en mobiliteit

Inleiding

Bereikbaarheid en mobiliteit is in de Achterhoek van essentieel belang. Bereikbaarheid is voor ons niet alleen het verkeer en openbaar vervoer, digitale bereikbaarheid hoort daar ook zeker bij. Een goede bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven, maar ook voor mensen die in de Achterhoek willen wonen maar elders werken. Ook zorgt het voor meer zelfstandigheid bij ouderen en hulpbehoevenden, omdat zorg op afstand een steeds belangrijker plek inneemt.

Ontwikkelingen

Elektrisch rijden wordt steeds belangrijker en draagt bij aan de klimaatdoelstellingen. Voor de komende periode willen we daarom inzetten op het verkrijgen van een dekkende laadinfrastructuur in de openbare ruimte voor het opladen van elektrische voertuigen. Voor Lichtenvoorde en Groenlo loopt dat voorspoedig, voor de kleine kernen zijn meer financiële middelen nodig. Daarnaast willen we blijven inzetten op goede fietsverbindingen door ons te richten op de bereikbaarheid, comfort en veiligheid van het (hoofd)fietsnetwerk. We werken hierin samen met de 8RHK Ambassadeurs. Een ander belangrijk thema betreft de verdubbeling van de N18 (2x2 met 100 km/u) met goede dwarsverbindingen naar de A1, A15 en Duitsland. Dit pakken we op in regionaal verband samen met 8RHK Ambassadeurs. In het kader van de aanleg van de nieuwe N18 gaan we ook in de komende periode verder met de maatregelen die nodig zijn op het onderliggend wegennet. Deels doen we dat in relatie tot de aanleg van Meer Veilig maatregelen van Rijkswaterstaat. Vooral aanpassingen in en rondom Lichtenvoorde ten aanzien van de afsluiting van de aansluiting N18-Zieuwentseweg vragen aandacht. Ten slotte investeren we ook de komende periode in goede digitale én fysieke bereikbaarheid, met het oog op goed onderhouden wegen en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?

Onze gemeente is goed bereikbaar

- We investeren in goede digitale én fysieke bereikbaarheid (goede/goed onderhouden wegen, openbaar vervoer).
- We zetten ons in voor de A18 (uitbreiden naar 2x2 baans 100km/u) met goede dwarsverbindingen naar de A1, A15 en het Duitse achterland. Hiervoor zetten we o.a. de EUREGIO in.
- Als gevolg van de aanleg van de N18 zijn maatregelen nodig op het onderliggend wegennet, hiervoor maken we uitwerkingen

Wat gaan we ervoor doen?

We voeren een onderzoek uit naar het nut en de noodzaak van een 2e fase van de N18, danwel doortrekking van de A18.

Wat willen we bereiken?

Versterken openbaar vervoer in en naar de Achterhoek

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we pleiten voor een goede openbaar vervoersverbinding naar Bocholt;
- we zetten ons in om betrouwbare bus- en spoorverbindingen in de regio te behouden en te verbeteren (zowel Doetinchem-Arnhem als Winterswijk-Apeldoorn);
- we zetten ons in voor een efficiënt en fijnmazig lokaal openbaar vervoer, waarbij wij openstaan voor nieuwe initiatieven (MaaS);
- we zetten in op Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) op buslijnen 73 (Winterswijk - Enschede) & 74 (Doetinchem - Enschede) en passen onze busstations daar op aan.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan exploitanten benaderen om hen te bewegen om de Achterhoek/Oost Gelre op te nemen in hun schema's voor (inter)nationale en andere lange-afstands busverbindingen.....

We gaan exploitanten benaderen om hen te bewegen om de Achterhoek/Oost Gelre op te nemen in hun schema's voor (inter)nationale en andere lange-afstands busverbindingen zoals bijvoorbeeld de Flixbus.

We geven uitvoering aan het regionaal project Basismobiliteit.

Wat willen we bereiken?

Verbeteren bereikbaarheid bedrijventerreinen

We spannen ons in voor het verbinden van het bedrijvenpark de Laarberg en verbinding van de N18 Groenlo - Varsseveld met de A1 en A31. Hiervoor is de samenwerking met onze buurgemeenten Berkelland en Winterswijk van belang en ook de gemeenten/regio in Duitsland.

Wat gaan we ervoor doen?

We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden om de reistijd en reisafstand te verkorten tussen de A1 en RBT Laarberg.

Toerisme en evenementen

Inleiding

Oost Gelre is een aantrekkelijke evenementengemeente, waar het (economisch) belang van toerisme en recreatie nog steeds toeneemt. Toeristen, recreanten, maar ook de eigen inwoners zoeken naar ervaringen en beleving in Oost Gelre. Dit biedt voor winkeliers en horecabedrijven nieuwe mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld arrangementen.

Ontwikkelingen

Als vervolg op het internationale congres dat Oost Gelre heeft georganiseerd rondom de Slag om Grolle worden op dit moment verschillende routes ontwikkeld. In Groenlo wordt een lokale route ontwikkeld waarbij

gebruik wordt gemaakt van een innovatieve progressive webapp. Samen met de Vereniging Nederlandse Vestingsteden en Abelleisure wordt een Nederlandse route rondom het thema 80 jarige oorlog ontwikkeld. En de ontwikkeling voor de Europese route is momenteel in volle gang. Om Lichtenvoorde beter toeristisch te positioneren bekijken we met Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd of er een goede identiteit geformuleerd kan worden. Er ligt een uniek plan om een Corso Experience te ontwikkelen. Helaas is er op dit moment nog geen geschikte locatie. Daarom is nu gekozen om de Corso Experience op te knippen en elk jaar een specifiek onderdeel te ontwikkelen uit dit initiatief. Door de crisis heeft deze ambitie "on hold" gestaan, maar dit wordt zo snel mogelijk opgepakt.

Bestuurlijke kaders

- Vrijtijdsagenda Achterhoek 2020-2030
- Uitvoeringsagenda vrijtijdsagenda Achterhoek 2020-2023
- Strategisch marketing plan
- Beleidsnota recreatie en toerisme
- Vaarbeleid Gracht Groenlo 2016

Wat willen we bereiken?

Stimuleren recreatie en toerisme

De marketing en promotie van de parels van Oost Gelre dient samen met onze ondernemers en de regio verder te worden geprofessionaliseerd en uitgebouwd. De vrijtijdsagenda Oost Gelre wordt op dit moment ontwikkeld zodat er voor de komende periode een duidelijke koers gevaren kan worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Via Programma Geef Lichtenvoorde Kleur projecten uitvoeren die zich richten op het stimuleren van recreatie en toerisme in Lichtenvoorde, zoals het realiseren van het Corso Experience, fiets- en wandelroutes, aantrekkelijker winkelcentrum.

Naast aanbrengen van sfeer, beleving en groen in het centrum, wordt ook gekeken naar een duidelijker toeristisch profiel van Lichtenvoorde. In 2021 starten we met het ontwikkelen van een toeristisch profiel, zoals dat in Groenlo ook is gedaan. We maken daarbij gebruik van de denkkraft die in Lichtenvoorde aanwezig is.

We blijven recreatie en toerisme faciliteren en ondersteunen met het opwaarderen en uitbreiden van wandel- en fietsroutes.

We nemen deel aan de Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020-2023

We participeren in de ontwikkeling van de Spaanse weg

We participeren in de Stichting Achterhoek Toerisme ter bevordering van het regionaal toeristisch beleid.

Wat willen we bereiken?

Behouden en stimuleren van evenementen

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- organisaties en andere initiatiefnemers voelen zich door ons uitgenodigd evenementen en activiteiten te organiseren waarbij ze zoveel mogelijk administratief ontlast worden
- we faciliteren (grote) evenementen als het bloemencorso in Lichtenvoorde, de 'Slag om Grolle' in Groenlo en de talloze andere evenementen die Oost Gelre zo aantrekkelijk maken

- veel verenigingen kunnen financieel het hoofd boven water houden door zelf een evenement te organiseren of door te helpen bij een (groot) evenement. Voor verenigingen is dit erg belangrijk en de gemeente ondersteunt daar waar mogelijk. We streven hierbij naar zo min mogelijk regeldruk

Wat gaan we ervoor doen?

We verruimen het huidige evenementenbeleid.

Werkgelegenheid

Inleiding

Ons uitgangspunt is: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage die binnen jouw mogelijkheden ligt.

Ontwikkelingen

Om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten doorstromen naar een baan hebben we verschillende instrumenten. Indien de arbeidshandicap fors is dan kunnen we een beschut dienstverband aanbieden via de BV Slinge Werkt! Ook de komende jaren organiseren we het beschut werk op deze manier. We proberen ook mensen met een indicatie 'beschut' zoveel mogelijk in het reguliere bedrijfsleven te plaatsen. Lukt dit niet dan zorgen we voor een werkplek in het nieuw te vormen leerwerkbedrijf, waarin de activiteiten van SDOA en WBO zullen worden samengevoegd. Voor inwoners met een arbeidshandicap zetten we loonkostensubsidie in. Deze groep heeft dan een normaal dienstverband. We verwachten dat deze groep sterk zal groeien de komende jaren omdat er relatief steeds meer inwoners met een arbeidshandicap een beroep doen op de Participatiewet. Voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt creëren we een doorgaande lijn van arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk.

Wat willen we bereiken?

Realiseren van goede beschut werken plekken

- Het creëren en beschikbaar houden van beschutte werkplekken moet maatschappelijk breed gedragen worden.
- Lokaal invulling geven aan beschut werk.
- Betrekken van bedrijfsleven en aan gemeente verbonden partijen bij de opgave tot het beschikbaar houden van beschut werk.
- We zorgen voor lokale invulling van beschut werk, waarbij we de samenwerking zoeken met de gemeenten Berkelland en Winterswijk en het bedrijfsleven.
- Het nieuw op te richten werkleerbedrijf heeft ook beschutte werkplekken.

Wat willen we bereiken?

Creëren van banen voor mensen met een arbeidsbeperking

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Samen met het bedrijfsleven willen we voldoende banen creëren voor mensen met een beperking.
- Werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nemen we op in het gemeentelijk aanbestedingsprotocol.
- Binnen het nieuwe werkleerbedrijf creëren we werkervaringsplekken in het kader van de doorgaande lijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Binnen de gemeentelijke organisatie creëren we banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 20.000-50.000 inw.	Jaar
Economie	Functiemenging	%	LISA	58,0%	49,9%	2019
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	115,4	123,0	2019

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Middelen: wat mag het kosten?

Wat het mag kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-1.264.558	-1.167.614	-1.167.614	-1.167.614	-1.167.614
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming lasten</i>	-1.264.558	-1.167.614	-1.167.614	-1.167.614	-1.167.614
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	1.209.407	1.584.256	1.584.256	1.584.256	1.584.256
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming baten</i>	1.209.407	1.584.256	1.584.256	1.584.256	1.584.256
<i>Saldo</i>	-55.151	416.642	416.642	416.642	416.642
Voorstel nieuw beleid structureel		-2.688	-2.688	-2.688	-2.688

Wat het mag kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
Voorstel nieuw beleid incidenteel		-225.000	-135.000	-75.000	-75.000
Dekking reserve		225.000	135.000	75.000	75.000
<i>Saldo nieuw beleid</i>		<i>-2.668</i>	<i>-2.668</i>	<i>-2.668</i>	<i>-2.668</i>
Totaal saldo programma 3	-55.151	413.954	413.954	413.954	413.954

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primitieve Begroting 2022
Lasten		
TV3.1	3.1 Economische ontwikkeling	123
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	187
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	334
TV3.4	3.4 Economische promotie	398
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	125
Totaal Lasten		1.167
Baten		
TV3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-396
TV3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-19
TV3.4	3.4 Economische promotie	-768
TV8.2	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-401
Totaal Baten		-1.584
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-417
Gerealiseerd resultaat		-417

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2022

Omschrijving	Investerings	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Gevelaanpassing, winkelverplaatsing en burgerinitiatieven	0	75.000	0
Impuls lokale economie en buitengebied	0	60.000	0
Investeren in jong talent	0	0	-65.000
Profilering	0	0	-25.000
Programma Lichtenvoorde exploitatiekosten	0	50.000	0

Omschrijving	Investeringen	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Totaal	0	185.000	-90.000

Programma 4 - Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de koers die we willen volgen binnen het vierde programma: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening. Binnen dit programma benoemen we twee belangrijke speerpunten:

- Intensivering van de aanpak van ondermijning.
- De implementatie van de Omgevingswet, mede gelet op de ruimte voor initiatieven van burgers en ondernemers.

Veiligheid

Inleiding

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen, vooral ook voor gezinnen met kinderen en ouderen.

Ontwikkelingen

De VNOG gaat in 2022 onverminderd door met het uitvoeren van de in januari 2020 vastgestelde Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten. De Toekomstvisie beoogt op hoofdlijnen het volgende te realiseren:

De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio. De VNOG is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. De VNOG speelt in op demografische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's. De VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.

De VNOG richt zich op:

- * Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
- * Zelfredzaam en risicobewust
- * Vakbekwaam en deskundig
- * Sterke informatiepositie
- * Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)

De VNOG werkt met compacte en slagvaardige posten met goed getrainde vrijwilligers vanuit een versterkte informatiepositie. Dit alles moet leiden tot een solide veiligheidsregio voor de lange termijn. De financiële effecten van de Toekomstvisie waren al meerjarig verwerkt in de begroting 2021 - 2024, die met de Kadernota, de basis vormt voor de begroting 2022. Voor de VNOG is er geen nieuw beleid opgenomen in de Kadernota, maar wel wordt een ontwikkeling aangekondigd, die voor de financiën van de VNOG gevolgen kan krijgen (vastgoed). De uitkomsten van het onderzoek naar de huidige staat van de opstallen die de VNOG gebruikt kunnen bovendien aanleiding geven tot investeringen voor de gemeenten. Daarnaast heeft de VNOG per 2020 de taak beheer en onderhoud van de bluswatervoorziening overgedragen aan de gemeente. De gemeente is, samen met Vitens, verantwoordelijk voor de bluswatervoorzieningen (brandkranen, geboorde putten en open water). Op dit moment is het beheer en onderhoud van de bluswatervoorzieningen grotendeels ingericht binnen de gemeente. Indien de bluswatervoorziening in een bepaald gedeelte van de gemeente niet op orde is, is de gemeente hier (financieel) voor verantwoordelijk. De aankomende periode moet worden gezien of dit aan de orde is.

De Covid-19 crisis heeft er voor gezorgd dat de prioriteit bij de aanpak van deze crisis ligt, hoe lang de crisis impact heeft op onze taken en werkzaamheden is onduidelijk. Op het gebied van openbare orde en veiligheid blijven we het Integraal Veiligheidsbeleid 2019 - 2022 uitvoeren. De gemeente bevordert de

veiligheid met de inwoners van Oost Gelre. De gemeente doet dit door het stimuleren en ondersteunen van Buurt WhatsApp, het houden van informatieavonden over veiligheid en door aan inwoners te vragen verdachte situaties te melden. Ook is het thema ondermijning een "hot item". Een onderdeel in de aanpak van ondermijning is het Keurmerk Veilig Buitengebied. Dit is een publiek-private samenwerking tussen onder andere gemeente, politie, brandweer, Omgevingsdienst, Staatsbosbeheer, Waterschap en Dorpsbelangenverenigingen. Gezamenlijk werken deze partijen aan een veilig buitengebied door het organiseren van verschillende activiteiten. Daarnaast werkt de gemeente met allerlei partners samen om te voorkomen dat ondermijning in Oost Gelre een voet tussen de deur krijgt. Naast de lokale aanpak van ondermijning, wordt ondermijning ook regionaal (Achterhoek) aangepakt. Er komt een regionale opgave aanpak van ondermijning, waarbij de opgaveregisseur een belangrijke rol krijgt. De focus zal liggen op het verbinden van de bovenregionale en lokale aanpak en het ondersteunen van de individuele gemeenten in het aanbieden van activiteiten (bewustwordingsbijeenkomsten, voorlichtingsavonden, preventieactiviteiten, integrale controles etc.). De aanpak van drugsgebruik, productie en handel blijft de nodige aandacht krijgen. In 2020 en 2021 zijn er in Oost Gelre de nodige hennepkwekerijen ontdekt. De aankomende jaren blijft de gemeente, samen met politie, omgevingsdienst en andere partners, investeren op de aanpak van drugsgebruik, productie en handel. De aanpak is zowel repressief als preventief.

Ten slotte zijn er een aantal ontwikkelingen in de relatie met onze verbonden partijen:

In 2019 zijn belangrijke keuzes gemaakt met betrekking tot de toekomst van de VNOG. De Toekomstvisie van de VNOG is vastgesteld en vanaf 2020 werkt de VNOG aan de implementatie. Met name de keuzes die gemaakt zijn in het beschikbare materieel zal consequenties hebben voor de lokale brandweerposten. Op dit moment is de VNOG bezig met de huisvestingsvisie. Onderdeel daarvan is het onderzoek naar de huidige staat van de opstallen (met name brandweerkazernes) binnen de VNOG. Het overeenkomen van een demarcatielijst (afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is) maakt ook onderdeel uit van de huisvestingsvisie. Kortom: op dit moment wordt gekeken hoe om te gaan (beheer en onderhoud) met de repressieve huisvesting binnen de VNOG. De uiteindelijke uitkomsten kunnen financiële gevolgen hebben voor de gemeente. De brandweer maakt onderdeel uit van de VNOG. Het werven van nieuwe vrijwilligers behoort dan ook tot de talen van de VNOG. De gemeente ondersteunt wel campagnes van de VNOG als er nieuwe vrijwilligers nodig zijn

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van de veiligheid in Oost Gelre.

- Een actieve houding en betrokkenheid van inwoners als basis voor een veilige en leefbare woonomgeving is essentieel en gaan we stimuleren.
- De burgemeester zal actief gebruik maken van haar bevoegdheden en alle mogelijkheden die tot haar beschikking staan inzetten.
- Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten (wet Bibob).
- We pakken ondermijning preventief en repressief aan.

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

We handhaven de openbare orde en bestrijden overlast.

De burgemeester zal actief gebruik maken van haar bevoegdheden en alle mogelijkheden die tot haar beschikking staan.

Wat willen we bereiken?

Terugdringen van het gebruik van softdrugs onder jongeren.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- In Oost Gelre is geen plaats voor coffeeshops.
- De handel in en het gebruik van softdrugs pakken we aan in plaats van gedogen.
- We hebben oog voor de gevaren van de productie van drugs in leegstaande gebouwen.

Wat gaan we ervoor doen?

We pakken de illegale handel vanuit woonhuizen aan, vooral ook in de buurt van scholen.

In Oost Gelre is geen plaats voor coffeeshops. De handel in en het gebruik van softdrugs pakken we aan in plaats van gedogen. We hebben oog voor de gevaren van de productie van drugs in leegstaande gebouwen.

Wat willen we bereiken?

Behouden van de vrijwillige brandweer binnen de Achterhoek.

Sinds de regionalisering van de brandweer (overgang brandweer naar de VNOG) is de verantwoordelijkheid voor het beschikken over voldoende vrijwilligers naar de VNOG gegaan. Indien nodig ondersteunen en faciliteren we de VNOG in het werven van vrijwilligers voor de regionale brandweer.

Euregionale samenwerking Achterhoek

Inleiding

Oost Gelre is een grensgemeente. Een belangrijk deel van ons lokale inkomen wordt verdiend in Duitsland en/of doordat onze Duitse burens bij ons investeren en kopen. Grensoverschrijdende samenwerking met onze Duitse burens is in deze tijd dan ook vanzelfsprekend. De Euregio, het grensoverschrijdend samenwerkingsverband, speelt daarin een belangrijke rol. Ook het Grenzhoppersnetwerk is een waardevol netwerk waar de gemeente Oost Gelre een actieve rol in heeft.

Ontwikkelingen

Euregionale samenwerking biedt kansen voor Oost Gelre en ook voor de Achterhoek als regio. Samen met de Achterhoekse gemeentes zetten we daarom in op grensoverschrijdende projecten en om daar INTERREG-gelden voor te genereren. De Grenzhoppers business school is opgestart in Oost Gelre. Om grensoverschrijdend ondernemen verder uit te dragen en ondernemers daarvoor te motiveren, krijgen ondernemers uit de toeristische sector in Oost Gelre de mogelijkheid om een gespecialiseerde cursus Duits te volgen.

Wat willen we bereiken?

Euregionale samenwerking bevorderen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- We gaan meer gebruik maken van de mogelijkheden voor Europese steun bij regionale subsidies, innovatiesubsidies en ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf.
- Een ambtenaar die de weg weet in Europese, landelijke en provinciale regels en subsidies is noodzakelijk.
- We nemen een pro-actieve rol in de regionale samenwerking, maar zijn tegen gemeentelijke herindeling.
- We pakken onze rol in de nieuwe samenwerkingsvorm in de regio.

Wat gaan we ervoor doen?

We bevorderen experimenteergebieden in relatie tot Euregionale samenwerking.

We gaan onderzoeken of samenwerking met andere partijen (bijv. de regio) ons verder brengt dan solo functioneren.

We gaan onderzoeken of we aanbestedingen (meer) gezamenlijk met andere gemeenten kunnen doen.

We gaan onderzoeken op we op het gebied van informatiemanagement nog verder kunnen samenwerken.

We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij het internationaal netwerkbureau.

We participeren pro-actief in nationale en Europese programma's, zoals Interreg en Erasmus+.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren Duitse taal onder de inwoners van Oost Gelre.

Begin dit jaar is gestart met de Grenzhoppers Business School in de gemeente Oost Gelre. In maart zijn de eerste online trainingen verzorgd en succesvol afgerond. In het komende half jaar zullen er op maat gemaakte "in house" trainingen bij ondernemers in de vrijetijdsbranche worden georganiseerd. Ook worden er in samenwerking met de Grenzhoppers Business School door Duitse taaldocenten en een advocatenkantoor uit Kleef gratis cursussen op het gebied van online marketing en juridische vraagstukken aangeboden. Naast de mogelijkheid om kennis te vergaren bieden de georganiseerde bijeenkomsten ondernemers de mogelijkheid hun grensoverschrijdend netwerk te vergroten.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan samen met de onderwijsinstellingen onderzoeken hoe de Duitse taal kan worden bevorderd.

Gemeentelijke organisatie

Inleiding

De gemeentelijke organisatie dient adequaat toegerust te zijn op haar (huidige en toekomstige) taken. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het rijk werden uitgevoerd. In het sociaal domein en ook bij de komende Omgevingswet. Van belang is een goede uitvoering, waarborgen voor democratische controle en samenwerking met andere bestuurlijke partners.

Ontwikkelingen

De buitenwereld is voortdurend aan verandering onderhevig. Dit vraagt van ons dat wij als een voortdurende veranderende, adapterende organisatie inspelen op wat de buitenwereld van ons vraagt. Dat we onze organisatie zo inrichten dat je relatief eenvoudig veranderingen van buiten inbedt in de organisatie. Dat het niet meer uitmaakt wat er op ons afkomt, dat we meer bezig zijn met hoe we het realiseren en wat we daarvoor nodig hebben. Dat vraagt van organisatie en bestuur dat we veel meer denken in mogelijkheden en kansen. Veranderingen niet zien als bedreigingen of als probleem, maar als een vraagstuk dat je aanpakt, oppakt en oplost. Belangrijk is dat de dienstverlening in brede zin aansluit op wat de buiten- en binnenwereld vraagt. Dus maximaal aansluiten op de inwoner, maar ook realistisch zijn in wat haalbaar is. Communicatie is het sleutelwoord. Politiek (college en raad), inwoners en organisatie moet veel meer op 1 lijn komen. De meeste issues ontstaan op dit moment door verschillende verwachtingen. We doen het goed als we reguliere werkzaamheden en veranderingen van buiten goed weten in te bedden in onze organisatie en we met de driehoek op 1 lijn zitten qua verwachtingen. Niet alleen in wat we doen, maar ook in wat we niet doen. Een wendbare organisatie kun je alleen worden als je heel helder bent in waar je voor staat en waar je voor gaat.

Dit doen we samen met college en raad door te bepalen waar onze focus ligt, welke opgaven we oppakken en wat ieders verwachtingen zijn. Bij de doorontwikkeling van de organisatie wordt ingezet op eigenaarschap en goed opdrachtgever- / opdrachtnemerschap, maar kan niet zonder dat geïnvesteerd wordt in goede randvoorwaarden om de juiste medewerkers aan de organisatie te binden. Te denken valt dan aan investeringen in duurzame inzetbaarheid en marktconformiteit van primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Oost Gelre wordt gezien als een betrouwbare en integere partner

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we zijn een dienstbare overheid; wij zijn er voor de inwoners, bedrijven en instellingen en niet andersom,
- we handelen zonder vooroordelen en behandelen iedereen gelijk,
- we zijn en handelen als organisatie transparant,
- de ambtelijke organisatie werkt professioneel, servicegericht en heeft oog en oor voor wat er buiten leeft en werkt samen in de regio,
- het zaakstelsel wordt ingericht vanuit het principe van transparantie, waarbij de privacyrichtlijnen worden gerespecteerd.

Burgerinitiatieven

Inleiding

Initiatieven van burgers, verenigingen, dorpsbelangenorganisaties (andere) vrijwilligersorganisaties vragen om een nieuwe rol van de gemeente en doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. De gemeente dient vanuit een vaste visie en krachtige werkwijze dienstbaar te zijn aan genoemde initiatieven en burgerkracht. Dat wil niet zeggen 'U vraagt, wij draaien', maar dat vanuit de gemeentelijke organisatie met kennis en expertise en met oog voor het algemene belang wordt gezorgd dat goede initiatieven zich ook daadwerkelijk kunnen ontplooiën. Dat vraagt nog meer om een open en transparante houding met als credo: 'Ja, mits...' in plaats van: 'Nee, tenzij...!'

Ontwikkelingen

Initiatieven van burgers en ondernemers zijn geborgd in de Omgevingswet die naar verwachting in 2022 in werking treedt. De Omgevingswet bevordert participatie door burgers en ondernemers doordat zij intensiever worden betrokken bij de ontwikkeling van onze (lokale) leefomgeving. Door meer bestuurlijke afwegingsruimte op lokaal niveau kunnen we meer faciliterend zijn en lokaal maatwerk leveren.

Wat willen we bereiken?

Integreren van burgerinitiatieven binnen de organisatie.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- wij faciliteren en omarmen burgerinitiatieven vanuit ons vertrouwen in de samenleving. Wij vinden het daarbij belangrijk dat initiatieven die publieke voorzieningen aanbieden en/of een beroep doen op gemeenschapsgeld, representatief zijn en passen in het algemeen belang.
- verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. We zijn transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners en gemeenteraad betrokken worden.

Wat gaan we ervoor doen?

We faciliteren burgerinitiatieven en brengen mensen met elkaar in contact.

We faciliteren ondernemers daar waar het kan. We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn.

We stimuleren en sluiten aan bij initiatieven vanuit de samenleving.

Gemeentelijke dienstverlening

Inleiding

Een krachtige en vitale samenleving vraagt om een vraag gestuurde houding van de kant van de gemeente en een wervende maar ook transparante bestuursstijl met lef. Vanuit dit perspectief gaan we onze dienstverlening verder invullen en staan wij voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit, maar die diezelfde samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Met een faciliterende houding die binnen de kaders van wet- en regelgeving de samenleving van Oost Gelre maximaal bediend.

Ontwikkelingen

Onze dienstverlening is een doorlopende activiteit waarbij een continue doorontwikkeling wenselijk is om slagvaardig te kunnen inspelen op de veranderingen in de maatschappij. We streven naar passende dienstverlening die mensgericht, regelarm, duidelijk, snel en zeker. Hiertoe voeren we jaarlijks onderzoeken uit en investeren we de komende jaren in het optimaliseren van het klantcontact door via het splitsen van receptie en telefonie toe te werken naar een volwaardig klantcontactcentrum (KCC).

Financieel beleid

Inleiding

Het grootste deel van de gemeentebegroting komt van de Rijksoverheid en is een bijdrage uit het gemeentefonds. Slechts een beperkt (autonoom) aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld. Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en draagbare lokale lasten. We streven ernaar de lastenstijging te beperken tot maximaal het inflatieniveau. Slechts in uitzonderingsgevallen kan er een extra beroep gedaan worden op haar inwoners. In die gevallen waar dit speelt, zal dit helder worden uitgelegd en gecommuniceerd naar de inwoners van Oost Gelre.

Ontwikkelingen

We zijn transparant over de uitgaven en inkomsten van onze gemeente. Zowel voor bestuurders als voor onze inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen moet duidelijk zijn waar wij de gemeentelijke middelen aan besteden. Door gebruik te maken van bijvoorbeeld Pepperflow is online de voortgang van zowel de beleidsmatige als financiële ontwikkelingen te volgen. We zijn terughoudend met de aankoop van grond en vastgoed. Aankoop vindt alleen uit strategische motieven plaats. Het beleid is voornamelijk gericht op het afstoten van grond en vastgoed.

Herijking algemene uitkering

De herijking van de algemene uitkering uit het gemeentefonds door het rijk is afgerond. Op basis van de nieuwe maatstaven leidt dit voor Oost Gelre tot een stijging van de algemene uitkering met circa € 300.000. Echter de uitkomsten van de herijking worden door in het bijzonder de noordelijke gemeenten en de G4 gemeenten betwist. De bestuurlijke besluitvorming dient nog plaats te vinden en de daadwerkelijke uitkomst is nog ongewis vandaar dat in de kadernota geen rekening is gehouden met de herijking van de algemene uitkering.

Kosten Jeugdzorg en Wmo

De gestegen kosten van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdzorg zullen ook voor de komende periode aandacht blijven vragen. Met de Programmabegroting 2020-2023 hebben we al stappen gezet om de financiële tekorten terug te dringen en dit zal ook in de komende periode zijn beslag krijgen. Een van de aandachtspunten waar we ons op willen richten, is een betere monitoring van zorgtaken (onder andere ten aanzien van de preventieve zorg) om opbrengsten eerder in beeld te kunnen brengen zodat we de kosten daarvoor beter kunnen beheersen. Dit heeft uiteraard consequenties voor de wijze waarop de gemeente de taken kan uitvoeren. Echter niet alles is beheersbaar, we zien de vraag naar complexe Jeugdzorg en Wmo toenemen, dit laatste met name door de invoering van het abonnementstarief. Ofschoon het landelijk onderzoek met betrekking tot de uitgaven versus de tegemoetkoming van de kosten van het sociaal domein een tekort laat zien van € 1,7 miljard voor de gemeenten is het demissionair kabinet niet bereid de gemeenten een structurele compensatie toe te kennen. Dit laat zij over aan het volgend kabinet. In de kadernota is hier dan ook geen rekening mee gehouden. Voor 2022 worden de gemeenten incidenteel gecompenseerd. Voor Oost Gelre betekent dit een stijging van de uitkering met € 1.734.000. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 wordt geadviseerd uit te gaan van een bijdrage van 75% van de compensatie 2022 ofwel € 1.300.500.

Woonplaatsbeginsel Jeugdwet

Onze gemeente heeft daarnaast te maken met zeer intensieve vormen van jeugdhulp die zeer kostbaar zijn. In Harreveld is een locatie van jeugdhulpaanbieder Horizon die dergelijke vormen van jeugdhulp aanbiedt. Tot en met 2021 is de gemeente nog in eerste instantie financieel verantwoordelijk voor de zorgkosten in die gevallen dat ouders het gezag niet meer hebben. Dit is het zogenoemde woonplaatsbeginsel. Deze systematiek brengt een groot financieel risico voor ons met zich mee. Het Rijk compenseert gemeenten wel, echter komt die compensatie pas na twee jaren. Per 1 januari 2022 wordt de nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. Vanaf dat moment is het uitgangspunt bij jeugdhulp met verblijf dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige. Dit brengt verlichting voor gemeenten met vestigingen van jeugdhulpaanbieders, zoals Oost Gelre.

Wat willen we bereiken?

Op lange termijn een financieel gezonde gemeente zijn en blijven.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- we zijn transparant over de inkomsten en uitgaven van onze gemeente,
- we zijn terughoudend met de aankoop van grond en vastgoed.

Wat gaan we ervoor doen?

Begroting, tussentijdse rapportages en de jaarrekening / jaarverslag zijn digitaal beschikbaar (begrotingsapp).

We onderzoeken pro-actief subsidiemogelijkheden.

We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen zodat financiering van investeringen in de toekomst gewaarborgd is.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	181	122	2019

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeentegrootte 25.000-50.000 inw.	Jaar
Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	1,1	2019
Veiligheid	Gewelds- en seksuele misdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,5	3,2	2020
Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,9	2019
Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde	aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,0	4,9	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	in euro's	COELO	552	715	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in euro's	COELO	669	793	2020

Bron: waarstaatjegemeente.nl, cijfers worden regelmatig geactualiseerd en kunnen afwijken

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre 2022	Oost Gelre 2021
Bestuur en ondersteuning	Formatie	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,76	5,66
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,72	5,68
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 565	€ 515
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	0,39%	0%
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	13,41%	12,66%

Middelen: wat mag het kosten?

Wat het mag kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-5.946.413	-5.972.854	-5.972.854	-5.972.854	-5.972.854
Structurele wijziging			20.000	20.000	20.000
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming lasten</i>	-5.946.413	-5.972.854	-5.952.854	-5.952.854	-5.952.854

Wat het mag kosten?	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	476.474	501.425	501.425	501.425	501.425
Structurele wijziging					
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming baten</i>	476.474	501.425	501.425	501.425	501.425
<i>Saldo</i>	-5.469.939	-5.471.429	-5.451.429	-5.451.429	-5.451.429
Voorstel nieuw beleid structureel		-408.000	-398.000	-398.000	-398.000
Voorstel nieuw beleid incidenteel		-60.000	-80.000	-107.000	100.000
Dekking reserve		60.000	80.000	107.000	100.000
<i>Saldo nieuw beleid</i>		-408.000	-398.000	-398.000	-398.000
Totaal saldo programma 4	-5.469.939	-5.879.429	-5.849.429	-5.849.429	-5.849.429

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primitieve Begroting 2022
Lasten		
TV0.1	0.1 Bestuur	1.857
TV0.2	0.2 Burgerzaken	906
TV0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	372
TV0.8	0.8 Overige baten en lasten	67
TV1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.002
TV1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	667
TV7.5	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2
Totaal Lasten		5.873
Baten		
TV0.2	0.2 Burgerzaken	-249

TV0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-187
TV1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-49
TV1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	-17
Totaal Baten		-501
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		5.371
Stortingen		
TV0.1	0.1 Bestuur	-100
Gerealiseerd resultaat		5.471

Voorstellen voor nieuw beleid voor het jaar 2022

Omschrijving	Investerings	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Aantrekkelijk werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid	0	0	-185.000
Cyberprotectie tegen cryptolockers	0	0	-68.000
Opleidingsbudget raad	0	5.000	0
Opleidingsbudget college	0	5.000	0
Optimaliseren dienstverlening inwoners en ondernemers	0	50.000	0
Lokale aanpak ondermijning en toezicht & handhaving	0	0	-100.000
Strategisch personeelsplanning (SPP)	0	0	-25.000
Professionalisering Dienstverlening	0	0	-30.000
Totaal	0	60.000	-408.000

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing VPB en onvoorzien

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente bevat de volgende onderdelen: treasury, belastingen OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het bedrag voor treasury bestaat uit dividenden, ontvangen en bespaarde rente. Bij de overige belastingen zijn toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting opgenomen. In cijfers komen wij tot de volgende begrote algemene dekkingsmiddelen:

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Begroting 2022
Treasury	1.073.031	751.392
Ozb woningen	3.737.049	4.035.577
Ozb niet-woningen	2.179.470	2.320.137
Belastingen overig	814.826	185.785
Algemene uitkering	40.818.426	43.435.348
Decentralisatie-uitkering	414.237	394.594
Integratie-uitkering sociaal domein	9.970.920	6.846.777
Totaal algemene dekkingsmiddelen	59.007.959	57.969.610

Overhead, ondersteuning en organisatie (taakveld 0.4)

Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht geeft u meer inzicht in deze kosten.

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Overhead, ondersteuning organisatie	0	-6.079.657	-6.079.657
Algemene beheerkosten	15.778	-427.250	-411.472
Automatisering	1.611	-1.695.713	-1.694.102
Huisvesting gemeentehuizen	14.175	-778.481	-764.306
Organisatie / afdelingen	0	-593.650	-593.650
Overhead, ondersteuning en organisatie	31.564	-9.574.751	-9.543.187

Heffing VPB

Voor de heffing van de vennootschapsbelasting hebben wij geen stelpost geraamd. Wij stellen de geprognoseerde berekeningen jaarlijks bij om zo goed mogelijk de belastingdruk in te kunnen schatten. Een eventuele VPB heffing zal of bij de bestuursrapportage dan wel bij de jaarrekening worden opgenomen en ten laste van het resultaat worden gebracht. Het betreft immers een incidentele uitgaaf en zo mogelijk kan deze verrekend worden met eerdere verliezen.

Bedrag onvoorzien

Als structureel onvoorzien hanteren wij jaarlijks € 2,25 per inwoner. Op basis van 29.600 inwoners is dit € 66.600.

Paragrafen

Inleiding

De voorschriften (Besluit begroting en verantwoording) stellen een aantal paragrafen verplicht, die we zowel in de begroting als in het jaarverslag moeten opnemen.

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Verbonden partijen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Onderhoud kapitaalgoederen
6. Grondbeleid
7. Lokale heffingen

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Wij leggen een relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Dat geeft inzicht in de robuustheid van onze rekening. Het weerstandsvermogen is de verhouding van de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover wij kunnen beschikken om niet-begrote kosten op te vangen.

Beleid weerstandsvermogen

Het beleid over integraal risicomanagement en het aan te houden weerstandsvermogen hebben wij uitgewerkt in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. Op basis van informatie uit de risico-inventarisatie doen we een uitspraak over de mogelijke financiële gevolgen van de gedefinieerde risico's. De kans en financiële impact van alle individuele en gezamenlijke risico's is hiermee bepaald, zodat we een uitspraak kunnen doen over de te verwachten schadelast. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen ontstaat op basis van inzicht in de risico's, de financiële consequenties en de mogelijkheden om deze risico's te beheersen of af te dekken. Het is noodzakelijk om risico's te onderkennen maar niet mogelijk om alle financiële risico's volledig af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit (incidenteel en structureel)

Incidentele weerstandscapaciteit	
Begrotingsresultaat	739.237
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	2.083.066
Totaal	2.822.303

Tabel 2.1 incidentele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit voor gemeentelijke belastingen en heffingen	1.300.000
Rentebaten algemene reserve (vrij besteedbaar)	42.363
Totaal	1.342.363

Tabel 2.2 structurele weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit volgens risico simulatie

De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we jaarlijks bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening op basis van de op dat moment gewaardeerde risico's.

Op basis van ons risicoprofiel hebben wij een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. We hebben ruim 30 risico's beschreven en gekwantificeerd.

De berekende gemiddelde schadelast bedraagt € 1.657.500 en de maximale schadelast is becijferd op € 2.540.000. De uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen wordt via een ratio berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit

De ratio van het weerstandsvermogen geeft aan hoe het weerstandsvermogen gewaardeerd wordt. Bij het bepalen van de ratio's gaan we uit van de gemiddelde schadelast. Dit resulteert in de weerstandsratio in tabel 2.3.

Weerstandsratio = Ratio weerstandsvermogen		
Weerstandsratio	Ratio	Waardering
Totaal weerstandsvermogen	2,5	Uitstekend

Tabel 2.3 Weerstandsratio

Wij streven een waardering na die minimaal als voldoende wordt omschreven. Dit komt erop neer dat sprake is van voldoende weerstandsvermogen als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger of gelijk is dan de benodigde weerstandscapaciteit (dus $\geq 1,0$). Uiteindelijk kunnen we concluderen dat onze weerstandscapaciteit uitstekend is.

Risico-inventarisatie gemeente Oost Gelre

De voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit relevante risico's staan in onderstaande risico-inventarisatie. Voor elk risico hebben wij:

- oorzaak en gevolg in beeld gebracht;
- de beheersmaatregelen ter voorkoming en ter beheersing genoemd;
- het risico gewaardeerd (kans en financieel gevolg ingeschat).

Verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's

In onderstaande tabel treft u een verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's aan:

Projecten en Investeringsen	
Bouwgrondexploitatie	<p>Bij de grondexploitaties gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Dekking van eventuele verliezen door aanwending van de reserve bouwgrondexploitatie.</p> <p>Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Regionaal bedrijventerrein De Laarberg	<p>Bij de exploitatie van bedrijventerreinen gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Gemeentelijk vastgoed	<p>Mogelijke afwaardering van boekwaarde gemeentelijk vastgoed.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Herbestemming van gemeentelijk onroerend goed.</p>
Onderwijshuisvesting	<p>Verzoek om bijdrage in de bekostiging van nieuwbouw en/of renovatie van schoolgebouwen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Opstellen van een (meerjaren) onderwijshuisvestingsplan (nieuwbouw en vervangende nieuwbouw).</p>
Open einde regelingen	
Leerlingenvervoer	<p>Overschrijding budget door groter beroep op deze voorziening.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Sturen op schoolkeuze (school in woonplaats).</p>
Wmo	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Wmo te kunnen bekostigen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring.</p>
Jeugdwet	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Jeugdwet te kunnen bekostigen</p> <p>Maatregel:</p> <p>Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring. Risico- en kostenverevening op tekorten binnen samenwerkingsverband acht Achterhoekse gemeenten.</p>
Participatiewet	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Participatiewet te kunnen bekostigen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.v.t.</p>
Minimabeleid	<p>Overschrijding budget minimabeleid.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.V.T. (open einderegeling)</p>
Aansprakelijkheid	
Inkoop- en contractmanagement	<p>Risico op schadeclaims en / of mislopen aanbestedingsvoordelen.</p>

Projecten en Investerings	
	<p>Maatregel: Inrichten van een contractmanagementsysteem en betrekken van inkoopadviseur bij aanbestedingstrajecten.</p>
Vergunningverlening, handhaving en toezicht	<p>Aansprakelijkheid van gemeente voor schade tijdens een evenement als gevolg van toezicht falen. Aansprakelijkheid van gemeente voor schade na afgifte van een bouwvergunning.</p> <p>Maatregel: Risicoaansprakelijkheidsverzekering.</p>
Ketenbeheer	
Gesubsidieerde instellingen	<p>Misbruik en / of oneigenlijk gebruik van subsidies, niet voldoen aan prestatieafspraken.</p> <p>Maatregel: Periodiek contact tussen beleidsmedewerker en gesubsidieerde instelling.</p>
Discontinuïteit zorg aan inwoners	<p>Risico dat zorgaanbieders zich terugtrekken uit de markt of failliet gaan en de zorg duurder moet worden ingekocht.</p> <p>Maatregel: Periodiek contact tussen CLM en zorgaanbieder.</p>

Verbonden partijen en deelnemingen	
SDOA	<p>De inkomsten uit detachering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is lager dan geraamd.</p> <p>Maatregel: Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.</p>
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	<p>Dividend is lager dan verwacht.</p> <p>Maatregel: N.v.t.</p>
VNOG	<p>Financieel tekort kan niet worden opgevangen binnen eigen begroting of weerstandsvermogen.</p> <p>Maatregel: Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.</p>
Garantstellingen en gewaarborgde geldleningen	<p>Risico dat door de gemeente verstrekte geldleningen niet (volledig) worden terugbetaald en / of aangesproken wordt op afgegeven garantstellingen.</p> <p>Maatregel: Leningen en garanties worden enkel verstrekt aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen met uitzondering van de achtervang overeenkomst met WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw)</p>
Middelenmanagement	
Bouwleges	<p>Risico op lagere inkomsten uit bouwleges dan geraamd.</p> <p>Maatregel: N.v.t.</p>
Taakstellende bezuinigingen	<p>Niet realiseren taakstellende bezuinigingen.</p>

Verbonden partijen en deelnemingen	
	<p>Maatregel:</p> <p>Bewaking voortgang realisatie via reguliere tussentijdse rapportages.</p>
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	<p>Risico is dat de inkomsten uit het Gemeentefonds afwijken van wat in de begroting geraamd is door: Ontwikkelingen in het accres (ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven); ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven (bijvoorbeeld aantal inwoners/woonruimten); effecten van taakmutaties (bijvoorbeeld bij nieuwe taken voor gemeenten); effecten van onder- en overschrijdingen van het plafond van het BTW compensatiefonds; de mogelijkheid van een eenzijdige korting door een nieuw kabinet.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Op de voet volgen van ontwikkelingen en tijdig vertalen van de circulaire naar de begroting.</p>
Bundeling Uitkering Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG)	<p>Bij een tekort op de bekostiging van de 3D's kan aanspraak worden gedaan op de vangnetregeling. Een eventueel tekort wordt aangevuld onder aftrek van een eigen risico.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Aanvraag vangnetuitkering.</p>
Financiering en rente risico	<p>De rente op geld- en kapitaalmarkt in Europa zal in 2022 naar verwachting op een laag niveau blijven. De ECB zal de rente op de geldmarkt rond het nulpunt houden, de depositorente negatief houden en op de kapitaalmarkt zal de rente op een laag niveau blijven door de opkoopacties van obligaties door de ECB. Na beëindiging van het tijdelijk noodprogramma vanwege de pandemie volgt een nieuw obligatie-opkoopprogramma.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Door een spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille aan te brengen beheersen we het renterisico op de vaste schuld. Door onze langlopende financiering te realiseren binnen de kaders van de renterisiconorm wordt het renterisico van de langlopende schuld op verantwoorde wijze beheerst.</p>

Bedrijfsvoering	
Werving en ontslag van personeel.	<p>Toename wachtgeld- en / of pensioenverplichtingen door (politieke) ontwikkelingen.</p> <p>Maatregel:</p> <p>N.v.t.</p> <p>Tekort aan gekwalificeerd personeel.</p> <p>Maatregel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overdragen van kennis van oudere naar jongere collega's. • We werken aan goede (secundaire) arbeidsvoorwaarden om daarmee een aantrekkelijke werkgever te blijven.
Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel	<p>Verskil tussen aanwezige en gewenste competenties (ontwikkeling ambtenaar 3.0).</p> <p>Maatregel:</p> <p>We zetten het instrument strategische personeelsplanning in. We brengen in beeld welke formatie nu en in de toekomst nodig is. Daarnaast stellen we vast over welke competenties onze medewerkers moeten beschikken.</p>
Cybersecurity en privacy	
Informatiebeveiliging	<p>Gemeenten zijn voor steeds meer beleidsterreinen verantwoordelijk en maken daarbij gebruik van de mogelijkheden van informatie-uitwisseling. Bij de uitwisseling van informatie kunnen beveiligings- en privacy risico's voordoen die een groot impact kunnen hebben (financieel en imago).</p> <p>Maatregel:</p> <p>Vanaf 1 januari 2020 hanteren we de Baseline Informatiebeveiliging Overheden als norm voor de informatieveiligheid in onze gemeente. De BIO is een doorontwikkeling van de BIG en is meer gericht op managen van de risico's. We voeren een baseline toets BIO uit en jaarlijks een audit uit conform de ENSIA systematiek. De mogelijkheid tot het verzekeren van schade als gevolg van security incidenten wordt onderzocht.</p>
Wet- en regelgeving	

Bedrijfsvoering	
Fiscale regels	<p>Niet voldoen aan fiscale bepalingen met naheffing en boetes tot gevolg.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Permanente educatie medewerkers financiën en periodieke scholing van budgethouders. Overleg met Belastingdienst en indien noodzakelijk inschakelen van een fiscalist.</p>
Omgevingswet	<p>Om de financiële impact van de invoering van de Omgevingswet te kunnen bepalen zou er naast het Dialoogmodel ook een landelijk Effectenmodel verschijnen om de financiële effecten in de exploitatiefase in beeld te kunnen brengen. Dit model komt er niet, maar wel een zogenaamde Werkwijze structurele effecten Omgevingswet.</p> <p>Maatregel:</p> <p>Een risicoanalyse uitvoeren mede aan de hand van het Dialoogmodel en de Werkwijze structurele effecten Omgevingswet om de financiële impact na invoeringsdatum in beeld te brengen.</p>

Nadere toelichting van de belangrijkste financiële risico's

Btw-compensatiefonds

De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds (BCF) en het bijbehorende plafond leiden conform het Financieel Akkoord Rijk/VNG met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Bij overschrijding van dit maximum worden gemeenten gekort op hun uitkering uit het Gemeentefonds. Voor de komende jaren wordt een daling van de ruimte onder het plafond verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat gemeenten meer zijn gaan declareren bij het btw-compensatiefonds. Daardoor gaan de uitgaven van het fonds omhoog en de ruimte onder het plafond omlaag.

In 2020 is de ruimte onder het plafond in tegenstelling tot de verwachting gestegen dit zal onder meer zijn veroorzaakt door de coronacrisis. Medio 2021 bedraagt de ruimte onder het plafond circa € 192 miljoen voor de gemeenten. Een eventueel overschot wordt toegevoegd aan het gemeentefonds.

Voor het jaar 2022 leidt dit naar verwachting niet tot een aanpassing van de algemene uitkering.

Ontwikkeling van de algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is in 2021 gestegen als gevolg van de extra middelen voor het sociaal domein onderdeel jeugd en voor compensatie van de effecten van de coronamaatregelen. Ten opzichte van de primaire begroting 2021 ad € 51,5 miljoen bedraagt de totale uitkering uit het gemeentefonds voor 2021 € 52,7 miljoen. Een stijging van de algemene uitkering met € 1,2 miljoen.

Woonplaatsbeginsel

Verdere wijzigingen vloeien voort uit onder ander prijs- en loonmutatie, wijziging in aantallen etc.

Voor 2022 daalt de algemene uitkering met circa € 2 miljoen. Dit wordt in het bijzonder veroorzaakt door de invoering van het woonplaatsbeginsel en de opschalingskorting die het rijk alsnog doorvoert.

- De invoering van het woonplaatsbeginsel leidt naast de daling van de algemene uitkering ook tot een daling van de uitgaven aangezien de gemeente niet meer aan de lat staat voor niet uit de gemeente komende jongeren die bijvoorbeeld in Horizon verblijven. De verwachting is dat de uitgavendaling plusminus gelijk is aan de inkomstendaling

Opschalingskorting

De opschalingskorting is een aantal jaren opgenomen als drukmiddel om te komen tot grotere gemeenten (100.000+) Zowel in beleidsmatige als praktische zin is hier niets van terecht gekomen. Logischerwijs is dan ook zowel in 2020 en 2021 de opschalingskorting bevroren. Echter is deze voor 2022 in volle omvang opgenomen. Oftewel een daling van de algemene uitkering met € 270 miljoen. De opschalingskorting is aldus de VNG in strijd met de normering en ondanks eerdere melding van de minister van binnenlandse zaken dat de opschalingskorting geen recht doet aan de systematiek is deze alsnog verwerkt. Dit heeft geleid tot forse weerstand en de VNG is hierover in overleg met het rijk. In de begroting 2022 is vooralsnog rekening gehouden met het doorvoeren van de opschalingskorting. Voor Oost Gelre leidt dit tot een lagere algemene uitkering van ruim € 350.000.

Gevolgen diverse onderzoeken

Voor wat betreft de ontwikkeling van de algemene uitkering zijn er zijn een aantal belangrijke onderzoeken in opdracht van het rijk gaande welke zullen leiden tot aanpassingen van de algemene uitkering.

Het nader onderzoek met betrekking tot de herijking van de algemene uitkering leidt ertoe dat voor onze gemeente de herijking budgettair neutraal is. Ten opzichte van het eerdere onderzoek waarbij de gemeente uit kwam op een plus van € 11,-- per inwoner een vermindering van circa € 325.000. In de kadernota 2022 – 2025 was vanwege de onzekerheden ook geen rekening gehouden met een stijging als gevolg van de herijking.

Het onderzoek inzake sociaal domein heeft uitgewezen dat de rijksmiddelen fors tekortschieten om de gemeentelijke uitgaven te compenseren. De uitgaven in het sociaal domein kosten de gemeenten circa € 1,7 miljard meer dan het rijk beschikbaar stelt. Besluitvorming omtrent het structureel verhogen van het budget heeft het huidige kabinet doorgeschoven naar het volgende kabinet. Voor 2022 worden de gemeenten incidenteel gecompenseerd. Voor Oost Gelre betekent dit een stijging van de uitkering met € 1.734.000. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 wordt geadviseerd uit te gaan van een bijdrage van 75% van de compensatie 2022 ofwel € 1.300.500.

Het onderzoek naar het effect van de invoering van het abonnementstarief Wmo waarbij de toename van de kosten veel hoger zijn dan in de compensatie middels de algemene uitkering rekening mee is gehouden. Ook hier wordt het besluit over de formatie heen getild.

Openeinderegelingen

Minimabeleid, schuldhulpverlening en leerlingenvervoer zijn zogenoemde open einderegelingen waarbij vooral de afgelopen jaren het beroep op de schuldhulpverlening aanzienlijk is toegenomen. Ook binnen de regeling leerlingenvervoer kunnen door omstandigheden de kosten aanzienlijk oplopen.

Wmo

De afgelopen jaren zien we de vraag naar professionele ondersteuning stijgen. Wat we al verwachtten, gebeurt: als mensen (vaak 75+) nu professionele ondersteuning nodig hebben, nadat ze eerst van het voorliggende veld gebruik hebben gemaakt, is er sprake van een zwaardere en complexere ondersteuningsvraag. Het is ook deze groep die, zoals het Rijk wilde, nu langer zelfstandig blijft wonen. Wij betalen daarvoor de rekening (o.a. door woningaanpassingen en hulp bij het huishouden).

Naast de toename van de hulpvraag hebben we ook te maken met de gevolgen van het rijksbeleid.

In het bijzonder de maatregel van de verlaging van de eigen bijdrage Wmo. Inwoners betalen sinds 1 januari 2019 een eigen bijdrage van ten hoogste € 19,00 per 4 weken. Een andere maatregel vanuit het rijksbeleid is de uitvoering van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo. Deze maatregel stelt regels voor een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van een voorziening. De AMvB Reële prijs Wmo 2015 regelt hoe een reële kostprijs moet worden vastgesteld. Vanaf medio 2019 zijn tarieven gehanteerd op basis van deze AMvB. Deze wijziging heeft geleid tot een forse verhoging van de uitgaven. Beide maatregelen hebben geleid tot een stijging van de uitgaven met meer dan € 1 miljoen.

Jeugdzorg

Ook uit het meest recent gehouden cliënttevredenheidsonderzoek over 2020 blijkt dat onze inwoners tevreden zijn over de manier waarop we de jeugdzorg hebben ingericht. Inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun vraag, voelen zich serieus genomen en worden snel geholpen. Er valt geen jeugdige tussen wal en schip, we kennen nauwelijks wachtlijsten en geen cliëntenstop. De invloed op de verwijzingen binnen de Jeugdzorg neemt steeds verder toe door bekendheid van ons loket en Ondersteuningsteam (OT). Het merendeel (ongeveer 60%) van de verwijzingen naar 2e lijns zorg wordt inmiddels geïndiceerd door de gemeente.

We zetten vol in op preventie en verdere samenwerking met de huisartsen (middels de Praktijkondersteuners Huisartsen). Inmiddels hebben we een dekkingpercentage van 75%. Dit betekent dat 75% van onze inwoners aangesloten is bij een huisartsenpraktijk waar een POH jeugd binnen de praktijk werkzaam is. Doel is om te normaliseren en dure verwijzing naar 2e lijns zorg te voorkomen.

Op een ander deel van de jeugdhulp hebben we geen invloed. Jeugdhulp kan immers ook ingezet worden door de rechter en de Gecertificeerde instellingen (GI's). Op deze verwijzingen hebben wij geen invloed. Het gaat hier om zeer intensieve vormen van jeugdhulp die ook zeer kostbaar zijn, zoals Jeugdzorg Plus. Door de wijziging van het woonplaatbeginsel vanaf 2022 zijn de risico's wel beter in te schatten, maar we blijven natuurlijk nog wel verantwoordelijk voor jeugdigen uit onze eigen gemeente. Ook deze (financiële) risico's

kunnen substantieel zijn.

De aangescherpte tarieven voor jeugdzorg kunnen voor de zorgaanbieders ontoereikend zijn en vormen mogelijk een risico naar de kwaliteit van de geleverde zorg en bedreigen mogelijk de zorg continuïteit.

Participatiewet

We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen aan het arbeidsproces en in de samenleving. Dit gaan we bereiken door integratie van de taken in het sociaal domein. Niet de wet staat centraal maar de vraag van onze inwoners. Hiervoor hebben we 1 verordening voor het sociaal domein vastgesteld en zijn we bezig met de implementatie van de bestuursopdracht 'Samen aan het Stuur'. Dit leidt tot een nieuw werkleerbedrijf per 1 januari 2022 maar nog belangrijker tot een nieuwe werkwijze waarbij de medewerkers van de het werkleerbedrijf onderdeel worden van ons sociaal team.

Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Deze uitvoering (zoals het verstrekken van uitkeringen en het zoveel mogelijk regulier aan het werk helpen van werkzoekenden) hebben wij bij de (GR) Werkleerbedrijf belegd. Wij dragen echter de financiële risico's. De huidige crisis veroorzaakt door de maatregelen om corona te beteugelen hebben op dit moment geen impact op onze economie en zorgen niet voor een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Indien de ondersteuningsmaatregelen voor bedrijven worden beëindigd kan dit wel impact hebben op de economie en leiden tot een toename van het aantal uitkeringen. Onzeker is of de bijdrage van het rijk om de uitkeringen te financieren (BUIG) ook zal stijgen.

Inwoners met een arbeidsbeperking

We verwachten nog niet dat de hele groep inwoners met een arbeidsmarktbeperking die onder de participatiewet valt snel zal uitstromen richting regulier werk. Voor deze groep inwoners hebben we loonkostensubsidie beschikbaar om de beperkte loonwaarde te compenseren. En daarnaast kunnen we een voorziening beschut werk toekennen. Een steeds grotere groep slaagt er op deze manier in om werk te vinden. De loonkostensubsidie en de kosten voor beschut werk moeten echter wel gefinancierd worden uit het BUIG budget. Dus ook succesvolle plaatsingen met loonkostensubsidie houden een financieel risico in voor de gemeente.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Wij ontvangen een gebundelde uitkering (de BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te bekostigen. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek. Dit is een financieringssysteem die zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden. De gebundelde uitkering is een ongeoormarkt budget. Wij mogen een overschot op het budget vrij besteden, maar moeten een tekort op het budget in beginsel zelf opvangen.

Gemeenten die tekorten hebben op hun budget op grond van de Wwb/PW moeten deze tekorten in beginsel opvangen uit eigen middelen. Gemeenten die een omvangrijk tekort hebben, kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde vangnetregeling. We hebben meermalen een beroep gedaan op deze vangnetregeling. We verwachten niet dat dit nodig is over 2021.

Uitvoering Wsw

De wijze van uitvoering van de Wsw is belegd bij SDOA en WBO Deze organisaties zullen worden samengevoegd tot 1 uitvoeringsorganisatie voor alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot begeleiding naar regulier werk. De beschut binnen populatie wordt begeleid vanuit een werklocatie in Lichtenvoorde. De werknemers in detachering worden begeleid door SDOA. Wel zijn er zorgen over het subsidieresultaat binnen de Wsw. Het subsidieresultaat is de som van de loonkosten enerzijds en de Wsw-subsidie anderzijds. Voor iedere sw-medewerker kan het subsidieresultaat worden vastgesteld. Bij het invoeren van de participatiewet is uitgegaan van een daling met ongeveer € 500,00 per SE per jaar. Voor 2021 zou de bijdrage € 22.700,00 per SE bedragen. De bijdrage wordt, indien het rijk daartoe besluit, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen. Als gevolg hiervan bedraagt de bijdrage voor 2022 € 27.016 per SE.

Statushouders

Een steeds groter deel van ons uitkeringsbestand bestaat uit statushouders. Deze groep heeft vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt vanwege allerlei oorzaken (taal, relevante opleiding, trauma etc.). Uiteraard

bieden we deze inwoners taal en integratietrajecten aan. Desondanks lopen we het risico dat deze groep langdurig een beroep moet doen op een uitkering. Hierdoor kan er een tekort ontstaan op het BUIG budget.

Wet Inburgering

Vanaf 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor de wet inburgering. De budgetten van het rijk voor de leerroutes binnen deze wet lijken krap, we hebben hier al signalen vanuit het ROC ontvangen. Mogelijk dat we ook eigen middelen dienen in te zetten om de uitvoering van de Wet inburgering goed te laten verlopen.

Bouwgrondexploitatie

Vanuit strategisch en financieel oogpunt is het noodzakelijk om minimaal 1 keer per jaar de ontwikkeling en verkoop van woningen en bedrijventerreinen herzien.

De afgelopen periode zijn in hoog tempo bouw kavels en bedrijfskavels verkocht. Inmiddels is de visie kleine kernen vastgesteld. De financiële gevolgen brengen we bij vaststelling van bestemmingsplannen met bijbehorende exploitatieopzetten in beeld. Ook houden we al bij nieuwe bestemmingsplannen rekening met de uitspraak van de Raad van State over stikstof.

De nota grondbeleid is door u vastgesteld. Uitgangspunt voor bouwgrondexploitatie blijft een sluitende exploitatieopzet. Jaarlijks actualiseren we de exploitatieopzetten. Als hieruit blijkt dat een tekort ontstaat, verwerken we het verlies in de jaarrekening. Wij verwachten dat de exploitatie van zowel woningbouw als bedrijventerreinen minimaal kostendekkend is. In de nota grondbeleid gaan we nader in op de exploitaties en de maatregelen die nodig zijn om financiële risico's te beheersen. Bij de waardering van de gronden houden we rekening met invoering van de vennootschapsbelastingplicht en kiezen we voor de fiscaal meest gunstige optie.

Regionaal bedrijvenpark Laarberg

In de huidige economische situatie zijn er financiële risico's verbonden aan de bouwgrondexploitatie van Laarberg. De risico's en onzekerheden kunnen we moeilijk inschatten. De financiële risico's hebben we verdisconteerd in het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de lange looptijd van de exploitatie en het te verwachten exploitatieresultaat bij verschillende scenario's.

Planschadevergoeding

Bij bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met projectafwijking sluiten we een afwentelingsovereenkomst planschade af. Zo vergoedt de initiatiefnemer eventuele planschadekosten. Een tegemoetkoming in planschade als gevolg van de toekomstige ontwikkeling van bouwgrond bekostigen we binnen de exploitatieopzet van het plan.

Implementatie Omgevingswet

Met de invoering van de Omgevingswet krijgt de gemeente meer decentrale ruimte om eigen beleidskeuzes te maken. Deze beleidsvrijheid zorgt voor een relatief grote kennisonzekerheid: We weten nog niet welke keuzes gemaakt worden en dus ook niet welke effecten die keuzes zullen hebben. Het effect van de keuzes kan zowel een financieel gunstig dan wel een financieel minder gunstig effect hebben voor burgers en bedrijven als ook voor de gemeente. Om beter zicht te krijgen op de financiële effecten van de wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet en de WKB zijn er workshops gevolgd onder begeleiding van een door de VNG geselecteerde partij, te weten NCOD. Aan de hand van het model Werkwijze Structurele Effecten worden keuzes uitgewerkt en leiden tot inzicht in de financiën. Betreffend model wordt door meer dan 80 gemeenten gehanteerd en met elkaar gedeeld op het forum van de VNG.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een extra structurele last van € 100.000. Afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad maakt zal duidelijk worden of betreffend bedrag voldoende is.

Wet Kwaliteitsborging Bouw

Vanaf 1 juli 2022 zal stapsgewijs de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) worden ingevoerd. Deze wet voorziet in een strenger bouwtoezicht en een betere aansprakelijkheidsregeling teneinde de kwaliteit van de bouw te verbeteren. Het nieuwe stelsel geldt eerst alleen voor bouwwerken in de laagste risicoklasse. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en simpele bedrijfspanden. Op dit moment is nog niet in te schatten wat de (financiële) gevolgen zijn voor ons als gemeente in de rol van vergunningverlener en handhaver. In het najaar van 2021 verwachten we hier meer duidelijkheid in te krijgen.

Fiscale risico's

Per 1 januari 2016 zijn overheidsbedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierdoor worden wij, voor die activiteiten waar wij optreden als ondernemer, vennootschapsbelastingplichtig. Dit heeft organisatorische, administratieve en financiële gevolgen. Maar dit kan ook gevolgen hebben voor gelieerde partijen als verenigingen/stichtingen en gemeenschappelijke regelingen. Wij hebben geïnteriseerd welke activiteiten belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting en de fiscale openingsbalans is opgesteld. De vennootschapsbelasting kan ook een last in de begroting met zich meebrengen, over de fiscale winst moeten we vennootschapsbelasting betalen. De prognose is dat wij verliezen kunnen verrekenen zodat er geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Het boekenonderzoek naar de verbouwing van het Marianum door de Belastingdienst is afgerond. Deze door meer gemeenten toegepaste fiscale constructie zogenoemde "schoolmodel" wordt door de Belastingdienst bestreden. In verband met de coronacrisis is de voortgang (zoals ons inzage recht in de bewijsvoering van de belastingrecht) in het proces uitgesteld.

Verzekeringsrisico's

Voor zowel materiële (gebouwen / kunstvoorwerpen e.d.) als immateriële zaken (aansprakelijkheid, fraudeverzekering en bestuurdersaansprakelijkheid e.d.) hebben we met verzekeringspolissen de risico's afgedekt. Jaarlijks heroverwegen we de verzekeringspolissen. In regionaal verband besteden we de diverse verzekeringen aan.

Vastgoed

De financiële risico's maken we door middel van een jaarlijkse update van het kwaliteitsniveau van de gebouwen en de financiële vertaling daarvan zowel op het niveau van groot onderhoud als op niveau van klachtenonderhoud inzichtelijk. De omvang van de bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen is op dit moment voldoende.

Een belangrijk financieel risico betreft de mogelijke waardedaling van het gemeentelijk vastgoed. Het gaat hierbij om vastgoed waarbij de gemeente voornemens is wijzigingen door te voeren zoals een bestemmingsplanwijziging, verkoop of sloop. Jaarlijks kijken we of er sprake is van een wijziging bij een van de gemeentelijke gebouwen. Als sprake is van een waardedaling corrigeren we dat bij de jaarrekening. Het financieel effect hiervan kan van redelijk grote omvang zijn en een fors negatief effect hebben op het rekeningresultaat en daarmee op de vrij besteedbare reserve.

Toereikende bestemmingsreserves voor onderhoudsvoorzieningen

Op basis van de beschikbare beheerprogramma's zijn de bestemmingsreserves op niveau. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zijn de financiële risico's voldoende afgedekt.

Financiële kengetallen

Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte onze gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen afdekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Kengetallen	Jaarek. 2020	Begrot. 2021	Begrot. 2022	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	83%	94%	105%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71%	82%	92%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	33%	29%	28%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie (waarde van de grond t.o.v. geraamde baten)	5%	2%	1%	<20%	20-35%	>35%

Kengetallen	Jaarrek. 2020	Begrot. 2021	Begrot. 2022	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Structurele exploitatieruimte Begroting	-1,09%	0,83%	0,16%	Begr. en MJR >0%	Begr. of MJR >0%	Begr. en MJR < 0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	74%	78%	76%	<95%	95-105%	>105%
Weerstandsvermogen	416%	152%	251%	>100%	80-100%	<80%

Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee Oost Gelre een bestuurlijke en financiële band heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet onze bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee een verbintenis bestaat. We beperken ons tot de partijen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Wat voor ons de verbonden partijen vaak ingewikkeld maakt, is dat we zowel bestuurder als klant zijn. Bovendien zijn er vaak meerdere deelnemers aan de verbonden partij. Wij zijn dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant en moeten dus onze bestuurlijke doelen en 'klantwensen' afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles maakt de aansturing van verbonden partijen complex. Centraal staat daarom de vraag hoe wij meer grip krijgen op het beleid, de financiën en het product van onze Wet gemeenschappelijke regelingen verbanden (Wgr).

De sturing op en verantwoording van verbonden partijen versterken we door:

- de planning- en control-cyclus van gemeenten en WGR-verband beter op elkaar af te stemmen'; het gaat daarbij om afstemmen van de onderlinge informatievoorziening via begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening;
- de overlegstructuren tussen gemeenten en WGR-verband verder te optimaliseren;
- meer invloed uit te oefenen aan de voorkant van het beleidsproces; meedenken over visie, ambities en de vertaling daarvan naar kaders is effectiever dan achteraf uitkomsten toetsen;
- de begrotingsrichtlijnen tussen deelnemende gemeenten onderling af te stemmen en eenduidig te communiceren naar de verbonden partijen.

In de zienswijze van de raad op de begroting van verbonden partijen passen we een vereenvoudigde variant van de "Achterhoekse indexering normering" toe. Deze norm gaat uit van de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product BBP. Deze prijsontwikkeling wordt ook gebruikt bij de basisindexering van het gemeentefonds.

Verbonden partijen met bijzondere ontwikkelingen

De volgende verbonden partijen kennen ontwikkelingen die belangrijk zijn.

Veiligheidsregio Noord en Oost Nederland (VNOG)

De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Het bestuur van de VNOG, het Algemeen Bestuur, bestaat uit de 22 burgemeesters van de gemeenten. In totaal zijn er 56 brandweerposten in de regio aanwezig, waaronder Lichtenvoorde en Groenlo. Er werken 1500 brandweervrijwilligers en 300 beroepskrachten in onze regio. Naast de brandweer en de 22 gemeenten maakt ook de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen

(GHOR) onderdeel uit van de VNOG. Deze partners bereiden zich gezamenlijk voor op rampen en calamiteiten.

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar waarin de Covid-19 crisis veel tijd en energie van de VNOG organisatie heeft gevraagd. Sinds het begin van deze crisis in 2020 zijn er grote gevolgen geweest voor de VNOG. Enerzijds heeft de VNOG veel extra inspanningen moeten leveren en soms andere werkzaamheden moeten oppakken. Anderzijds moesten veel reguliere activiteiten vanwege de maatregelen worden uitgesteld of op een alternatieve manier worden ingevuld. De gevolgen hiervan uit 2020 hebben effect op 2021. En, al naar gelang de ontwikkeling van de crisis in de loop van 2021, is er ook weer een effect op 2022. Dat kan een extra uitdaging vormen voor het realiseren van de doelstellingen en de uitvoering van de activiteiten, die in de begroting 2022 van de VNOG zijn opgenomen. Hoe dan ook zal de VNOG in samenwerking met vele stakeholders, conform haar missie, ook in 2022 haar wettelijke taken uitvoeren: rampenbestrijding, brandweezorg, risico- en crisisbeheersing, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening.

De VNOG gaat in 2022 ook verder met de uitvoering van de Toekomstvisie die op 15 januari 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld en in het Regionaal Beleidsplan nader is uitgewerkt. In de Toekomstvisie heeft het bestuur de accenten gekozen waarop de VNOG zich richt:

- Zelf- en samenredzaamheid en preventie (o.a. impuls op risicocommunicatie, risico-analyse)
- Compacte en slagvaardige posten met goed getrainde vrijwilligers (mutaties in voertuigenbestand, impuls op vakbekwaamheid)
- Versterkte informatiepositie (impuls op informatievoorziening, business intelligence)
- Een goede transitie naar de Omgevingswet (o.a. bijscholing)
- Innovatie
- Efficiencylagen en besparingen (o.a. automatisering bepaalde administratieve processen, doorvoeren overige besparingen)
- Cultuuromslag en ontwikkeling personeel (o.a. versterking leiderschap, vakvolwassen medewerkers, strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid)
- Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers, opdat er een solide veiligheidsregio is voor de lange termijn.

De bij de Toekomstvisie horende Opdrachten worden in de periode 2020-2026 uitgevoerd. De implementatie van de Toekomstvisie-Opdrachten is in 2020 gestart.

Risico's

- Repressieve huisvesting (brandweerkazernes): de brandweerkazernes zijn in eigendom van ons als gemeente. Op dit moment is het onduidelijkheid voor wiens rekening kosten voor (aanpassing van) de repressieve huisvesting komen. Dit kan leiden tot onvoorziene kosten. De verwachting is dat in 2021 hier meer duidelijkheid over komt.
- Op dit moment is de Covid-19 crisis nog volop gaande. Deze crisis zal ook in 2021 veel tijd en energie vragen van de VNOG organisatie. Hiermee wordt het risico gelopen dat de reguliere taken van de VNOG, in mindere mate, kunnen worden uitgevoerd. Op dit moment is de impact hiervan niet in te schatten. Ook kan hierdoor de uitvoering van de opdrachten uit de Toekomstvisie vertraging oplopen.

Tot slot is een overzicht van alle risico's opgenomen in de programmabegroting 2022 - 2025 van de VNOG.

Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA)

Werkleerbedrijf

Vanaf 1 januari start het nieuwe werkleerbedrijf. Het betreft hier een samenwerkingsverband (GR) van de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk. Het nieuwe bedrijf zal worden gevestigd aan de Laarberg in Groenlo. Taken van de SDOA en Werkbaan Oost samengevoegd. De eerste intake zal dan plaats vinden binnen het sociaal team van de gemeente om zo het hele leefgebied in beeld te krijgen. Een aantal (front office) medewerkers dan ook onderdeel van het werkleerbedrijf. Het werkleerbedrijf geeft uitvoering alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk. Door een multidisciplinaire aanpak waarbij we ook brede ondersteuning vanuit de Wmo aanbieden willen we meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt richting betaald werk helpen.

Het werkleerbedrijf voert ook de minimaregelingen en de bijzondere bijstand uit. Hier is de ontwikkeling ingezet om veel meer te kijken naar de hele leefsituatie van een aanvrager in plaats van de beoordeling of iemand recht heeft op een voorziening.

Stadsbank Oost Nederland (SON)

De SON is een samenwerkingsverband van 22 gemeenten in de Achterhoek en Twente. De SON beschikt over kennis en ervaring als financieel schulddienstverlener en verstrekker van sociale kredieten. In samenwerking met de ketenpartners werkt SON aan een oorzaakgerichte oplossing. Met oog voor het geheel en het besef dat schulden nooit alleen komen.

SON werkt interdisciplinair en is geografisch ingedeeld in een vijftal gebiedsteams (waaronder Gebiedsteam Achterhoek). Elk gebiedsteam bestaat uit een klantmanager, budgetconsulent, schuldregelaar, allround consulent en een administratief ondersteuner. Doel: de klanten maximaal faciliteren door middel van een integrale aanpak, discipline overstijgend.

Het gebiedsteam Achterhoek is aangesloten op zowel de SDOA als onze gemeente. Mensen kunnen zelf de weg vinden naar de Stadsbank, of via verwijzing door het Sociaal Team of een andere organisatie. De consulenten van SON zijn voor onze inwoners van maandag tot en met vrijdag telefonisch bereikbaar tussen 9.00 uur en 16.00 uur. Leningen kunnen digitaal worden aangevraagd en aanmelding voor schulddienstverlening kan eveneens digitaal gedaan worden. Een persoonlijk gesprek met de consulenten kan op afspraak en vindt plaats in ons gemeentehuis.

Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is het samenwerkingsverband van 7 Achterhoekse gemeenten die intensief samenwerken in de gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek om gezamenlijk regionale opgaven te realiseren. De gemeenten werken daarbij sinds 2018 nauw samen met andere partijen volgens het triple helix model om de regio te versterken en aantrekkelijker te maken voor inwoners en ondernemers. Onder regievoering van Regio Achterhoek hebben de zogenoemde 3 O's - overheden, ondernemers en (overige maatschappelijke) organisaties - zich verenigd in 8RHK Ambassadeurs. Alle partijen nemen daarin deel aan plan- en beleidsvorming via zes Achterhoek Thematafels en een Achterhoek Board. De controlerende en visievormende taak wordt uitgevoerd door de Achterhoek Raad waarin gemeenteraadsleden uit de deelnemende gemeenten breed vertegenwoordigd zijn. Regio Achterhoek voert de regie op de algehele samenwerking en heeft vooral een faciliterende rol. Regio Achterhoek adviseert de Achterhoek Board, de Achterhoek Thematafels en de Achterhoek Raad daarnaast vooral over de regionale lobby, regiomarketing en subsidies en levert hiervoor ook capaciteit. De nieuwe regionale samenwerkingsvorm is in 2021 geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie leiden mogelijk tot aanpassingen van de samenwerkingsvorm en van de samenwerkingsregeling, die hun weerslag zullen hebben in 2022.

Inhoudelijk richten Regio Achterhoek en 8RHK Ambassadeurs zich op de Achterhoek Visie 2030, die de Achterhoek Raad in 2019 heeft vastgesteld. Deze visie heeft als motto 'Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit' en verwoordt de ambitie om in 2030 te excelleren als gezonde, schone, leefbare, gekwalificeerde, productieve en bereikbare regio. Via de Achterhoek Visie 2030 beoogt Regio Achterhoek de regio op verschillende terreinen te versterken. Uitgangspunten daarbij zijn de 'Smart Economy', gericht op (het behouden en versterken van) een productieve, gekwalificeerde en bereikbare regio, 'Smart Living', gericht op een leefbare, schone en gezonde regio, en 'Smart Governance', gericht op de nieuw ingezette structuur en (versterking van de) 3O-samenwerking. Daarmee draagt de visie integraal, beleidsterrein- en gemeentegrensoverstijgend bij aan de beleidsdoelstellingen van Oost Gelre. 2021 en de jaren daarna zullen in het teken staan van deze strategische agenda voor de gehele Achterhoek, zoals dat ook het geval was voor 2020.

De Achterhoek Visie 2030 heeft verder input gevormd voor de Regio Deal Achterhoek, die de regio in 2019 gesloten heeft met het Rijk. Met deze overeenkomst, die een looptijd heeft van 2019 tot en met 2022, kan de regio € 20 miljoen van het Rijk tegemoet zien voor programma's en projecten, onder voorwaarde van cofinanciering ter hoogte van eenzelfde bedrag door de regionale partijen. Gemeenten dragen gezamenlijk (maximaal) € 4,8 miljoen bij aan cofinanciering. Het doel van de regio deal betreft het realiseren van ambities en opgaven op het gebied van demografie, economie, duurzaamheid en ruimte. De regio deal is opgesteld vanuit de gedeelde overtuiging dat substantiële investeringen een krachtige economie met extra

werkgelegenheid oplevert en daarmee een aantrekkelijke regio voor (nieuwe) arbeidskrachten. Het is het vliegwiel om nieuwe investeringen en handelingsperspectieven te creëren voor de korte en (middel)lange termijn. Op de langere termijn wordt daarmee ook extra maatschappelijk en financieel rendement verwacht, onder meer doordat het nieuwe investeringen (door partijen van zowel binnen als buiten de regio) stimuleert. Er zijn reeds vele projecten gestart die bijdragen aan de Achterhoek Visie 2030, voor een belangrijk deel binnen de kaders van de Regio Deal Achterhoek, en ook in 2022 zal sterk worden ingezet op de initiatie en implementatie van projecten met het oog op onze regionale opgaven en benutting van de bijdrage van het Rijk daarvoor. In april 2021 was van de toegezegde cofinanciering door de gemeente Oost Gelre ad € 542.647 in totaal € 196.269 ingezet voor projecten.

NV Rova

De afvalinzameling door de ROVA, met het systeem van het omgekeerd inzamelen, levert aanhoudend een goed beeld op ten aanzien van de afvalscheiding als ook de klanttevredenheid. Hoewel de landelijke doelstellingen voor afvalscheiding al lange tijd ruimschoots zijn behaald wordt doorlopend ingestoken op een goed scheidingsgedrag. Zo is met het project #Terugwinnaars intensief met algemene informatievoorziening, voorlichting en controles gewerkt aan een kwaliteitsslag. Dit project laat mooie resultaten zien en de inwoners onderschrijven het belang van goede scheiding en waarderen de vorm van communicatie.

Naast de afvalinzameling verzorgt de ROVA sinds 1 januari 2020 de taken behorend bij de uitvoering Beheer Buitenruimte in de gemeente. Daarbij was een taakstelling opgelegd van 300.000 euro. Dit is niet gered, wel ca. 200.000 euro met behoud van de kwaliteit en een veilige buitenruimte. De mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn goed en prettig onder gebracht in de ROVA organisatie.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

De coronacrisis heeft het werk van de ODA behoorlijk beïnvloed. Een groot deel van het takenpakket wat de ODA namens de gemeente uitvoert is het toezicht en handhaving. Tijdelijk is de aandacht meer gericht geweest op de "kleinere" controles, zoals op de stoppersregeling en gevelcontroles. De grotere integrale controles zijn daardoor minder uitgevoerd. Ondanks de coronacrisis was er een toename bij de vergunningverlening en de specialismen. Voor de invoering van de Omgevingswet is veel voorbereidend werk verricht en heeft de ODA gezorgd voor het organiseren van workshops. Naast haar primaire VTH taken vervult de ODA hierin een belangrijke rol.

Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM)

De Agem levert duurzame energie aan particulieren en bedrijven. Met AGE bv, onderdeel van de AGEM, wordt duurzame energie geleverd aan de gemeente. Naast leverancier is de Agem vaak partner bij kleine en grote duurzame energie opwekprojecten. De Agem verbindt daarvoor initiatiefnemers, afnemers, deelnemers en beleidsmakers met elkaar. Verschillende doelgroepen kunnen bij de Agem terecht voor kennis en onafhankelijk advies op het gebied van verduurzamen. Het Agem energieloket vervult een belangrijke rol bij het ondersteunen en ontzorgen van particulieren bij energiebesparing en/of duurzame energieopwekking. Daarvoor initieert zij o.a. grootschalige collectieve acties.

Dimpact

Dimpact is de Coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. Dimpact helpt ons om de digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. De leden zijn de eigenaar van de coöperatie en sturen de ontwikkelingen aan. Samen staan we voor dezelfde uitdagingen en ambities, maar vaak met gebrek aan middelen. Daarom ligt samen organiseren voor de hand. Sinds 2006 zijn wij lid van de vereniging Dimpact. Ook is Dimpact de partij die voor ons (40 gemeenten) landelijke ontwikkelingen probeert te vertalen naar een stuk digitale informatievoorziening en bedrijfsvoering. Verder vertegenwoordigt Dimpact ons in overleggen (bijv. VNG en VNG Realisatie), waarin landelijke afspraken gemaakt worden over het realiseren en invoeren van ontwikkelingen. Te denken valt hierbij aan de informatiehuishouding rond de Omgevingswet, invoering zaakgericht werken, informatiebeveiliging. Ook organiseren zij de samenwerkingsprocessen voor collectieve

vraagbundeling, collectieve aanbesteding en collectief contractmanagement t.b.v. doorontwikkeling en beheer van ICT-diensten. Dit resulteert voor de leden in een gezamenlijk verworven portfolio.

Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers (ECAL)

Het ECAL beheert, maakt archiveren toegankelijk en stelt archieven beschikbaar van de deelnemende overheidslichamen overeenkomstig de Archiefwet. Daarnaast zorgt het ECAL voor het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord. Sinds 2019 gebeurt dit ook voor digitale archiefbescheiden middels het e-Depot.

GGD

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten voor de publieke gezondheidszorg en voor de JGZ op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere producten aan.

De Bestuursagenda 2019 - 2023 is bedoeld als kader voor de komende jaren en gaat uit van de volgende vier prioriteiten:

1. NOG Gezondere jeugd
2. NOG Gezondere leefomgeving
3. NOG Gezonder oud worden
4. NOG Gezondere leefstijl

COVID-19

De GGD Noord- en Oost Gelderland levert al een geruime tijd een grote inspanning in de bestrijding van het coronavirus. De GGD is onder andere actief op het gebied van het testen, bron- en contactonderzoek, advisering en het vaccineren. De COVID-19-crisis heeft een grote invloed op de bedrijfsvoering van de GGD. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vergoedt de extra kosten die de GGD maakt voor de aanpak en bestrijding van COVID-19. Dit geldt ook voor de kosten voor het inhalen van niet-uitgevoerde werkzaamheden en omzetting.

Laarberg

In ontwikkeling is een volgende fase van het terrein. Het beschikbare areaal is vrijwel volledig verkocht of in optie gegeven. Een bestemmingsplanprocedure is in voorbereiding. Door de stikstofproblematiek is de bestemmingsplanprocedure voorlopig "on hold" gezet. Inmiddels is door de raad een beleidskader vastgesteld. Bij nieuwe bedrijfsvestigingen zal op basis van dit kader nu steeds maatwerk geleverd gaan worden om te voorkomen dat bedrijven op slot gaan. Het opstellen van het Regionale Programma Werklocaties (RPW) is afgerond. Inmiddels is de vraag naar kavels nog meer aangetrokken waardoor verdere uitbreiding van De Laarberg nodig is.

Voor de nadere uitwerking van de paragraaf verbonden partijen verwijzen wij u naar de bijlage.

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Inleiding

Met bedrijfsvoering bedoelen we de manier waarop processen in onze organisatie zijn georganiseerd en worden aangestuurd en de wijze waarop de verschillende bedrijfsmiddelen worden ingezet.

De kwaliteit van de bedrijfsvoering bepaalt in belangrijke mate of we de doelstellingen, benoemd in de programma's van de voorliggende begroting, succesvol kunnen realiseren.

De paragraaf Bedrijfsvoering heeft een expliciete relatie met het programma Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening. De scheiding die we hier trekken is dat het programma zich inhoudelijk richt op de relatie

tussen de burger en de gemeente. Deze paragraaf richt zich vooral op de reguliere operationele kaders en doelstellingen met betrekking tot onze bedrijfsvoering. De eisen die burger- en overheidsparticipatie stellen aan onze bedrijfsvoering worden ook belicht.

De operationele kaders hebben betrekking op het beleid ten aanzien van communicatie, personeel, integriteit, informatisering en automatisering en planning & control. In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen die aan de orde zijn binnen de bedrijfsvoering.

Communicatie in het hart van beleid

We steken veel energie in de begeleiding van initiatieven, vanuit een houding die aansluit bij de geest van de Omgevingswet. Er is een grote overlap tussen de werkwijze die de Omgevingswet voorstaat en onze eigen dienstverlening. Een dienstverlening waarin we nadrukkelijk werken vanuit onze kernwaarden eerlijk, aandachtig en uitnodigend.

Door de coronacrisis hebben we meer gebruik gemaakt van digitale middelen en ervaring hiermee opgedaan. Dat stuitte soms op weerstand. Inwoners stellen veel prijs op het fysieke contact. Toch verlopen de digitale bijeenkomsten in Teams over het algemeen goed; inwoners zijn handiger met digitale communicatiemiddelen. De inzet op social media, webcare en monitoring blijft dan ook. Veel inwoners en ondernemers weten ons goed te vinden via WhatsApp, Facebook, Twitter of Instagram. Daar blijven we op inzetten. Daarnaast willen we het maken van video's verder door ontwikkelen. Dit is een goede manier om in contact te blijven met inwoners en hen te informeren over wat leeft en speelt. Daarnaast wordt dit, zo blijkt uit het bereik van deze berichten, ook gewaardeerd vanuit de samenleving.

Personeelsbeleid

Doorontwikkeling organisatie

De ambities van de raad en college en de veranderende wensen van de samenleving met betrekking tot de gemeente vragen om een wendbare organisatie. Dit vraagt van een organisatie dat zij continu in ontwikkeling is. Het ene moment zit dit in contacten met de omgeving en het in gesprek zijn over de dienstverlening, het andere moment in scholing op vakinhoud en competenties. Het doorontwikkelen van de organisatie gaat over de organisatie dusdanig richten dat elke ontwikkeling die op de gemeente afkomt geïmplementeerd kan worden met het belang van de inwoner en de ondernemer voorop. In de tweede helft van 2021 is in een participatief traject met organisatie en bestuur een beeld geschetst over hoe organisatie van de toekomst en het heden er uit moet zien en welke concrete stappen er gezet moeten worden om daar te komen. Bij deze gehele doorontwikkeling gaan we uit van de volgende veranderprincipes: participatief vanaf de start, maar binnen kaders; Op maat en voortbouwend op wat er in het verleden al bedacht is; snel succes boeken en laten zien; sterk inzetten op communicatie over de verandering.

Duurzame inzetbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap

Als werkgever zetten we in op duurzame inzetbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap. Een focus hierop draagt namelijk bij aan het kunnen blijven inspelen op de komende ontwikkelingen, anders gezegd we willen een toekomstbestendige organisatie zijn en blijven. Richting geven aan duurzame inzetbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap voor zowel toekomstige als huidige medewerkers kun je op diverse manieren doen. Zaken waarop wij ons richten zijn arbeidsvoorwaarden, arbeidsmarktcommunicatie, preventie en vitaliteit. Hybride werken, dat zijn intreden heeft gedaan onder corona, gaat een effect hebben op deze zaken. Te denken valt dan het faciliteren van arbo-proof thuiswerkplekken (ICT en meubilair) en het anders omgaan met mobiliteitsbudgetten.

Investeren in jong talent

Onze regio heeft de ambitie de stagehoofdstad van het land te worden. Daarnaast hebben we als regio uitgesproken ons in te zetten als het gaat om verjongen en vernieuwen. Er zijn allerlei middelen om hier vorm aan te geven. Onze organisatie draagt bij aan deze ambitie door de inzet van trainees. Deze trainees kun je binden aan de regio door hen kennis te laten maken met onze organisatie en het werken in deze mooie regio. Voor onze organisatie levert het ook waardevolle opbrengst op. Trainees zorgen voor een boost als het gaat om vernieuwend werken en/of verandering.

Formatie en arbeidsmarkt

Onze positie op de arbeidsmarkt vraagt aandacht. Om onze vacatures volwaardig te kunnen blijven invullen, is versterking van onze arbeidsmarktpositie nodig. Dit gaan wij onder andere doen door onze arbeidsmarktcommunicatie meer aan te laten sluiten bij de verwachtingen van werkzoekenden, maar ook door te kijken of het functiehuis nog past bij de organisatie die we willen zijn. Een ander initiatief dat positief bijdraagt is het kunnen aanbieden van een (online) studieplatform, dit is iets wat we ook de komende tijd gaan onderzoeken als mogelijkheid voor onze organisatie.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Wij hebben de maatschappelijke verantwoordelijkheid mensen een kans te geven deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Omdat wij hieraan actief invulling willen geven, zoeken wij contact met SDOA. Als passende, geschikte taken matchen met een cliënt, dan is ons zoeken we contact met SDOA om te onderzoeken of een cliënt via hen bij ons te werk gesteld kan worden. Op deze wijze proberen we voor deze groep mensen de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Momenteel werken 5 mensen in onze organisatie met een bijzondere aanleg via detachering vanuit de SDOA. Daarnaast is in de overeenkomst met de gecontracteerde partij als het gaat om inzet flexwerkers de voorwaarde Social Return opgenomen.

Inclusief werkgeverschap maakt onderdeel uit van onze wervings- en selectieprocedures.

Ziekteverzuim

Ons ziekteverzuimpercentage schommelt de laatste jaren rond de 3%, soms iets erboven soms iets eronder. Daarmee ligt ons ziekteverzuimpercentage ruim onder het landelijk gemiddelde. Ons doel is dit zo te houden door aandacht te blijven hebben voor preventie aan de voorkant en met zorg en aandacht de re-integratietrajecten te doorlopen.

Integriteit en ondermijning

Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

Om als gemeente een betrouwbare en integere partner te zijn, besteden we aan dit onderwerp blijvend aandacht. We willen dat zowel bestuurders als ambtenaren integriteitstwesties herkennen en ernaar handelen. Daarom bevorderen we een sfeer waarin we hier open over spreken. Dat geldt voor raadsleden, collegeleden en de ambtelijke organisatie.

Het is van belang dat ambtenaren, wethouders en raadsleden alert zijn op mogelijke onverenigbaarheid van nevenfuncties en handelingen die ze verrichten. We werken transparant doordat ambtenaren hun nevenfuncties melden bij hun leidinggevende. Vanuit het oogpunt van bestuurlijke transparantie publiceren we de nevenfuncties van de politieke ambtsdragers op onze website. Ook de declaraties van bestuurders zijn opvraagbaar en op de gemeentelijke website in te zien.

Gedragscodes

Er zijn naast het wettelijk kader (Gemeentewet) ook gemeentelijke gedragscodes van toepassing. Eén code voor de integriteit van collegeleden / raadsleden (door de gemeenteraad op 6 maart 2018 opnieuw vastgesteld) en één voor medewerkers. Zij vormen een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. We beschikken over een integriteit scoördinator die adviseert over integriteitstwesties. Daarnaast zijn er vertrouwenspersonen (extern en intern) aan wie meldingen kunnen worden gedaan. Dat gebeurt op basis van de Gedragscode voor medewerkers of in het kader van de zogenaamde klokkenluidersregeling. Dit geldt ook voor integriteitstwesties.

Ambtseed – belofte / Verklaring Omtrent Gedrag / bijeenkomsten-trainingen

Onze nieuwe medewerkers leggen een ambtseed of –belofte af. Dit geldt op vergelijkbare wijze voor tijdelijke krachten (uitzendkrachten, gedetacheerden, payrollers etc.). Zij hebben een schriftelijke verklaring afgelegd die vergelijkbaar is met de ambtseed. Verder vragen we voor elke medewerker die nieuw in dienst komt een Verklaring Omtrent Gedrag aan.

Daarnaast worden er bijeenkomsten/trainingen voor medewerkers rondom integriteit/ongewenst gedrag georganiseerd.

Ondermijning

We hebben als gemeente het RIEC (het Regionaal Informatie en Expertise Centrum) convenant ondertekend. Dat geeft ons met betrekking tot de aanpak van ondermijning de mogelijkheid om informatie uit te wisselen met belangrijke partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. Specifiek met betrekking tot het onderwerp ondermijning werken we samen met het RIEC aan bewustwording rond dit onderwerp waarbij ook de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) aandacht krijgt. Samen met het RIEC hebben we een ondermijningsbeeld opgesteld voor Oost Gelre dat het uitgangspunt vormt voor de effectieve inzet van preventie en interventiecapaciteit en het fundament onder (nieuw) beleid.

Met betrekking tot de aanpak van ondermijning werken we samen met de andere Achterhoekse gemeenten. Er is een regionaal projectleider ondermijning Achterhoek die vanaf juni 2019 werkzaam is tot juni 2021.

Vanaf juni 2021 wordt het regionale project omgezet in een regionale opgave met een eigen regisseur. De burgemeester van Oost Gelre is daarvoor de bestuurlijk opdrachtgever en de gemeentesecretaris van Oost Gelre de ambtelijk opdrachtgever.

Informatiemanagement

De inspanningen op het terrein van Informatiemanagement worden gevoed vanuit de Digitale Agenda 2020. Hierin zijn de ambities van gemeenten vastgelegd om als gemeente klaar te zijn voor de informatiesamenleving van de toekomst. Te denken hierbij aan het zoveel mogelijk digitaal maken van aanvraagformulieren. De digitale transformatie vraagt voor de komende jaren investeringen. Dat betekent investeren op: informatietechniek, processen en ambtelijke capaciteit. Naast deze "directe" investeringen is investering op twee aanverwante gebieden noodzakelijk. Allereerst voor privacy en informatiebeveiliging. Door alle nieuwe mogelijkheden nemen de risico's in de informatiebeveiliging namelijk sterk toe. Hierdoor is extra investeren in cybersecurity noodzakelijk. Ook hebben we de taak om te zorgen dat we aan AVG voldoen. Ook hier wordt vol op ingezet. Het effect van investeren in digitale dienstverlening is dat de gemeente bijblijft bij de nieuwe eisen die gesteld worden.

Indicatoren zijn:

- Tenminste gelijk blijven van de klanttevredenheid gebruikers (inwoners, bedrijven);
- Toename van het aantal digitaal toegankelijke producten;
- Een stijgend aandeel van het digitale kanaal t.o.v. telefoon, post/mail en balie in het klantcontact.

Binnen de werkprocessen kunnen efficiëntievoordelen bereikt worden. Daar staat tegenover dat de kosten voor beheer en ICT toenemen.

Financiën, planning & control

De financiële en planning en control functie voorziet het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van actuele, volledige en relevante informatie ter ondersteuning van de gemeentelijke beleidsontwikkeling en – uitvoering.

Planning en control (P&C), of sturing en beheersing, gaat over de instrumenten waarmee we onze kaders en doelstellingen vastleggen waarmee we monitoren wat daarvan terecht is gekomen en vervolgens hierover verantwoording afleggen. Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat het kosten? Op welke punten kan en hoe moet er worden bijgestuurd? Hebben we bereikt wat we voor ogen hadden? Dit zijn de vragen die onder 'planning en control' vallen en waarop achtereenvolgens de begroting, de bestuursrapportages en de jaarrekening antwoord geven. De P&C-cyclus biedt een instrumentarium dat college, raad en ambtelijke organisatie helpt om succesvol te kunnen opereren.

Begrotingsapp

Publicaties van de kadernota, programmabegroting, bestuursrapportage en de jaarstukken vindt plaats via de begrotingsapp van Pepperflow. We streven naar een meer compacte programmabegroting en - verantwoording die de raad beter in staat stelt haar kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen. De beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen worden zo SMART mogelijk beschreven en output en outcome (indicatoren) worden waar mogelijk en zinvol aan het P&C instrumentarium toegevoegd. Deze doorontwikkeling van het P&C instrumentarium zal in nauwe samenwerking met het auditcommittee vorm worden gegeven in 2022.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten op basis van een vaste set beleidsindicatoren. Daarmee wordt het mogelijk om gemeenten onderling beter en makkelijker met elkaar te vergelijken (benchmarken). De voorgeschreven indicatoren zijn opgenomen in dit jaarverslag. Via de website www.waarstaatjegemeente.nl is het mogelijk onze gemeente te vergelijken met bijvoorbeeld een buurgemeente of alle gemeente in Gelderland. De informatiewaarde van deze beleidsindicatoren zullen wij verder versterken door in de begroting, tussentijdse rapportage en de jaarrekening historische waarden op te nemen. Zo wordt het bijvoorbeeld mogelijk om (trendmatige) ontwikkelingen en effecten van beleid te monitoren.

Interne beheersing

Wij willen een organisatie zijn waar de uit beheersingsoogpunt relevante bedrijfsprocessen continu (en zichtbaar) financieel 'in control' zijn. Het 'in control' zijn houdt in dat we zowel de opzet, bestaan als (goede) werking van de beheersmaatregelen vaststellen. De noodzakelijke (verbijzonderde) interne controle is afgestemd op de beschreven risico's en getroffen beheersmaatregelen. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen worden vastgelegd in een rapportage die voor aanvang van de interim controle die de accountant in de maand oktober uitvoert beschikbaar is. De bevindingen en aanbeveling n.a.v. deze controle worden door de accountant vastgelegd in een managementletter die net als het rapport van bevindingen bij de jaarrekeningcontrole in het auditcommittee wordt besproken.

Naar aanleiding van de voorstellen van de commissie Depla, in het rapport *'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten'* legt het college met ingang van het verslagjaar 2022 in de jaarrekening verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. De overheid wil het gesprek over de financiële rechtmatigheid verplaatsen richting het college en de gemeenteraad. Deze expliciete rechtmatigheidsverantwoording onderstreept de politieke aanspreekbaarheid van het college door de raad. De accountant is alleen verantwoordelijk voor de getrouwheidstoetsing. Dit proces zal naar verwachting een kwaliteitsimpuls geven aan het verder optimaliseren van de interne beheersing. De verklaring over de financiële rechtmatigheid kan een eerste stap zijn om te komen tot een breder in control statement waaronder ook ander kwaliteitsnormen onderdeel van de collegeverklaring gaan vormen. In nauwe samenwerking met het auditcommittee wordt uitvoering gegeven aan het implementatieplan en zal een voorstel volgen waarin uw raad de ambitie t.a.v. het in control statement zal bepalen.

Juridische kwaliteitszorg

Een klein team juristen ondersteunt de organisatie bij vragen van juridische aard. Ook het college krijgt gevraagd en ongevraagd advies. Hierdoor adviseren we in een vroeg stadium vanuit juridisch oogpunt, maar ook met een praktijkgerichte blik over beleid, procedures en andere zaken.

Mediation

Het is belangrijk dat wij goed contact hebben met bewoners, bedrijven en anderen. Het liefst kiezen we voor mediation boven oplossingen die via bezwarenprocedures, klachtenprocedures of de juridische weg tot stand komen. Daarom is het mooi dat we over een eigen registermediator beschikken. Zij is in staat om gesprekken te leiden tussen diverse partijen en om belangen helder te krijgen. Daarnaast werken wij samen in de Mediators Groep Achterhoek +. Binnen deze groep kunnen mediators voor elkaars gemeente ingezet worden.

Bezwarencommissie

Wij hebben een onafhankelijke adviescommissie voor bezwaarschriften. De adviescommissie adviseert het college over bezwaren die binnenkomen. We nodigen bezwaarden uit om eerst in gesprek te gaan. Samen met de bezwaarmaker onderzoeken we dan of er naast een bezwarenprocedure nog andere wegen zijn die tot een oplossing kunnen leiden. Als bezwaarschriften tijdens het informele traject niet worden opgelost, dan worden deze behandeld tijdens een hoorzitting. De adviescommissie voor bezwaarschriften houdt gemiddeld genomen 10 hoorzittingen per jaar.

Ombudsman

We hebben sinds 2012 een onafhankelijke gemeentelijke ombudsman die klachten behandelt als de interne klachtenbehandeling tot onvoldoende resultaat leidt. De ombudsman doet elk jaar verslag van zijn werkzaamheden in ons jaarverslag.

AVG

Privacy staat in onze grondwet. Het geldt voor iedereen. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor onze personeelsleden.

Per 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Een groot verschil tussen de AVG en de Wbp is de nu geldende verantwoordingsplicht. Organisaties en bedrijven moeten nu kunnen aantonen dat zij zich aan de privacywet houden. Je er aan houden is niet voldoende, je moet dit kunnen laten zien. Hiervoor legt de AVG verschillende verplichtingen op. Denk bijvoorbeeld aan een datalek- en incidentenregistratie.

Belangrijk is de inbedding van privacy in de organisatie. Iedereen moet bewust bekwaam handelen. Daarom wordt er veel aandacht besteedt aan bewustwording. De AVG wordt continue op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij de medewerkers. Dit gebeurt op individueel en afdelingsniveau, maar ook organisatie breed.

Digitale weerbaarheid is belangrijk in onze digitale samenleving. Denk aan de organisaties die de afgelopen periode zijn gehackt. Het is daarom extra belangrijk, dat er zorgvuldig en vertrouwelijk met alle persoonsgegevens wordt omgegaan. Dat medewerkers bewust zijn van de risico's en weten waar ze alert op moeten zijn. Vaak schuilt achter een hack een menselijke fout.

De aandachtspunten voor privacy liggen in het verder en continue houden van bewustwordingsacties en het beleid. Daarnaast zal zodra de werkprocessen beschreven zijn, het verwerkingsregister geactualiseerd worden. Op basis daarvan zullen de risico's verder in kaart gebracht worden.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. Gemeenten moeten door middel van ENSIA elk jaar over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen verantwoording afleggen gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Vanaf 2020 is dit normenkader vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met ENSIA is ook de verantwoordingssystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (SUWInet) samengevoegd en gestroomlijnd. Uitgangspunt is het horizontale verantwoordingsproces aan de gemeenteraad. Dit vormt de basis voor het verticale verantwoordingsproces aan de nationale partijen die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid.

Op hoofdlijnen ziet het ENSIA-verantwoordingsproces er als volgt uit:

- jaarlijks wordt een zelfevaluatie informatieveiligheid uitgevoerd,
- het college stelt hierover een collegeverklaring op,
- een IT-auditor controleert de collegeverklaring en stelt een assurance rapport op,
- het college rapporteert in het jaarverslag over de informatieveiligheid,
- de gemeenteraad wordt vertrouwelijk geïnformeerd via een separate rapportage informatieveiligheid,
- de gemeenteraad controleert de informatieveiligheid van de gemeente en stelt de jaarstukken vast.

DigiD en Suwinet

Op basis van de antwoorden uit de zelfevaluatie is er voor de DigiD en Suwi aansluitingen een concept-Collegeverklaring opgesteld. Een EDP auditor heeft vervolgens de zelfevaluatie en Collegeverklaring getoetst aan de geldende normen en vastgesteld dat:

- er voor de DigiD aansluiting met als kenmerk 999845(E-suite) een afwijking is geconstateerd door de auditor van de leverancier Dimpact. Er door de leverancier een ontwikkelplan opgesteld wordt waarbij redelijkerwijs kan worden aangenomen dat vóór 1 november 2021 aan de gehele testaanpak voor de norm kan worden voldaan, dan wel dat er afdoende maatregelen zijn genomen om die te mitigeren.
- voor de DigiD aansluiting met kenmerk 1002775(iBurgerzaken) en de Suwinet aansluiting voldaan wordt aan de gestelde normen.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

De BAG is een onderdeel van het overheidsstelsel van basisregistraties. De BAG bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Denk aan persoonsgegevens, namen en adressen van bedrijven en eigenaren van percelen. In verschillende wetten is de kwaliteit van deze gegevens gewaarborgd. Deze registraties zijn essentieel voor een goede dienstverlening van de overheid. Ze zijn van groot belang voor openbare orde en veiligheid, bestrijding van fraude en bij de voorbereiding van nieuw beleid. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken.

De BAG is vastgelegd in een wettelijke regeling, waarin onder andere kwaliteitsborging en privacybescherming zijn opgenomen. Gemeenten zijn "bronhouders" van de BAG. Zij zijn verantwoordelijk voor het opnemen van de gegevens in de BAG en voor de kwaliteit ervan. Uit de rapportage over de BAG blijkt, dat de gemeente Oost Gelre de maximale score van 100 % (205 punten) heeft gescoord.

Basisregistratie Grootchalige Topografie

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. De kaart is op 20 centimeter nauwkeurig en bevat veel details, zoals men die in de werkelijkheid ook ziet. Denk aan bomen, wegen, gebouwen, kortom: de inrichting van de fysieke omgeving. Nederlandse overheden (zoals gemeenten) zijn verplicht om de BGT te gebruiken in alle werkprocessen die een kaart als ondergrond vereisen. Zij gebruiken de BGT bijvoorbeeld voor het inplannen van groenbeheer, het in beeld brengen van de bevolkingsamenstelling, het presenteren van plannen voor stadsvernieuwing en het plannen van evacuatielroutes. De gemeente is verantwoordelijk voor het bijhouden van de informatie over hun eigen grondgebied, de gemeente is ook hier "bronhouder". Dit alles gebeurt in opdracht en onder toezicht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Uit de rapportage over de BGT blijkt dat de gemeente Oost Gelre de maximale score van 100% (150 punten) heeft behaald. Er wordt een minimale score van 110 punten (75%) vereist.

Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Ook de BRO maakt onderdeel uit van de basisregistraties. De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. In de komende jaren wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Met ingang van 2019 is de BRO zelfcontrole ook een verplicht onderdeel van ENSIA. Uit de rapportage over de BRO blijkt dat de gemeente Oost Gelre 10 % (12 punten) van het maximaal aantal te behalen punten (120) scoort. Er wordt een minimale score van 72 punten (75%) vereist. In het verleden onder de aandacht gebrachte verbeterpunten zijn tot op heden niet gerealiseerd. Inmiddels is er een plan van aanpak opgesteld om de verbeteringen nog dit jaar te realiseren.

Basisregistratie Personen

De Basisregistratie Personen (BRP) is eveneens onderdeel van het stelsel van basisregistraties van de Nederlandse overheid. Alle overheidsinstellingen en bestuursorganen (zoals bijvoorbeeld de Belastingdienst) zijn verplicht voor hun taken gebruik te maken van die gegevens. Het gaat daarbij onder andere om naam, geboortedatum, geboorteplaats, verblijfplaats en familierelaties. Aan de hand van de persoonsgegevens wordt bijvoorbeeld een identiteitskaart verstrekt of wordt de hoogte van een studietoelage berekend.

De Wet Basisregistratie Personen verplicht gemeenten om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie BRP jaarlijks te evalueren. Dat gebeurt deels (voor wat betreft informatiebeveiliging) via ENSIA, deels (via de Kwaliteitsmonitor) met een uitgebreide vragenlijst en een controle van de opgeslagen persoonsgegevens. De resultaten van het onderzoek zijn tijdig aan de Autoriteit Persoonsgegevens en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden.

De zelfevaluatie BRP bestaat uit twee delen. Een procesmatig gedeelte, dat aan de hand van een vragenlijst kijkt naar het procesmatige deel. Het tweede deel is het inhoudelijke controle waarbij aselect 50 persoonslijsten inhoudelijk gecontroleerd worden op juistheid van de gegevens. Voor wat betreft de kwaliteit van de persoonsgegevens scoort de gemeente Oost Gelre 100%. Ten aanzien van de processen is eveneens een score van 100% behaald.

Reisdocumenten

Ook de processen rondom paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten worden jaarlijks geëvalueerd. Dit

gebeurt, net als bij de BRP, deels via ENSIA en deels via een zelfevaluatie. De resultaten van het onderzoek zijn tijdig aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden.

De Kwaliteitsmonitor bevat meerdere vragenlijsten, waarvan er drie gericht zijn op het aanvraag- en uitgifteproces van paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten. Voor de gemeente Oost Gelre werd op dit onderdeel een score van 92,9% (1.115 punten op een totaal van 1.200 punten) behaald. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde norm.

Participatie

We onderkennen dat de kernkwaliteiten van Oost Gelre voortkomen uit onze inwoners en ondernemers. Het grote aantal vrijwilligers, de organisatiekracht, de zorg en aandacht voor elkaar, de innovatieve bedrijvigheid en het mooie landschap. Het benadrukt het belang om initiatieven vanuit de samenleving te enthousiasmeren, ondersteunen en faciliteren. Nog meer vanzelfsprekend wordt dat met de invoering van de Omgevingswet. Daarin is participatie een belangrijk onderwerp, zoals ook is terug te lezen in een motie van 11 februari 2020 van de Tweede Kamer. We hebben in het kader van de invoering van de Omgevingswet een aparte projectgroep participatie in het leven geroepen. Los van de invoeringsdatum willen wij stappen blijven zetten in de doorontwikkeling van participatie. Zeker omdat participatie een belangrijk onderdeel is van onze dienstverlening. Zowel in de aanloop naar de ingangsdatum van de Omgevingswet als na de intrede van Omgevingswet blijft participatie een belangrijk speerpunt om de inwoners en ondernemers goed te kunnen ondersteunen en de gewenste facilitering te bieden. Bij veel projecten proberen we al te werken in de geest van de Omgevingswet, maar het wel gewenst om daarin wat meer handvatten en kaders te hebben. Kaders die uit gaan van de ruimte die we bieden, het 'ja mits' principe.

Programma Omgevingswet

In 2017 is een Programmaplan vastgesteld op basis waarvan we de noodzakelijke voorbereidingen treffen op de komst van de Omgevingswet. In mei 2020 werd duidelijk dat het Kabinet van plan is om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen met een jaar tot 1 januari 2022. In de tweede helft van 2020 hebben zowel de Tweede als de Eerste Kamer hiermee ingestemd. Er zijn verschillende oorzaken voor dit uitstel, maar de belangrijkste twee redenen zijn de effecten van het COVID-19 virus en het feit dat met name de noodzakelijke voorbereidingen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet meer tijd vergen. In februari 2020 heeft de Eerste Kamer tijdens de behandeling de motie-Nooren aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht om te komen tot een verplichting voor gemeenten, provincies en waterschappen om participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden. Participatie heeft daarmee een grotere rol bij de invoering van de Omgevingswet. Mede daarom is er een project participatie toegevoegd aan het programma en verder zijn de projecten "Kennis en Instrumenten" en "Ambtelijke Vaardigheden" samengevoegd in het project 'Kennis en Vaardigheden' dat de focus legt op het opleiden van medewerkers, zowel op het gebied van kennis, als op het gebied van vaardigheden (houding en gedrag).

Binnen onze organisatie blijft sprake van een nauwe onderlinge afstemming van verdere organisatieontwikkeling, de nieuwe dienstverleningsvisie en de komst van de Omgevingswet.

Doelstelling van het Programma Omgevingswet blijft het voldoen aan wettelijke eisen, het waarborgen van tenminste het dienstverleningsniveau maar ook om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de Omgevingswet ons allen biedt.

Het gaat om de projecten Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Digitalisering-werkprocessen-dienstverlening en Kennis & Vaardigheden (Voorheen de 2 projecten Kennis & Instrumenten en Ambtelijk vakmanschap; met name gericht op vaardigheids- en kennisprofiel). Het onderdeel communicatie wordt binnen de diverse projecten uitgewerkt en het project Participatie is in 2020 afzonderlijk toegevoegd.

Na langdurig aandringen vanuit het werkveld is per eind 2019 een VNG-lijst beschikbaar gekomen met minimale acties Omgevingswet. Daarin zijn de acties vermeld die in 2020 minimaal uitgevoerd moesten worden om per 1-1-2021 volgens de gewijzigde wettelijke regels te kunnen werken. We hebben deze acties zoveel mogelijk gekoppeld aan onze bestaande Programma- en projectenstructuur Omgevingswet. Mede op basis daarvan hebben we eind 2019 moeten vaststellen dat onvoldoende voortgang werd geboekt in de voorbereidingen op de komst van de wet. Dit hield verband met capaciteitsgebrek maar ook met het feit dat we projectleiding bij beleidsmedewerkers en afdelingshoofden hadden neergelegd om heel bewust de voorbereidingen zoveel mogelijk in eigen beheer te houden. Op grond van vorenstaande moesten we begin

2020 alsnog besluiten externe ondersteuning in te zetten en bijvoorbeeld de leiding van een aantal projecten niet langer alleen in eigen beheer te blijven verzorgen. Ook op gebied van noodzakelijke uitwerking/bijstelling van de werkprocessen is enige externe ondersteuning aangetrokken.

Op onderdelen is sprake van koppeling tussen acties in verband met de organisatieontwikkeling, de nieuwe dienstverleningsvisie en de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Het budget is voor het deel gericht op de invoeringsperiode opgenomen op de lijst van nieuw beleid en voor volgende jaren ook in ramingen van kosten in de exploitatiefase. Dat laatste zal straks mede worden gebaseerd op de landelijk ontwikkelde "Werkwijze structurele effecten Omgevingswet". Hoewel voorbereidingen op de komst van de wet dus wel zijn voortgezet is de voortgang in 2020 onvoldoende geweest en niet volgens de aanvankelijke planning verlopen. Zoals eerder vermeld is van rijkswege besloten de invoeringsdatum uit te stellen tot 1-1-2022 o.a. in verband met de effecten van het COVID-19 virus en omdat met name ook de voorbereidingen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet meer voorbereidingstijd vergen.

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt regels aan de financieringsfunctie van gemeenten en biedt een kader voor de beheersing van de risico's die uit deze functie voortvloeien. Op lokaal niveau is deze regelgeving vertaald in een treasurystatuut. De doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

- Het continu zorgen voor voldoende liquiditeit;
- Het minimaliseren van de rentekosten binnen het vastgestelde risicoprofiel;
- Het maximaliseren van de renteopbrengsten binnen het vastgestelde risicoprofiel.

Onder risico's verstaan we renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeits-risico's, en koersrisico's. Bij ons zijn alleen eerstgenoemde twee risico's van toepassing.

Ontwikkeling rentepercentage

De financiering van onze activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen) en met extern aangetrokken geldleningen. De rentelasten van de financieringsmiddelen belasten we intern door aan de diverse producten door middel van de renteomslag. Voor de begroting 2022 houden we 0,5% rente aan, waarbij we rekening houden met een voordelig financieringsresultaat van € 59.074. De komende verwachte financieringsresultaten zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.

Kasgeldlimiet (renterisico op korte schuld)

In de Wet Fido is een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen; de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet voor 2022 is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van € 71.387.263, ofwel € 6.067.917. Bij overschrijding moeten wij weer binnen de norm voor het kort geld (< 1 jaar) komen door het aantrekken van lang geld (> 1 jaar). Wij streven ernaar om - binnen de wettelijke grenzen van de kasgeldlimiet - optimaal gebruik te maken van deze financieringsbehoefte, tenzij we een rentestijging op de kapitaalmarkt (lang geld) voorzien. De voordelen hiervan zijn lagere rentekosten en maximale flexibiliteit in de leningenportefeuille.

Renterisiconorm (renterisico op lange schuld)

De renterisiconorm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. Het renterisico wordt bepaald door de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherzieningen op de vaste schuld. Het percentage voor de risiconorm is volgens een ministeriële regeling vastgesteld op 20%. Maximaal 20% van het begrotingstotaal mag dus worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Doel is dat we onze vaste leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren zijn gespreid.

Renterisiconorm	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Renteherzieningen	0	0	0
Aflossingen	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Renterisico	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Vastgestelde renterisiconorm	20%	20%	20%
Renterisiconorm	14.767.738	17.353.530	16.251.969
Toets renterisiconorm	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Renterisico	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Renterisiconorm	14.767.738	17.353.530	16.251.969
Ruimte	7.231.334	9.467.092	8.566.211

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan door het verstrekken van leningen en gemeentegaranties. Het treasurystatuut bepaalt dat uitgezette gelden en garanties alleen tot stand mogen komen als zij een publieke taak dienen. Het uitzetten van gelden wanneer overtollige middelen aanwezig zijn, is toegestaan als zij een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door overmatig risico aan te gaan.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling van de verstrekte geldleningen en gemeentegaranties per ultimo 2021, onderverdeeld naar risicogroep:

Risicogroep	(hypothecaire)zekerheid	Restant schuld in €
1. Woningcorporaties	Ja	33.384.500
2. Instellingen ouderenzorg	Ja	954.283
3. Nutsbedrijven		83.542
4. Sport en culturele instellingen		346.893
5. Ambtenaren	Ja	1.984.219
6. Stg Careaz		1.759.238

Risicogroep	(hypothecaire)zekerheid	Restant schuld in €
7. Gebiedsonderneming Laarberg		10.700.000
8. SvN		3.100.000
9. Stadsverwarmingsnet		433.333
10. Toekomstbestendig wonen		2.000.000

In de tabel zijn geldleningen en garanties verstrekt voor het verrichten van de publieke taak. De onder 4 verstrekte gelden ondersteunen drie instellingen met een sportief of sociaal-cultureel doel. De geldleningen aan ambtenaren zijn verstrekt op grond van de destijds bestaande hypotheekregelingen.

Leningenportefeuille

De leningenportefeuille vermeldt de omvang, het verloop en de gemiddelde rente van de opgenomen geldleningen voor de financiering van gemeentelijke taken.

Leningenportefeuille (inclusief mutaties)	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2022	65.610.473	0,97%
Reguliere aflossingen in 2022	10.237.949	
Stand per 31 december 2022	55.372.524	0,79%

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lagere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen hun geld niet meer kunnen onderbrengen bij reguliere banken, maar verplicht zijn dit bij het Rijk dan wel medeoverheid te doen. Dit geldt vanaf 2013. Het tijdelijk uitzetten van geld bij derden is verleden tijd.

Alle overtollige middelen in de schatkist moeten we aanhouden. Er zijn vier uitzonderingen: nazorgfondsen zoals die zijn ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst, bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012) en een drempelbedrag. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag voor onze omvang is 0,75% (dit percentage wordt gehanteerd bij een begrotingstotaal lager dan € 500 miljoen) van het begrotingstotaal (€ 71.387.263), € 535.404.

Rentelasten 2022

In deze Programmabegroting voor 2022 gaan we voor zowel de rente over de eigen financieringsmiddelen als over de eventueel nog aan te trekken externe financieringsmiddelen uit van een rentepercentage van 0,5%. De ontwikkeling van de rente is moeilijk te voorspellen. De verwachting is dat de lage rentestand voorlopig in stand blijft.

Het financieringsresultaat hebben wij verantwoord als negatieve last bij het taakveld treasury.

Rentelasten 2022	
Externe rentelasten*	398.116

Rente over eigen vermogen	191.387
De aan de producten toe te rekenen rente	589.503
De werkelijk toegerekende rente (investerings)	648.577
Financieringsresultaat**	-/- 59.074

* Externe rentelast betreft de rente over aangetrokken geldleningen.

** Financieringsresultaat vloeit voort uit de extreem lage rentestand waar tegenover staat dat aan bepaalde investeringen een vast rentepercentage wordt toegerekend welke hoger is dan de marktrente.

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben ongeveer 620 ha. aan openbare ruimte en 40 gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2022

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2016	2027	Ja	Nee
Riolering	2016	2021	Ja	Nee
Groen	2007	2019 (1)	Ja	Nee
Openbare verlichting	2008	2012(2)	Ja	Nee

(1) Het oude beleidsplan is achterhaald. Per 01-01-2020 wordt de groenvoorziening verzorgd door de ROVA. In het contract met de ROVA is het beheer Openbare Ruimte opgenomen

(2) Er ligt een nieuw beleidsplan klaar die is voorgelegd aan de dorpsbelangenverenigingen. Daarna gaat het beleidsplan naar het college en de raad.

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2017-2027 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt is beeldkwaliteitsniveau B (voldoende) en voor elementen het lagere niveau C (matig). Met behulp van de jaarlijkse visuele wegininspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering en groen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden.

Areaal:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.270.406 m ²	55%

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: elementen	1.055.296 m ²	45%
Totaal	2.325.702 m²	100%

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma is inmiddels geïmplementeerd. Vanaf 2021 worden areaalgegevens uit dit nieuwe programma gegenereerd.

Kwaliteit wegennet

In het najaar 2020 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd.

Financiën

De boekwaarde van wegen bedraagt per 31 december 2020 € 17,3 miljoen. De kapitaallasten worden voor 2022 ingeschat op een bedrag van € 1,6 miljoen. In 2022 hebben we voor regulier onderhoud wegen een bedrag van € 577.130 beschikbaar.

Riolering

De basis voor het rioolbeheer vormen het beheerpakket, de voortdurende inspecties en het wettelijke verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2017-2021). Het GRP beschrijft de noodzakelijke activiteiten om de riolering op een acceptabel niveau te houden en aan de wettelijke eisen te laten voldoen. Ook beschrijft het de kosten die hiermee gepaard gaan en de consequenties voor de rioolheffing. De kosten van riolering bestaan uit jaarlijkse onderhoudsuitgaven, kapitaallasten en investeringen (nieuw beleid). In het GRP ligt de basis om verder te werken aan het beschermen van onze volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het bereiken van een goede waterkwaliteit. Na invoering van de omgevingswet vervalt de verplichting van het hebben van een gemeentelijk rioleringsplan. Het plan gaat dan integraal onderdeel uitmaken van de Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma. De verplichtingen voor burgers en bedrijven krijgen hun plek in het Omgevingsplan.

Dit alles blijven we doen in goed overleg en afstemming met onze collega's van Groen, Wegen en Verkeer en in samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel en Achterhoekse (buur)gemeenten.

In 2021 is de markt uitgedaagd om op een innovatieve wijze samen met ons het beheer en onderhoud aan onze mechanische riolering vorm te geven. In een bouwteamconstructie gaan we met de winnende inschrijver het beheer en onderhoud voor de komende 8 jaar in een contract gieten.

Op 8 december 2016 is het afvalwaterakkoord Wintlicht een samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeente Winterswijk, Oost Gelre en het waterschap Rijn en IJssel, ondertekend.

Vanaf 2020 trekken we samen op binnen de opgave uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). De gemeente Aalten is daarbij ook aangesloten. De stresstesten voor wateroverlast, droogte en hitte zijn afgerond er wordt onderzocht of we binnen deze samenwerking ook wat voor elkaar kunnen betekenen bij de risicodialoog en/of de uitvoeringsagenda. Daarnaast sluiten we ons voor droogte aan bij het regionale Programmaplan Droogte Achterhoek.

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 31 december 2021 € 22,4 miljoen. Voor 2022 wordt een bedrag aan kapitaallasten verwacht van € 1,2 miljoen. Het jaarlijks onderhoud heeft een omvang van € 441.676, de inkomsten voor rioolrecht worden ingeschat op € 2.790.528. De voorziening zal per 31 december 2022 uitkomen op € 7,3 miljoen; dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het GRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	2022	2021
Vrijvalriolering	218 km	218 km

Omschrijving	2022	2021
Inspectieputten	5.600 stuks	5.600 stuks
Kolken	13.362 stuks	13.320 stuks
Drainageleiding	3.700 m1	3.700 m1
Lijngoten	2.542 m1	2.700 m1
Drukunits	724 stuks	750 stuks
Drukunitsleiding	177 km	190 km
Gemaalunits	29 stuks	29 stuks
Gemaalunitperleiding	0,6 km	0,7 km
Bergbezinkvoorzieningen	6 stuks	6 stuks
IBA's	28 stuks	28 stuks
Aansluitingen (woning en bedrijf)	13.982 stuks*	13.982 stuks

*Hiervan zijn 359 aansluitingen van agrarisch bedrijven

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma wordt geïmplementeerd.

Openbaar groen en water

In 2020 zijn we er in geslaagd om een uitstekende start te maken met Rova, onze gebiedspartner voor de openbare ruimte vanaf 1-1-2020 om de doelstellingen met betrekking tot de beheer kwaliteit en financiële taakstelling te realiseren. In dit eerste jaar zijn de kwaliteitseisen ten aanzien van alle beheertaken gerealiseerd. Daarnaast is de financiële taakstelling van € 300.000 voor de komende jaren al voor een substantieel gedeelte gerealiseerd. De verwachting is dat we dit het komende jaar verder kunnen invullen.

Openbare verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Op het programma van openbare verlichting staat:

- In 2021 wordt een nieuw beleidsplan aan de raad voorgelegd. In 2020 is het concept-beleidsplan gecommuniceerd met de alle dorpsbelangen.
- Eind 2018 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld vervangen door LED-verlichting. In 2020 zijn de eerste vervangingsprojecten uitgevoerd. Aankomende jaren volgen er meer.

Civiel technische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij een beheerplan uit 2015 met een doorkijk voor 10 jaar. In dit beheersplan is een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen. Om een actueel beheerplan te behouden, is in de meerjarenbegroting voor het jaar 2022 het actualiseren van het beheerplan civieltechnische kunstwerken opgenomen.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. Maandelijks vinden omwille van veiligheid en functionaliteit inspecties van de speelvoorzieningen plaats. De geconstateerde gebreken worden direct hersteld zodat de toestellen aan het Attractiebesluit voldoen. In de (concept) visie: 'Gezonde Leefomgeving' worden voorstellen gedaan over de uitgangspunten voor toekomstige speelplekken. We verwachten dat die visie in 2021 wordt vastgesteld en geïmplementeerd.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 40 gebouwen (en 4 kunstwerken) kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjaren-onderhoudsplanning, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam (kwaliteitsniveau 3 NEN 2767). Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. Een paar gebouwen zullen (hoogstwaarschijnlijk) gesloopt gaan worden. Het verduurzamen (o.a. in het kader van Europese wetgeving EED en regionaal cq gemeentelijk beleid) van gemeentelijke gebouwen zal de komende jaren extra aandacht krijgen. Er is een inventarisatie gemaakt van te verwachten maatregelen. Er wordt bezien of deze werkzaamheden zo veel mogelijk in combinatie met reeds gepland onderhoud uitgevoerd kunnen worden. Extra middelen voor verduurzaming zullen verankerd moeten worden in de begroting. De beheerplannen zijn door NIBAG begin 2021 geactualiseerd en worden jaarlijks geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: aan onderhoud gebouwen wordt voor 2022 een bedrag uitgegeven van € 409.946.

De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2020 € 2.473.571

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning betreffen 40 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 30.345 m² in onderhoud, bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam en villa RABO)
- 2 brandweerkazernes
- 3 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 4 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 1 bibliotheek
- 5 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 2 kinderdagopvang/peuterspeelzaal
- 4 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 1 muziekschool
- 4 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij, Vion gebouwtjes en dodenhuisje alg. begraafplaats)
- 4 slooppanden
- 2 scholen (tijdelijk)
- 2 gebouwen voor cultureel gebruik
- 4 kunstwerken + overig

Afschrijvingen

Wij hanteren voor de vervangingsinvesteringen de nota afschrijvingenbeleid.

Water

Het meeste oppervlaktewater in het bebouwde gebied is in 2009 in eigendom overgedragen aan het waterschap Rijn en IJssel.

In 2010 heeft het waterschap in overleg met ons functies en eindbeelden van het oppervlaktewater bepaald. In de praktijk en voor het beheer van de oevers maakt het oppervlaktewater deel uit van de openbare ruimte

en streven we naar integraal onderhoud. Dit heeft geresulteerd in praktische keuzes ten aanzien van het beheer; wie doet wat en waar. Met Rova en het waterschap worden de praktische werkzaamheden op elkaar afgestemd in een reguliere overlegcyclus.

Paragraaf 6: Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid om de doelstellingen uit de programma's te kunnen realiseren. Transparantie van het grondbeleid is om meerdere redenen belangrijk. Niet alleen door het grote financiële belang en de risico's, maar ook in relatie tot de te halen doelstelling. Via het grondbeleid kunnen we beleidsvoornemens invullen. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van uitvoering van het grondbeleid en de actuele situatie van de totale grondexploitatie.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsinstrument. Geen doel op zichzelf, maar gereedschap om andere doelen te bereiken. Dit kunnen doelen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting of economie. In de nota grondbeleid is vastgelegd hoe wij het grondbeleid vormgeven. Kernbegrippen zijn: regie voeren, ten dienste van gemeentelijk beleid en verantwoorde risico's.

Actuele stand van zaken

In het begrotingsjaar 2022 zijn de volgende complexen onderhanden:

Groenlo

- Complex De Woerd: bestemmingsplan is vastgesteld in 2010. Het geplande aantal woningen bedraagt 34. Kavelverkoop is gestart eind 2010. Alle kavels zijn verkocht. Na afronding werkzaamheden woonrijp maken wordt het complex naar verwachting in 2022 afgewikkeld. Er wordt een verlies verwacht van € 257.265.

Lichtenvoorde

- Complex Flierbeek fase II: de uitgifte van de kavels verloopt goed. Van de 42 kavels zijn er 41 verkocht en is er nog 1 in optie. Het segment rijenwoning loopt goed. De vraag naar 2^e kap woningen in middel en duur segment begint te lopen. Dit betreft woningen die worden ontwikkeld door projectontwikkelaars. De oplevering van dit complex wordt verwacht in 2023. Het nog te verwachten resultaat bedraagt € 432.691 positief.
- Bedrijventerrein Lindenbrook: gezien het tempo van uitgifte wordt oplevering niet eerder verwacht dan 2025. De financiële risico's zijn gering. Er wordt een positief resultaat verwacht van € 2.257.882.

Marienvelde

- Complex Hof aan de Boog: Betreft een inbreidingslocatie voor woningbouw. Er zijn 14 kavels te koop, waarvan er reeds 2 zijn verkocht en 10 in optie zijn. Verwachte oplevering eind 2023 met een positief resultaat van € 631.172.

Zieuwent

- Complex Zieuwent: Bestemmingsplan is vastgesteld in 2019. Het verwachte resultaat bedraagt negatief € 376.824. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. De oplevering wordt verwacht in 2022. Naast de 3 gemeentelijke kavels, waarvan er 2 verkocht zijn en 1 in optie is, zijn er nog 5 kavels in particulier bezit. Deze zijn allemaal verkocht.

Reservering voor risico's grondexploitatie

In de staat reserves en voorzieningen voor het jaar 2020 hebben we ter afdekking van de risico's van grondexploitaties reserves gevormd (stand per 31 december 2020):

- Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie € 520.800.

Op basis van de Nota Grondbeleid 2014 mag de reserve Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie maximaal € 575.000 bedragen.

Voorziening voor verwachte verliezen

Voor de complexen waarbij een verlies wordt verwacht is een voorziening gevormd. De voorziening bedraagt per 1 januari 2020 € 2.383.225. Het betreft de complexen Brouwhuizen, Lichtenvoordseweg/Lievelderstraat, Eschrand Vragender, De Woerd en Zieuwent. Door oplevering van de complexen Brouwhuizen, Lichtenvoordseweg/Lievelderstraat en Eschrand Vragender, een dotatie aan de voorziening in 2020 van de Woerd en een onttrekking van complex Zieuwent bedraagt de voorziening per 31 december 2020 € 1.034.338.

Afsluiting complexen

We ronden projectfasen gefaseerd af. Nadat deelfases in een complex gereed zijn volgt meteen de administratieve afhandeling, waardoor winstneming mogelijk is conform de nota grondbeleid.

Vanaf 1 januari 2017 moet de winst van grondexploitaties naar rato van de gerealiseerde kosten genomen.

De verwachte resultaten van de grondexploitatie:

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Genomen resultaat/verlies in €	Nog te verwachten resultaat in €	Verlies voorziening in €	Verw. oplevering
De Woerd	-/- 57.200	450.250	507.515	507.515	2022
Flierbeek fase II	-/- 1.165.819	-/- 2.835.260	-/- 432.691	0	2023
Lindebrook*	2.106.308	-/- 1.742.118	-/- 2.257.882	0	2025
Zieuwent	501.341	0	376.824	526.823	2022
Hof aan de Boog	46.702	0	-/- 631.172	0	2023
Totaal	1.431.332	-/- 4.127.128	-/- 2.437.406	1.034.338	

-/- = winst

* Hierin heeft de gemeente een aandeel van 30%

Gronden gepresenteerd onder materiële vaste activa

Met de nieuwe BBV-voorschriften mogen niet-actieve grondexploitatiecomplexen per 1 januari 2016 niet meer onder de grondexploitaties geboekt worden, maar moeten gepresenteerd worden onder de materiële vaste activa.

Het betreft de volgende complexen:

- Complex Flierbeek fase III: Door toenemende behoefte aan woningbouw in Lichtenvoorde wordt de locatie Flierbeek fase III ontwikkeld voor woningbouw. Er is een eerste visie uitgewerkt waarbij ruimte is voor ongeveer 50 á 60 woningen voor alle doelgroepen. Het plan voorziet in particuliere kavelbouw, maar ook in betaalbare huurwoningen en ruime gezinswoningen. In het najaar van 2021 zal een uitgewerkte visie aan de

raad worden voorgelegd. Daarna worden de procedures opgestart om woningbouw mogelijk te maken. Streven is om eind 2022 te starten met de gronduitgifte.

- Richterspoort (voormalig gezondheidscentrum): op dit terrein heeft de Welkoop uit Zieuwent in 2016 een winkel gebouwd. De grond is in erfpacht uitgegeven. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 197.836.
- Lichtenvoorde Centrum Oost: De visie "Hof aan de Dijkstraat" is op 17 december 2017 door de Raad vastgesteld. Het plan gaat uit van een kwalitatief goede invulling van het openbaar gebied in combinatie met 15 tot maximaal 20 huur- en/of goedkope huur- en koopwoningen (geen appartementen), met eventueel werken vanuit huis. In 2020 is krediet beschikbaar gesteld voor realisering van dit plan. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2020 € 454.000. Eind 2020 is dit overgeboekt van materiële vaste activa naar voorraden, aangezien de panden in het najaar van 2021 worden verkocht.
- Complex Looweg Harreveld 2: De grond is in mei 2020 aangekocht. De benodigde vooronderzoeken voor het wijzigen van de bestemming zullen worden uitgevoerd. De wijziging van de bestemming samen met de grondexploitatie worden in het 2e kwartaal van 2021 voorgelegd aan college en raad. Verwachte oplevering eind 2023 met een negatief resultaat van € 80.605
- Complex Vossenburght Lievelede: betreft de ontwikkeling van het voormalige VION-terrein. In de loop van 2021 zal de ontwikkeling nader worden uitgewerkt. Een deel van het terrein zal worden ingericht als park/groenvoorziening met aanvullende faciliterende voorzieningen. Het overige deel (langs de Bergstraat) zal worden ontwikkeld als woningbouw terrein. In de loop van 2021 zal het nieuwe bestemmingsplan samen met de grondexploitatie ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.
- Complex Pastoor Scheepersstraat/Kapelweg: In het 2e kwartaal van 2021 is aan de raad voorgelegd om het perceel op de hoek van de Pastoor Scheepersstraat/Kapelweg aan te kopen voor mogelijke woningbouwlocatie.

Overige gronden

De boekwaarde per 31 december 2021 bedraagt € 549.722.

Paragraaf 7: Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht lokale heffingen

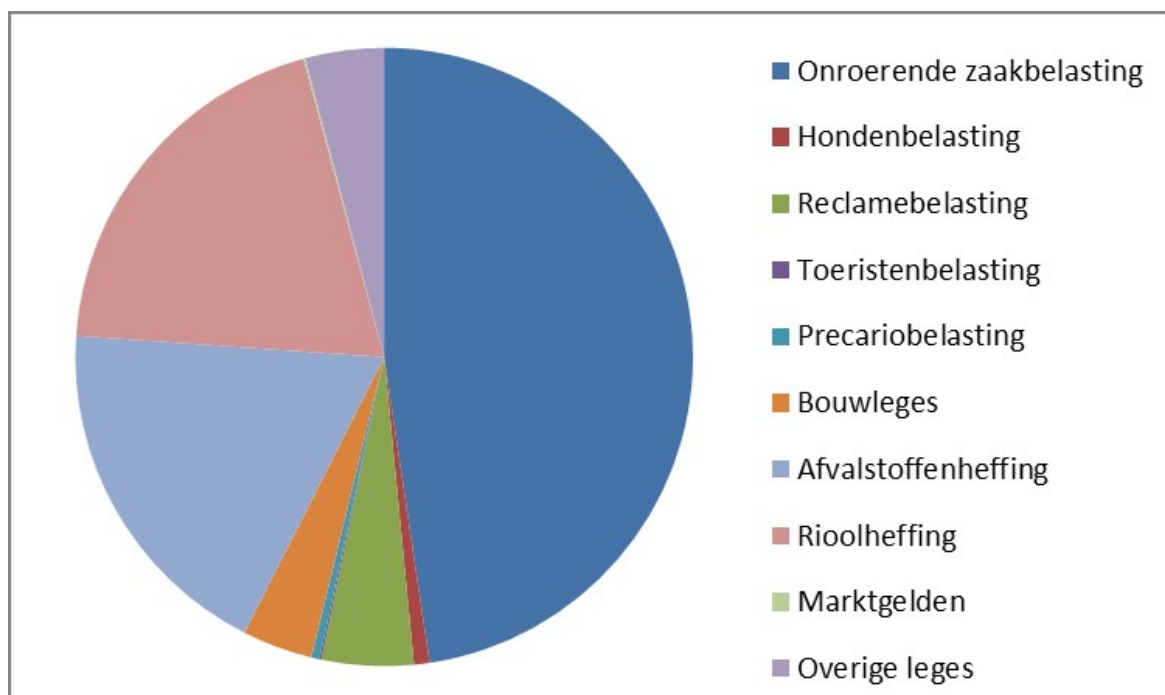
De lokale heffingen bestaan uit belastingen en heffingen. De belastingen moeten de algemene uitgaven van de gemeente dekken en zijn in principe vrij besteedbaar. De heffingen dekken de kosten die wij maken voor individuele dienstverlening aan de burger (bijvoorbeeld rioolheffing en afvalstoffenheffing). Die zijn dus niet vrij besteedbaar.

In de begroting 2022 hebben wij de begrote bedragen opgenomen voor de heffingen. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van de jaarrekening 2020 en de begroting 2021 vermeld.

Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Onroerende zaakbelasting (ozb)	6.149.215	6.408.260	6.753.260

Hondenbelasting	114.104	115.001	115.363
Toeristenbelasting	459.360	680.000	680.000
Precariobelasting	6.766	16.125	16.351
Reclamebelasting	56.767	58.255	59.071
Bouwleges	806.599	503.654	522.388
Afvalstoffenheffing	2.520.651	2.589.245	2.640.184
Rioolheffing	2.336.498	2.752.000	2.790.528
Marktgelden	10.199	13.162	13.346
Overige leges	505.078	558.225	582.918
Totaal	12.965.237	13.693.927	14.173.409

*) In deze tabel zijn de verhogingen van de leges en OZB nog niet verwerkt



Tarievenbeleid

Voor diverse lokale heffingen gelden wettelijke voorschriften. Zo geldt bij heffingen dat de opbrengst maximaal 100% van de kosten mag bedragen. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de overige lokale heffingen mogen de opbrengsten van de totale legesverordening de kosten niet overschrijden.

Algemene uitgangspunten

Onze heffingen zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid. De tarieven van de lokale heffingen worden jaarlijks gecorrigeerd met het inflatiepercentage. Voor het jaar 2021 gaan we uit van een inflatiecorrectie van 2%.

Kostendekkende tarieven

Voor de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, inclusief omzetbelasting. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing stellen we jaarlijks vast op basis van de verwachte kosten. De werkelijke kosten kunnen dus afwijken. Bij het samenstellen van de jaarrekening moet blijken of de heffingen correct zijn vastgesteld en verrekenen we eventuele verschillen. Deze verschillen nemen we bij de eerstvolgende begroting mee in de berekening van de voorgestelde tarieven voor dat begrotingsjaar. De definitieve tariefvoorstellen voor belastingen, leges en heffingen bieden we december 2020 ter vaststelling aan.

Toerekening overhead

De overheadkosten rekenen we naar rato van de bestede formatie wat betrekking heeft op het taakveld. We hanteren de volgende overheadkosten: automatisering, huisvesting, overige personeelskosten, financiën en archief. Dit delen we door het aantal fte van de gehele organisatie. De overige overheadkosten rekenen we naar rato van het aandeel in de begrote lasten voor mutaties reserves gedeeld door het aantal fte. Het toegerekende bedrag voor overhead is het bedrag per fte vermenigvuldigd met inzet fte per taakveld.

Leges

De tarieven van de leges zijn opgenomen in de legesverordening. Die wordt u in december ter vaststelling aangeboden.

Ontwikkeling van de divers lokale heffingen

Onroerendezaakbelasting

Onze belangrijkste autonome inkomstenbron is de onroerendezaakbelasting (ozb). De waarde van het onroerend goed vormt de basis voor de belastingheffing. De hoogte van de ozb berekenen we naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Voor de ozb stellen wij voor uit financiële noodzaak om naast de trendmatige verhoging een extra verhoging van het tarief door te voeren met 2% voor het jaar 2022.

Afvalstoffenheffing

De kosten voor het ophalen en verwerken van de afvalstromen van de huishoudens mogen wij doorberekenen aan onze burgers. De afvalstoffenheffing gebeurt volgens het Diftar. Diftar staat voor: geDIFferentieerd TARief afvalstoffenheffing; de vervuiler betaalt. Diftar betekent in de praktijk dat elk huishouden betaalt voor het gescheiden inzamelen van afval en een basisbedrag betaalt. De heffing van 2021 geschiedt op basis van het aantal ledigingen. Een deel van de huishoudens (buitengebied) heeft rest-afval-containers. Het andere deel van de huishoudens betaalt per afgifte in de ondergrondse containers. Al het andere afval zit verwerkt in het vastrecht (dus ongeacht de hoeveelheid per individueel huishouden). Het definitieve tariefvoorstel wordt in december 2021 vastgesteld.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld 7.3 afval, incl. omslagrente	2.478.496
Inkomsten taakveld 7.3 afval, excl. heffingen	496.450
Netto kosten taakveld 7.3 afval	1.982.046
Toe te rekenen kosten	103.885

Overhead	49.962
BTW	504.302
Totale kosten	2.640.195
Opbrengst heffingen	2.638.742
Dekkingspercentage	99,94%

Tabel 2.12 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

De toegerekende kosten bestaan uit kwijtschelding, 50% aan servicekosten voor de administratieve verwerking van de aanslagoplegging en 20% van de kosten van het straatvegen i.v.m. zwerfafval.

Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing		
Afvalstoffenheffing	2021	2022
Vastrecht	187,50	195,50
Tarief per lediging (container)	5,84	5,84
Tarief per lediging (zak)	1,20	1,20

Tabel 2.13 Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing

Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing mogen we een belasting heffen ter bestrijding van de kosten voor de gemeente die verbonden zijn aan:

- De inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater in een IBA
- De inzameling transport en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Het treffen van maatregelen om de nadelige gevolgen van de grondwaterstand te beperken

We mogen deze heffing aan de gebruikers van het riool opleggen. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De aanslagoplegging en incasso is uitbesteed aan Vitens.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing	
Kosten taakveld 7.2 riolering, incl. omslagrente	2.161.997
Inkomsten taakveld 7.2 riolering, excl. heffingen	3.909

Netto kosten taakveld 7.2 riolering	2.158.088
Toe te rekenen kosten	151.770
Overhead	104.087
BTW	369.389
Totale kosten	2.783.334
Opbrengst heffingen	2.569.000
Onttrekking uit de bestemmingsreserve riolering	214.334
Dekkingspercentage	92,3%

Tabel 2.14 Kostendekkendheid riolheffing

De toegerekende kosten bestaat voor een deel uit straatvegen en kwijschelding.

Straatvegen doen we om drie redenen:

1. Voor het transporten van afvloeiend hemelwater
2. Het opruimen van zwerfvuil (zowel vanuit functionele als vanuit esthetische redenen)
3. Onkruidbestrijding (we willen geen ongewenste kruiden en grassen in de goot).

Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat wij een groene gemeente zijn, is het aandeel bladafval en ongewenste kruiden relatief wat groter dan het zwerfvuil. Bladafval en ongewenste kruiden verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op grond van bovenstaande inschatting rekening wij 40% toe aan de riolheffing, 40% aan wegonderhoud en 20% aan de afvalstoffenheffing.

Ontwikkeling tarieven riolheffing		
Riolheffing	2021	2022
Tarief per m ³	€ 1,30	€ 1,40

Tabel 2.15 Ontwikkeling tarieven riolheffing

Hondenbelasting

Wij mogen hondenbelasting opleggen. De opbrengst van de hondenbelasting is bestemd voor de algemene middelen. Dit betekent dat we de belasting niet specifiek hoeven besteden aan doelen die van tevoren zijn vastgesteld. Wij hebben voor de hondenbelasting een progressief tarievenstelsel vastgesteld, waarbij hondeneigenaar met meer dan één hond een hoger bedrag per hond betaalt.

Ontwikkeling tarieven hondenbelasting		
Hondenbelasting	2021	2022

Ontwikkeling tarieven hondenbelasting		
Eén hond	54,92	56,02
2 ^e en elke volgende hond, per hond	85,23	86,93
Kenneltarief	215,66	219,97

Tabel 2.16 Ontwikkeling tarieven hondenbelasting

Toeristenbelasting

Wij heffen vergoeding voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet in de gemeente woonachtig zijn. De belasting wordt opgelegd aan degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting		
Toeristenbelasting	2021	2022
Per persoon per overnachting	€ 1,33	€ 1,36

Tabel 2.17 Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting

Lokale lastendruk

In tabel 2.18 staat wat een gemiddeld huishouden in de gemeente Oost Gelre in 2022 aan gemeentelijke heffingen gaat betalen.

Gezin wonend in een eigen huis (waarde € 230.000) en één hond		
	Situatie 2021	Situatie 2022
Onroerende zaakbelasting	363,00	377,50
Hondenbelasting	54,92	56,02
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	205,50	213,50
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m3)	156,00	168,00
Totaal	779,42	815,02

Gezin wonend in een huurhuis en één hond		
	Situatie 2021	Situatie 2022
Hondenbelasting	54,92	56,02

Gezin wonend in een huurhuis en één hond		
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	205,50	213,50
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m ³)	156,00	168,00
Totaal	416,42	437,52

Tabel 2.18 Situatie lokale lastendruk gemiddeld huishouden

De belastingdruk per inwoner is het totaal van de opbrengsten van de onroerendezaakbelasting, rioolrechten en afvalstoffenheffing gedeeld door het totaal aantal inwoners. Onderstaand overzicht geeft het verloop over de jaren 2016 t/m 2021 van de omringende gemeenten.

Belastingdruk per inwoner	2018	2019	2020	2021
Aalten	567	558	573	618
Berkelland	791	782	806	867
Bronckhorst	824	828	793	917
Montferland	779	810	868	875
Oost Gelre	619	639	669	715
Oude IJsselstreek	728	747	761	784
Winterswijk	751	781	799	818

Tabel 2.19 Belastingdruk per inwoner

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Wij zijn bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Bij ons is het kwijtscheldingsbeleid van toepassing op de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. We passen het meest ruime kwijtscheldingsbeleid toe en verlenen automatisch kwijtschelding aan bijstandsgerechtigden.

Kwijtschelding			
	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Verleende kwijtschelding	70.027	112.000	112.000
Aantallen	376	400	400

Tabel 2.20 Kwijtschelding

EMU-saldo

In de Wet Hof (Wet Houdbare overheidsfinanciën) is bepaald dat lokale overheden een gemaximeerd aandeel mogen hebben in het toegestane EMU-tekort voor de totale Nederlandse overheid, uitgedrukt in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Hiermee komt Nederland tegemoet aan de begrotingsregels die door Europa gesteld zijn voor de totale overheid. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4% van het BBP per jaar voor de periode van 2019 tot en met 2022.

De individuele referentiewaarde is een doorvertaling van de norm voor het totaal der gemeenten naar een afzonderlijke gemeente, op basis van de begrotingstotalen. De individuele referentiewaarde is geen strikte norm, maar geeft de afzonderlijke gemeenten wel een indicatie van hun maximale aandeel in het toegestane EMU-tekort. Het ministerie van Binnenlandse Zaken publiceert jaarlijks de individuele referentiewaarden. Voor het jaar 2022 is de individuele referentiewaarde voor Oost Gelre € 2.641.000.

Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	€ 91.475
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 5.575.866 +
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 100.000 +
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden gewaardeerd	€ 12.829.850 -
Baten uit bijdragen van andere overheden, de EU of overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering gebracht zijn gebracht bij post 4.	€ 0 +
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	€ 0 -
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ 0 -

Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	€ 0 +
Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0 -
Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	€ 0 -
Verkoop van effecten, boekwinst op de exploitatie	€ 0 -
Berekend EMU-saldo	€-/- 7.062.509

Geprognotiseerde balans

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ACTIVA						
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	€ 8.093.482	€ 9.920.142	€ 9.642.825	€ 9.369.135	€ 9.100.444	€ 8.826.754
<i>Materiële vaste activa</i>						
<i>Investerings met economisch nut</i>						
gronden uitgeven in erfpacht	€ 13.096.247	€ 13.096.247	€ 13.096.247	€ 13.096.247	€ 13.096.247	€ 13.096.247
investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)	€ 22.190.704	€ 21.463.916	€ 20.397.045	€ 19.331.778	€ 18.266.511	€ 17.201.244
overige investeringen met een economisch nut	€ 42.665.854	€ 39.848.030	€ 45.497.474	€ 43.037.481	€ 40.769.722	€ 38.628.217
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ 22.250.276	€ 25.960.663	€ 24.165.376	€ 22.369.650	€ 20.619.565	€ 18.933.133
Financiële vaste activa	€ 9.437.018	€ 10.409.469	€ 10.105.377	€ 9.803.599	€ 9.520.423	€ 9.470.018
Totaal vaste activa	€ 117.733.581	€ 120.698.467	€ 122.904.344	€ 117.007.890	€ 111.372.913	€ 106.155.613
Vlottende activa						
Voorraden	€ 2.909.050	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 4.683.767	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
Liquide middelen	€ 1.281.380	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000
Overlopende activa	€ 6.857.299	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
Totaal vlottende activa	€ 15.731.496	€ 9.900.000	€ 9.900.000	€ 9.900.000	€ 9.900.000	€ 9.900.000
Totaal-generaal	€ 133.465.077	€ 130.598.467	€ 132.804.344	€ 126.907.890	€ 121.272.913	€ 116.055.613

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	€ 43.747.301	€ 38.293.226	€ 36.847.215	€ 35.837.134	€ 34.990.120	€ 35.084.195
Voorzieningen	€ 12.119.864	€ 12.040.347	€ 11.837.879	€ 11.639.296	€ 11.344.598	€ 11.049.900
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 64.296.887	€ 68.264.894	€ 72.119.250	€ 67.431.460	€ 63.938.195	€ 58.921.518
Totaal vaste passiva	€ 120.164.052	€ 118.598.467	€ 120.804.344	€ 114.907.890	€ 110.272.913	€ 105.055.613
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	€ 4.975.158	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Overlopende passiva	€ 8.325.867	€ 7.000.000	€ 7.000.000	€ 7.000.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000
Totaal vlottende passiva	€ 13.301.025	€ 12.000.000	€ 12.000.000	€ 12.000.000	€ 11.000.000	€ 11.000.000
Totaal-generaal	€ 133.465.077	€ 130.598.467	€ 132.804.344	€ 126.907.890	€ 121.272.913	€ 116.055.613

Bijlagen

Bijlage 1: Financiële gevolgen van de coronacrisis voor het jaar 2022

Financiële gevolgen van de coronacrisis voor het jaar 2022

Op basis van de huidige kennis is de inschatting gemaakt dat de extra kosten voortvloeiende uit mogelijke coronamaatregelen voor 2022 relatief van beperktere omvang zullen zijn. In het bijzonder de economische omstandigheden zoals de verwachte recessie en de ontwikkeling van het aantal mensen in de uitkering blijven ver achter bij de verwachtingen. Het sociaal maatschappelijk aspect geeft wel aanleiding tot zorg. Mogelijk dat gedurende het jaar blijkt dat hierin moet worden geïnvesteerd. Mogelijk extra maatregelen en kosten zullen incidenteel van aard zijn en kunnen worden gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Bijlage 2: Vergelijking begroting 2022 versus begroting 2021

In de bijlage vindt u een overzicht van de lasten en baten op taakveldniveau.

Programma 1: Leefomgeving

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2021			Begroting 2022		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer en wegen	-4.222.868	97.081	-4.125.787	-4.096.568	98.442	-3.998.126
5.5	Cultureel erfgoed	-691.771	0	-691.771	-198.880	-	-198.880
5.7	Openbaar groen en (openlucht-)recreatie	-2.339.729	936	-2.338.793	-2.403.926	949	-2.402.977
7.2	Riolering	-2.857.515	2.304.287	553.228	-2.161.997	2.794.437	632.440
7.3	Afval	-2.413.681	3.053.288	639.607	-2.478.496	3.137.034	658.538
7.4	Milieubeheer	-1.586.173	2.593	-1.583.580	-1.257.805	2.629	-1.255.176
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.157.801	242.852	-914.949	-738.728	246.252	-492.476
8.3	Wonen en bouwen	-2.626.198	995.926	-1.630.272	-649.936	528.129	-121.807
0.10	Mutaties reserves	0	3.316.982	3.316.982	0	0	0
Totalen programma 1		-17.342.508	10.567.173	-6.775.335	-13.989.336	6.807.872	-7.178.464

Programma 2: Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2021			Begroting 2022		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.088.618	0	-3.088.618	-1.934.540	0	-1.934.540
4.3	Onderwijsbeleid en leerling zaken	-1.335.012	184.245	-1.150.767	-1.256.926	181.891	-1.075.035
5.1	Sportbeleid en activering	-524.609	0	-524.609	-433.719	0	-433.719
5.2	Sportaccommodaties	-1.438.440	48.018	-1.390.422	-1.472.521	153.961	-1.318.560
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-450.970	3.714	-447.256	-238.023	3.759	-234.264
5.4	Musea	-280.470	0	-280.470	-273.834	0	-273.834
5.6	Media	-583.936	58.605	-525.331	-520.417	5.447	-514.970
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.888.280	62.068	-1.826.212	-1.564.052	62.732	-1.501.320
6.2	Wijkteams	-1.816.654	10.488	-1.806.166	-1.772.168	10.635	-1.761.533
6.3	Inkomensvoorzieningen	-8.159.387	6.178.000	-1.981.387	-6.359.320	4.356.000	-2.003.320
6.4	Begeleide participatie	-8.910.870	1.376.000	-7.534.870	-8.516.370	1.363.000	-7.153.370
6.5	Arbeidsparticipatie	-978.289	0	-978.289	-955.825	0	-955.825
6.6	Maatwerkvoorzieningen Wmo	-581.692	0	-581.692	-2.267.320	200.000	-2.066.320
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.500.857	396.990	-7.103.867	-6.104.558	192.011	-5.912.547
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-8.661.665	0	-8.661.665	-5.265.534	0	-5.265.534
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-835.274	0	-835.274	-770.290	0	-770.290
7.1	Volksgesondheid	-716.333	0	-716.333	-514.417	0	-514.417
0.10	Mutaties reserves	0	1.984.394	1.984.394	0	115.000	115.000
Totalen programma 2		-47.751.356	10.302.522	-37.448.834	-40.218.834	6.644.436	-33.574.398

Programma 3: Economie en werkgelegenheid

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2021			Begroting 2022		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	-121.494	0	-121.494	-123.319	0	-123.319
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-347.740	407.977	60.237	-187.304	396.245	208.941
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-148.997	18.692	-130.305	-334.692	18.953	-315.739
3.4	Economische promotie	-676.040	598.324	-77.716	-398.076	767.533	369.457
8.2	Grondexploitatie	-85.692	159.075	73.383	-125.227	401.075	278.848
0.10	Mutaties reserves	0	310.000	310.000	0	0	0
Totalen programma 3		-1.379.963	1.494.068	114.105	-1.168.618	1.583.806	182.642

Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2021			Begroting 2022		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-1.976.271	0	-1.976.271	-1.957.152	0	-1.957.152
0.2	Burgerzaken	-1.010.667	248.928	-761.739	-906.318	249.010	-657.308
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-324.688	162.981	-161.707	-372.109	186.946	-185.163
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	-66.600	0	-66.600
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.002.493	48.000	-1.954.493	-2.001.633	48.672	-1.952.961
1.2	Openbare orde en veiligheid	-630.548	16.565	-613.983	-667.219	16.797	-650.422
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-1.746	0	-1.746	-1.823	0	-1.823
0.10	Mutatie reserves	-1.374.164	1.447.876	73.712	0	0	0
Totalen programma 4		-7.320.577	1.924.350	-5.396.227	-5.972.973	501.425	-5.471.548

Bijlage 3: Voorstellen van nieuw beleid voor de periode 2022-2025



[terug naar "Stappenplan"](#)

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma	Investeringsniveau				Budgettaire lasten			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
1 - Leefomgeving	5.762.850	5.534.750	6.741.750	4.401.250	1.167.953	1.313.864	1.643.701	1.739.549
2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	7.067.000	7.343.304	5.600.000	0	1.558.260	1.676.809	1.844.809	1.844.809
3 - Economie en werkgelegenheid	0	0	0	0	275.000	215.000	215.000	140.000
4 - Bestuur, dienstverlening en bedrijfsvoering	0	0	0	0	468.000	478.000	505.000	498.000
Totaal aan investeringen	12.829.850	12.878.054	12.341.750	4.401.250				
Totaal budgettaire lasten nieuw beleid					3.469.213	3.683.673	4.208.510	4.222.358
<i>Dekking ten laste van reserves & voorzieningen</i>								
- reserve rioleringen	88.475	147.228	234.233	250.092				
- reserve uitvoeringsagenda energietransitie	254.304	254.304	254.304	150.000				
- reserve sociaal domein	0	0	0	0				
- vrij besteedbare reserve / incidenteel onvoorzien	831.500	552.500	517.000	435.000				
NETTO BUDGETTAIRE JAARLAST NIEUW BELEID	2.294.934	2.729.641	3.202.972	3.387.266				



terug naar "stopplan" **Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025**

Programma 1 - Leefomgeving

Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings				Opmerking				dekking	
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
besluit	H	Programma Lichtenvoorde openbare ruimte	100.000				4.500	4.500	4.500	4.500	Deze projecten zijn ingeschat o.b.v. een voorlopige prognose. Het beleid voorziet in investeringen in de openbare ruimte, zoals het plan Bonifatiushof/Neuemarkt, het verlaten van de entree van Lichtenvoorde, waterbeleving in het centrum, groen/licht en beleving in het centrum. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het vastgestelde programma Great Lichtenvoorde Sleur.	algemene doelingsmiddelen
besluit	H	Rehabilitatie verhardingen buiten de bebouwde kern	830.000	830.000	830.000	830.000	37.350	74.700	112.050	149.400	komt voort uit wegbeleidsplan	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Aanleggen Duiker onder N18 op de Zieuvensbeeweg	300.000				11.500	11.500	11.500	11.500	Bij de realisatie van de tunnel ter plaatse van de Zieuvensbeeweg ontstaat de mogelijkheid om een grote duiker onder de N18 te leggen naar het buitengebied. Het regenwater van de naastgelegen buurt kan via deze duiker afgevoerd worden. Deze werkzaamheden worden in het contract van de aannemer die voor RWS het werk gaat uitvoeren opgenomen.	rooffonds
besluit	H	Project Meer Veilig 3 - Afsluiting Zieuvensbeeweg (ontsluiting aansluiting N312)	1.610.600					72.477	72.477	72.477	Tussen RWS, provincie Gelderland en de gemeente Oost Gelre is een overeenkomst afgesloten voor de realisatie van diverse werkzaamheden rondom de bestaande N18 nabij Lichtenvoorde. Deze kosten vloeien voort uit deze overeenkomst.	algemene doelingsmiddelen
besluit	H	Renovatie getallen en drukwits	175.000	175.000	175.000	175.000	6.708	13.417	20.126	26.833	GRP 2017-2021 (100 + 75)	rooffonds
besluit	H	Roostervalle o.b.v. beheersprogramma	150.000	100.000	100.000	100.000	5.750	9.583	13.417	17.250	Uit de roosterspectie is gebleken dat het roostereel op verschillende plaatsen gerepareerd moet worden.	rooffonds
besluit	H	Onderzoeken en plannen uit GRP					50.000	50.000	50.000	50.000		rooffonds
nodzakelijk	M	Oplegging knoepunten hemelwater/voor diverse kerken	80.000	80.000	80.000	80.000	3.067	6.133	9.200	12.267	Door afkoppeling van hemelwater het roostereel te ontlasten. Hiermee worden de huidige knoepunten aangepakt.	rooffonds
nodzakelijk	M	Omgivingswet exploitatiekosten					100.000	100.000	200.000	200.000	Structuurle lasten Omgivingswet	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Duurzame omvorming openbaar groen	50.000	50.000	50.000	50.000	2.250	4.500	6.750	9.000	Het kadet is noodzakelijk omdat klimaat-veranderingen vragen om aanpassingen in het groen zoals bijvoorbeeld waterberging.	rooffonds
nodzakelijk	M	Actualisatie beheersplan o.v.a. technische kunstwerken					35.000				Het beheersplan loopt met een doorgang richting 2025. In het huidige beheersplan is opgenomen om halverwege de looptijd het plan te actualiseren. Met deze actualisatie ligt er weer een beheersplan met een doorgang van 10 jaar.	vrije reserves
besluit	H	Meer Veilig 3- traject Lieveide-Groenlo N18. bijdrage gemeente voor aanleg viaduct bv Zwollenweg te Groenlo	100.000	520.000				45.900	45.900	45.900	Op 18 december 2018 heeft de raad een besluit genomen om € 800.000,- beschikbaar te stellen in 2022. Naast de gemeentelijke bijdrage straagt ook de Provincie Gelderland bij. Het aandeel van RWS bedraagt t.o. de helft van de totale kosten van 3,4 miljoen euro.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Plankeuze maatregelen project Meer Veilig 3 - traject Lieveide-Groenlo N18 (opheffen oversteek/aansluiting Oostse Dijk Groenlo)		230.000				10.350	10.350	10.350	Naast de realisatie kosten voor het viaduct over de N18 (tussen Lieveide en Groenlo) zijn ook plankeuze maatregelen nodig. Deze zijn ingeschat op € 230.000.	algemene doelingsmiddelen
besluit	H	Plankeuze maatregelen project Meer Veilig 3 - Fietspad lange N18, gedeelte Europaweg tussen Zieuvensbeeweg en Richtmanslaan te Lichtenvoorde	270.000				12.150	12.150	12.150	12.150	De raad heeft besloten op 01-11-2017 om de fietsvoorziening als optimalisatiemaatregel door te voeren. Er is subsidie verstrekt bij de Provincie. Het bijgaande kadet is noodzakelijk om de overige kosten te dekken.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Voorbereidingskrediet/ Plankeuze maatregelen project Meer Veilig 3 - Reconstructie Kerkhofaan Inlaan/ de kruising met de Richtmanslaan te Lichtenvoorde	403.000					18.135	18.135	18.135	Als gevolg van de afsluiting van de kruising Zieuvensbeeweg/N18 veranderen verkeersstromen. Hiervoor is het noodzakelijk om de Kerkhofaan anders in te richten. Voor de totale verharding is een reconstructie op zijn plaats. Het voorbereidingskrediet is verstrekt.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Plankeuze maatregelen project Meer Veilig 3 - Aanleg en verbetering roering Kerkhofaan Inlaan/ de kruising met de Richtmanslaan te Lichtenvoorde	345.000					13.225	13.225	13.225	Als gevolg van de afsluiting van de kruising Zieuvensbeeweg/N18 veranderen verkeersstromen. Hiervoor is het noodzakelijk om de Kerkhofaan anders in te richten. Gelijktijdig wordt de roering vervangen.	rooffonds
nodzakelijk	M	Litvoering projecten					100.000				Voor de realisatie van de diverse projecten / openstaande kredieten is tijdelijk extra inzet noodzakelijk.	vrije reserves
nodzakelijk	M	Herinrichting gedeelte Raperburgstraat, Eastraat en Versveldweg te Lichtenvoorde	720.000				32.400	32.400	32.400	32.400	In 2021 wordt de nieuwbouw van verzorgingshuis Antoniahof gerealiseerd. De openbare ruimte rondom het verzorgingshuis moet hiervoor aangepast worden. Dit is een verplichting die de gemeente is overgenomen met de zorgpartij Careat. Het voorbereidingskrediet is verstrekt in 2021.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Reconstructie Admiraal Helffichplein, Trompstraat, Rubenstraat en Heemskerkstraat te Groenlo	598.000					26.910	26.910	26.910	Groot onderhoud aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding moet vervangen worden. Dit biedt mogelijkheden om samen met de bewoners te kijken naar de inrichting van de woonstraten. Het voorbereidingskrediet is verstrekt in 2021.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Aanleg en verbetering roering Admiraal Helffichplein, Trompstraat, Rubenstraat en Heemskerkstraat te Groenlo	774.000					29.670	29.670	29.670	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande roostereel vervangen.	rooffonds
nodzakelijk	M	Vervangen houten brug, Meidomestraat te Lichtenvoorde						30.000			De houten brug is aan vervanging toe.	vrije reserves
nodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Reconstructie Koernstraat en gedeelte Dijkstraat te Lichtenvoorde	127.500				5.738	5.738	5.738	5.738	Deze reconstructie is noodzakelijk, doordat de ontvoering Hof aan de Dijkstraat in 2021 gerealiseerd is. Zowel de roering als de openbare inrichting is getuister.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Aanleg en verbetering roering Koernstraat en gedeelte Dijkstraat te Lichtenvoorde	240.000				9.200	9.200	9.200	9.200	De verharding tussen het hemelwaterstelsel in het centrum en het Werfthulpak is noodzakelijk om wateroverlast te voorkomen.	rooffonds
nodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Reconstructie wijk Costeres te Groenlo	115.000	851.000				5.175	43.470	43.470	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk. Goed onderhoud aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding dient vervangen te worden. Dit biedt mogelijkheden om samen met de bewoners te kijken naar de inrichting van de woonstraten.	algemene doelingsmiddelen
nodzakelijk	M	Aanleg en verbetering roering reconstructie wijk Costeres te Groenlo		1.276.000				46.613	46.613	46.613	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande roostereel vervangen.	rooffonds
nodzakelijk	M	Voorbereidingskrediet reconstructie Vondelstraat, Rembrandtplein, Hugo de Grootstraat en Oude Aalderweg te Lichtenvoorde			115.000						Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	algemene doelingsmiddelen



terug naar 'slapperplan'

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma 1 - Leefomgeving

Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings				Opmerking	dekking				
			2022	2023	2024	2025						
nodzakelijk	M	Uitvoering visie Vanseveldweg met de Kieftstraat en het vervangen van de verharding van de fietspaden			144.000		7.020 Dit betreft de knikring Vanseveldweg met de Kieftstraat en het vervangen van de verharding van de fietspaden.	algemene dekkingmiddelen				
nodzakelijk	M	Cofinanciering provinciale landschapsprojecten				12.500	12.500	Het budget is noodzakelijk om 75% cofinanciering van de provincie te ontvangen. Voor thema's als biodiversiteit, landschap en educatie komen daarmee middelen beschikbaar voor particuliere initiatieven. Hier tegenover staat € 37.500,- aan inkomsten. De looptijd van deze investering is 4 jaar(t/m 2023).	vrije reserves			
nodzakelijk	M	Bem- en laarfenster	100.000			5.500	5.500	5.500	Bomen zijn belangrijk voor verkeersveiligheid, vegetatie bij landschap en biodiversiteit. Het materiaal wordt aangepast en inrichting en beheer worden afgestemd op de functies. Bomen die de afgelopen jaren zijn geveld worden geïmplementeerd.	algemene dekkingmiddelen		
nodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Reconstructie Dorpsraai gedeelte De Steeg-Hanzewijkweg) en Pastor Zanderstraat te Zeuwert		100.000	440.000		24.300	24.300	De reconstructie is noodzakelijk omdat het wegdek gatasteerd is. De riolering is aan vervanging toe.	algemene dekkingmiddelen		
nodzakelijk	M	Aanklag en verbetering riolering gedeelte Dorpsraai en Pastor Zanderstraat te Zeuwert			640.000		24.533	24.533	De onderhoudsbestand van de riolering is slecht en daardoor vervangen worden. Daarnaast wordt er een hermetiser noodzaak. Deze riolering is belangrijk voor de gebied kern Zeuwert.	roofonds		
nodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Reconstructie Zievertwaeg, Schalbergstraat, gedeelte Raadhuisstraat-Bertrikstraat en gedeelte Raadhuisstraat met de Kerhofaan			100.000	1.312.500		63.563	63.563	Door de afsluiting van de Zievertwaeg H18 is het noodzakelijk om de ribaan af te waarden naar een erfomgeving met extra aandacht voor de fiets. Voor dit project wordt in 2022 subsidie aangevraagd bij de provincie. De uitvoering van deze reconstructie moet dan binnen drie jaar plaatsvinden.	algemene dekkingmiddelen	
nodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Herinrichting Richtmalaan		100.000	1.790.000		85.560	85.560	Door de afsluiting van de Zievertwaeg H18 neemt de verkeersdruk toe. Hierdoor moet de gehele inrichting aangepast worden.	algemene dekkingmiddelen		
nodzakelijk	M	Versterken biodiversiteit openbaar groen				20.000	20.000		Onze parken en groenstroken bieden volop kansen om de biodiversiteit te verhogen. Daarvoor moeten we op verschillende locaties de inrichting aanpassen. De looptijd van deze investering is 4 jaar(t/m 2023).	vrije reserves		
besluit	H	Uitvoeringagenda energietransitie - verlaten huishoudens - Subsidieverlening 'Verduurzamen woningen'				75.000	75.000	75.000	Huidige subsidieaanpak 'Verduurzamen woningen' is door het college van B&W vastgesteld in december 2019. Voornit is om de regeling in de komende jaren voor komende maatregelen te continueren.	reserve energietransitie		
besluit	H	Uitvoeringagenda energietransitie - verlaten gemeentelijk vastgoed - vernieuw verduurzamen verlichting	244.750	244.750	244.750	244.750	13.461	35.023	40.384	53.845	Betref het vernieuw vervangen van openbare verlichting, de soelen van onderhoud, vervanging en energie wordt daarmee verspaard met € 59.845 per jaar.	algemene dekkingmiddelen
nodzakelijk	M	Gezonde leefomgeving	125.000	125.000	125.000	125.000	6.875	13.750	20.625	27.500	Gezonde leefomgeving - iedereen wil fijn wonen en leven in zijn buurt. Daarom is het van belang dat we met plezier kunnen opgroeien, werken, werken en gezond oud kunnen worden in onze leefomgeving. Een buurt is veel leuker en leefbaarder als er ruimte is voor spelen, bewegen en ontmoeten. Wij willen onze inwoners mogelijkheden bieden om te spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte. Op dit moment is onze openbare ruimte nog niet goed ingericht op de gezonde leefomgeving. We hebben veel speelplekken in onze gemeente en de meeste zijn verouderd. Deze visie wordt op dit moment geschreven en vanaf 2021 wordt er uitvoering aan gegeven. Het zijn middelen voor nodig. Denk hierbij aan het ontwikkelen en aanrijgen van speel- beweging en ontmoetingsplekken in de hele gemeente. Dit doen we in participatie met onze inwoners.	algemene dekkingmiddelen
nodzakelijk	M	Uitvoeringagenda energietransitie - verlaten huishoudens - Energiekiet					29.504	29.504	29.504		Betref jaarlijks bijdrage aan regionaal Energiekiet (huidig ad. 0,99 per inwoner). Gemeentelijke bijdrage loopt o.b.v. eerder genomen rb tot 2021. Een regionaal voorstel aan de bestuurs ra in voorbereiding. Voornit richting gemeenteraad volgt vermoedelijk na de zomer 2020.	reserve energietransitie
nodzakelijk	M	Uitvoeringagenda energietransitie - projecten					150.000	150.000	150.000	150.000	De Uitvoeringagenda loopt tm 2021 en wordt jaarlijks geëvalueerd en herijst. Voor de aansturing en uitvoering van deze nieuwe projecten is jaarlijks budget nodig. In 2021 wordt een nieuwe Uitvoeringagenda opgesteld voor de periode 2022 - 2025.	reserve energietransitie
nodzakelijk	M	Onderhoud brandkasten, geboorde putten en blauwviers					20.000	20.000	20.000	20.000	Het onderhoud van de brandkasten, geboorde putten en blauwviers is vanaf 01-01-2020 geen taak meer van de VNOG. Deze taken zijn nu ondergebracht bij de gemeentes. Tot 01-01-2020 werden de werkzaamheden uitgevoerd door oud-brandweerlieden binnen het VNOG. Deze deden dat vrijwillig en ontvingen hier een vergoeding voor. Momenteel wordt onderzoek of het onderhoud op dezelfde wijze kan plaats vinden of dat het anders georganiseerd moet worden. Ter indicatie: het gaat hier om pen 1.200 brandkasten een 10-tal geboorde putten en een aantal blauwviers.	algemene dekkingmiddelen
nodzakelijk	M	Cultuur- en Erfgoedpart					20.000	20.000	20.000	20.000	In 2021 start een nieuw cultuur en erfgoedpart in de Achterhoek (2021-2024) Het Cultuur- en Erfgoedpart is de eerste part die samen met de Provincie Gelderland en de Achterhoek wordt opgesteld. Het bedrag is als cofinanciering bedoeld en wordt door de Provincie verstrekt.	algemene dekkingmiddelen
nodzakelijk	M	Actuele voorbeeld					30.000				De gemeentelijke woonvisie is vastgesteld in 2016. Inmiddels zijn de inzichten over de ontwikkeling van de woningbouw gewijzigd. Er is een grotere behoefte aan woningen. Daarnaast staat voor verschillende doelgroepen de betaalbaarheid van wonen onder druk. In 2021 wordt een nieuw Achterhoekse Woon en Leefbaarheidsonderzoek (AWLO) uitgevoerd. Mede op basis van de resultaten van dit onderzoek kan het gemeentelijk beleid worden geactualiseerd.	vrije reserves
nodzakelijk	M	Onderzoekskosten transitie					85.000	85.000	85.000	85.000	Er is een behoefte om nieuwe woningen toe te voegen. Locaties binnen bestaand stedelijk gebied komen hier het eerst bij in beeld. De ontwikkeling van deze locaties is complex waardoor veel grondwetgeving en in een voortdurende afstemming. Met dit bedrag kunnen grondwetgeving ondersteund en geactualiseerd worden in het voortraject om tot planontwikkeling te komen.	vrije reserves
nodzakelijk	M	Ontwikkelen visie oude N18, gebied tussen oude en nieuwe N18, te Groenlo					30.000				De strook tussen de oude en de nieuwe N18 tussen de gemeentes Groenlo en De Slings zal opnieuw moeten worden ingericht. Hiervoor is het opstellen van een visie en uitvoeringsplan noodzakelijk.	vrije reserves
nodzakelijk	M	Biodiversiteit					50.000	50.000	50.000	50.000	Voor de uitvoering van projecten op basis van het Biodiversiteitsplan. Te denken valt aan herstel en aanleg kleine landschapselementen, versterking openbare parken, opstellen van - bedrijfsplanten voor ondernemers, straat en tuinprojecten om de openbare ruimte te vergroenen, actualiseren van de lijst met monumentale bomen etc.	algemene dekkingmiddelen
nodzakelijk	M	Programma stad Groenlo doorontwikkeling pijler 3 en 4					100.000	100.000	100.000	100.000	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Stad Groenlo en richting geven aan 750 jaar Stadbrochten in 2027	vrije reserves
nodzakelijk	M	Herinrichting groenstroken en fietspaden Oude Wittenwijkweg te Groenlo	440.000				24.200	24.200	24.200	24.200	De bomen aan de Oude Wittenwijkweg moeten worden vervangen inclusief het wegdek van de fietspaden/wortelpadruik.	algemene dekkingmiddelen



Programma 1 - Leefomgeving

Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings				Opmerking				dekking		
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025			
nodzakelijk	M	(voorbereiding/medel) Herinrichting Kantstraat, gedeelte Uniastraat- bebouwde komgrens te Hamweel			100.000	1.125.000				95.125	Doorgaande weg door kern Hamweel waarop een redelijk aantal vrachtwagenverkeer dat voor problemen zorgt. Het gaat hierbij om een herinrichting van de rijbaan.	algemene dekking/middelen	
nodzakelijk	M	Routen geleiderails	100.000				5.500	5.500	5.500	5.500	Met het aanbrengen van houten geleiderails, daar waar bomen vlak langs de verbindingswegen tussen de tenen staan kan het aantal ongelukken beperkt worden.	algemene dekking/middelen	
nodzakelijk	M	Herinrichting Vanseveltweg, gedeelte Frans ten Boschstraat-Patronastraat, te Lichtenvoort		345.000				15.625	15.625	15.625	Dit gedeelte heeft nu een wegbreedte van 50m. De weggedeelten van de Vanseveltweg ervoor en erna hebben een 30 km/u inrichting. Dit beeld is niet wenselijk. Ook voor dit gedeelte ligt vanuit de vervoerder de wens om een behaafte in te passen.	algemene dekking/middelen	
nodzakelijk	M	Pakke verkeersaanpassingen					75.000	75.000	75.000	75.000	Noodzakelijke aanpassingen kleine verkeersmaatregelen, om sneller in te kunnen spelen op ongewenste verkeerssituaties	algemene dekking/middelen	
nodzakelijk	M	Herinrichting Van Heijdenstraat, gedeelte Patronastraat - Oet Reindstraat te Lichtenvoort			100.000						0	Voor de realisatie van de speelbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast heeft de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingsmedel noodzakelijk. Oorlog onderhouden aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding dient vervangen te worden. Dit biedt mogelijkheden om samen met de bewoners te kijken naar de inrichting van de woonstraten.	algemene dekking/middelen
Totaal aan investeringen programma 1			5.760.650	5.534.750	6.741.750	4.401.560							
Totaal budgetair beslag programma 1							1.167.950	1.313.884	1.643.701	1.730.540			



terug naar "Stappenplan"

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Urgentie	prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking	
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
noodzakelijk	M	Onderwijshuisvesting Karel Doormanstraat, Groenlo		5.243.304			0	157.299	157.299	157.299	In maart 2018 heeft de gemeenteraad besloten voor de toekomstige ontwikkeling van het basisonderwijs in Groenlo drie locaties als uitgangspunt aan te houden en bij het ontwikkelen van verdere plannen een voorkeur uit te spreken voor een eerste aanpak van de locatie St. Willibrordus. Op basis van het amendement van Juli 2019 waarin het college wordt opgedragen om eerst de nadere uitwerking van bouwplannen voor de Willibrordusschool op te pakken om dit mee te kunnen nemen in de komende meerjarenbegroting is inmiddels gestart met de planvorming voor de toekomstige huisvesting van de St. Willibrordus en kinderopvang op de locatie Karel Doormanstraat in Groenlo). Naar verwachting wordt in 2021 een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor krediet.	algemene dekkingsmiddelen
besluit	H	Binnensport Groenlo - sporthal locatie Barkenkamp	5.842.000				175.260	175.260	175.260	175.260	In oktober 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de realisatie van een sporthal van drie zaalvelden bij het Marianum te Groenlo. De realisatie is gebaseerd op de nieuwbouw, sloop huidige gymzaal en benodigd inventaris. De eenmalige bijdrage van het Marianum (€500.000) is in mindering gebracht. Het krediet is reeds beschikbaar gesteld met de begroting 2021. Een groot deel van de werkzaamheden zal pas in 2022 starten. Voor de aanvraag van de specifieke uitkering sport (in het kader van de btw aftrek) is het bedrag dat wordt uitgegeven in 2022 nogmaals in 2022 in de kadernota opgenomen.	algemene dekkingsmiddelen
besluit	H	Binnensport Groenlo - sporthal locatie Barkenkamp infrastructuur	200.000				9.000	9.000	9.000	9.000	Voor de infrastructurele uitvoering voor onder andere extra parkeerplaatsen en aanpassing knipspunt wordt een bedrag van € 200.000 geraamd voor 2022.	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Preventie en gezondheid (exclusief POH en PPU)					100.000	100.000	100.000	100.000	Het preventiebudget is onder andere besteedbaar voor uitvoering van het lokaal preventieprogramma 'positieve gezondheid en preventie'. In dit programma wordt uitvoering gegeven aan de thema's eenzaamheid, middelengebruik, gezond ouder worden, gezonde jeugd en mentaal welbevinden. Voorbeelden van activiteiten zijn: valpreventie voor ouderen, alcoholmatigingsprojecten jeugd, dementievriendelijke samenleving, gehoorschadepreventie, gezonde school activiteiten.	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Preventie en gezondheid (exclusief POH en PPU) (incidenteel)					100.000	100.000	100.000	100.000	Voor de komende vier jaren is incidenteel een extra bedrag benodigd in het kader van preventie en gezondheid.	vrije reserves
noodzakelijk	M	POH					20.000	20.000	20.000	20.000	Het aantal huisartsen met een Praktijkondersteuner Huisarts (POH) Jeugd breiden we de komende jaren verder uit. We sturen erop om vanaf 2021 volledige dekking te hebben.	algemene dekkingsmiddelen



terug naar "Stappenplan"

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Urgentie	prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking		
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025			
noodzakelijk	M	Vervangende nieuwbouw basisschool De Hoeksteen			5.600.000					168.000	168.000	Schoolbestuur Accent heeft voor 2021 een aanvraag ingediend voor vervangende nieuwbouw van basisschool De Hoeksteen. Door een extern bureau is de huisvestings situatie beoordeeld en de conclusie was dat vernieuwbouw of nieuwbouw op korte termijn noodzakelijk is. Uitgaande van 150 leerlingen is het investeringsbedrag voor alleen de nieuwbouw van de school berekend op € 3.600.000,- Prijspeil 2020 is daarbij gehanteerd op basis van 6% per jaar. Andere kosten zoals eventuele sloop van het huidige schoolgebouw of eventuele aanpassingen op de locatie Bultenschans zijn niet meegenomen. Hierover zal de nog uit te voeren haalbaarheidsstudie duidelijkheid moeten geven. Hiervoor is vooralsnog een bedrag van € 2.000.000,- aangehouden.	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Nieuwe locatie en accommodatie Fietscrossclub Lichtenvoorde	600.000				19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	In de Sportvisie Oost Gelre staat beschreven dat bereikbare, goede en kwalitatieve sportaccommodaties de basis zijn voor het streven naar een vitale samenleving. Aangegeven is dat de gemeente waar nodig faciliteert bij renovatie, verplaatsing en/of realisatie van (buiten) accommodaties. Het is belangrijk dat we het brede sportaanbod in Oost Gelre koesteren (reguliere sporten, maar ook bijzondere sporten zoals fietscross, motorcross en survival). In dit perspectief is Fiets Cross Club Lichtenvoorde (FCCL) al jaren op zoek naar een nieuwe locatie en accommodatie. De huidige baan voldoet niet aan de eisen van de KNWU en de veiligheid is niet optimaal. Op basis van de locatiestudie van mei 2020 'Fiets Cross Club Lichtenvoorde en Stichting Bloemencorso Lichtenvoorde' wordt de haalbaarheid van locatie Eschpark voor de FCCL onderzocht.	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Nieuwe locatie en accommodatie Stichting Bloemencorso	425.000				13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	Oost Gelre is een evenementen gemeente. Stichting Bloemencorso (SBL) vertegenwoordigt de 15 corso groepen die het bloemencorso heeft. SBL heeft bij de gemeente te kennen gegeven graag een tweede gezamenlijke corsobouwplek te willen realiseren voor meerdere groepen. Het corso is voor Lichtenvoorde een zeer belangrijk evenement en past ook uitstekend bij het profiel van Oost Gelre als kleurrijke evenementen gemeente. De corso behoort tot het cultuurhistorisch erfgoed, vanuit dit perspectief is het beschikbaar houden van goede corsolocaties voor de verschillende groepen maatschappelijk zeer belangrijk. Door de economische verbetering van de afgelopen jaren hebben de corsogroepen, die nu o.a. nog te gast zijn op het industrieterrein, een probleem met permanente huisvesting. In totaal zijn er op dit moment 7 groepen zoekende naar nieuwe locatie. De SBL heeft als grote wens een plek waar meerdere groepen terecht kunnen, met als voorbeeld de bestaande plek aan de Lievevaderweg.	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	(voorbereidingskrediet) Scholengemeenschap Harreveid		2.100.000			0	63.000	63.000	63.000	63.000	De vervangende nieuwbouw wil het schoolbestuur deels integreren met het al aanwezige multifunctionele gebouw van Horizon. Daarmee realiseert men een compact gebouw dat is afgestemd op de huisvesting van de aanwezige leerlingen. In oktober 2020 is het voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld en is tevens het besluit genomen om medewerking te verlenen aan vervangende nieuwbouw.	algemene dekkingsmiddelen



gemeente
Oost Gelre



terug naar "Stappenplan"

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Urgentie	prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking	
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
	M	Scholengemeenschap Hareveld huurvergoeding						-36.750	-36.750	-36.750	Vervallen huidige huurvergoeding aan Aloysiusstichting in verband met de modelaire nieuwbouw	
Noodzakelijk	M	Subsidie levensloopbestedig maken woning(Optussen)					35.000	35.000	35.000	35.000	De huidige subsidie wordt goed benut en voor de komende jaren verwachten we een toename van de aanvragen. Hoe meer mensen meedoen aan de regeling, hoe minder zij gebruik maken van veel duurdere WMO-voorzieningen.	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Verlenging project stadskamer 2.0					25.000				De Stadskamer 2.0 is als pilot gestart in 2020. Het betreft een pilot gericht op een open inloop voor beginnend dementerenden. Doel is dat deze inloop eerst gebruikt gaat worden door ouderen en pas als het daar niet meer lukt zij een indicatie voor de dagbesteding krijgen. Echter, de pilot heeft door corona natuurlijk een valse start gekregen. Zij zijn gestart, konden open blijven en er komen ouderen maar veel ouderen durfden niet meer naar inlopen en dagbesteding te komen. Hierdoor is het niet mogelijk te zien of deze pilot daadwerkelijk doet wat we verwachten. Door de locatie in een buurtthuis een laagdrempelige plek zijn waar ouderen met beginnende geheugenproblemen kunnen inlopen. Daarom zouden we de pilot met een jaar willen verlengen.	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Doortontwikkeling SIOG					24.000				De website Games In Oost Gelre sluit niet meer aan bij de behoefte van inwoners en professionals. Het is nodig dat de site een andere opzet krijgt, zodat deze weer aansluit op de verwachtingen van onze inwoners. Hiervoor is een ontwikkelbudget nodig.	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Inclusiebeleid					10.000	10.000	10.000	10.000	Samen met de gemeente Winterswijk zijn wij, mede na vraag vanuit de gemeenschap, gestart met een traject om in oktober 2021 Regenbooggemeente te worden. Dit betekent een LHBTI vriendelijke gemeente waar het ook voor inwoners met een LHBTI achtergrond goed en veilig wonen is. Oktober 2021 moet er een plan liggen waar wij nog aan moeten werken om het Regenbooggemeente verder vorm te geven. Voor de uitvoering zijn financiële middelen nodig. Daarnaast willen wij de komende jaren op diverse andere terreinen meer doen aan inclusie. Inclusie is een breed begrip: alle inwoners, met welke handicap of geaardheid moeten zich volwaardig inwoner kunnen voelen. Dit willen we o.a. extra aandacht geven bij de implementatie van de omgevingswet maar ook op het gebied van bv communicatie, toegankelijke evenementen etc. willen wij hier aandacht aan besteden.	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Subsidie voor bewonersinitiatieven die welzijn, economie, milieu, etc.					25.000	25.000	25.000	25.000	Nu we een kleine kern coördinator hebben, zien we dat er veel initiatieven los komen. Om de taak van aanjager goed uit te kunnen voeren en de snelheid in mooie initiatieven van inwoners erin te houden, is het handig dat zij beschikt over snel in te zetten geld. Dit zullen geen grote bedragen zijn, maar zo kunnen we als gemeente bijspelingen en inwoners in hun kracht zetten bij hun initiatieven.	algemene dekkingsmiddelen



[terug naar "Stappenplan"](#)

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking	
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
H	Ontwikkelingen sociaal domein					800.000	800.000	800.000	800.000	De negatieve effecten van de jaarrekening 2020 van 800.000 hebben we structureel verwerkt in het meerjarenperspectief.	€ algemene dekkingsmiddelen
M	Samenwerkingsverbanden verenigingen					30.000	30.000	30.000	30.000	Versillende verenigingen melden zich bij de verenigings- en vrijwilligerscoördinatoren met wensen. Soms is het ook wenselijk om hierbij financieel te kunnen ondersteunen om de samenwerking te kunnen bevorderen. Dit kunnen bijdragen zijn om het proces te versnellen (software) of te investeren in multifunctionele accommodaties (hardware).	algemene dekkingsmiddelen
M	Ondersteunen sportevenementen					20.000	20.000	20.000	20.000	De gemeente Oost Gelre profileert zich als evenementengemeente. Er zijn bestaande sportevenementen die daar al een bijdrage aan leveren. Regelmatig komen er verzoeken om een bijdrage aan een lokaal sportevenement, regionaal sportevenement of zelfs een landelijk sportevenement. Als hiervoor budget is kunnen deze organisaties financiële ondersteuning ontvangen en door middel van side events een meewaarde zijn voor de gemeente Oost Gelre.	algemene dekkingsmiddelen



gemeente
Oost Gelre



keuzen naar "Stapgestuurd"

1 totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2023

Programma		2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen									
Maatschappelijk	N	Cultuur geven aan cultuureenheden				20.000	20.000	20.000	20.000	De ruimering van het budget voor het nieuwe cultuureenheden in verband met het in aanbouwen cultuureenheden en de voortgezette ontwikkeling van de cultuureenheden op scholen (ook de school) aan een cultureel gebied in de stad van de gemeente.	volgens een beschikking van de raad
Maatschappelijk	N	Wisselende culturele Oude Culturele Centrum				14.000	14.000	14.000	14.000	Om het verlenen van subsidies aan culturele verenigingen te garanderen. Dit om het cultureel erfgoed te behouden. Het gaat om een maximaal bedrag van maximaal 14.000 per jaar met een budget van ongeveer 14.000 in totaal.	volgens een beschikking van de raad
Vereniging	V	COLOMBIËN OOST GELRE SCHAKEL OEFENING				17.000	17.000	17.000	17.000	Om voor 3 jaar voor de COLOMBIËN OEFENING (COLOMBIËN OEFENING) een nieuw schiedprogramma over de geschiedenis van de club te ontwikkelen. Het gaat om een bedrag van maximaal 17.000 per jaar met een budget van ongeveer 17.000 in totaal. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's.	volgens een beschikking van de raad
Maatschappelijk	N	Opstellen integraal tuinbelegplan voor de omgevingsaanpak				25.000				Om te zien welke er zijn en welke er zijn in verband met de omgevingsaanpak. Het gaat om een bedrag van maximaal 25.000 per jaar met een budget van ongeveer 25.000 in totaal.	volgens een beschikking van de raad
Maatschappelijk	N	Wisselende Cultureel Welzijn Vereniging				22.000	21.000	21.000	21.000	Om voor 3 jaar voor de COLOMBIËN OEFENING (COLOMBIËN OEFENING) een nieuw schiedprogramma over de geschiedenis van de club te ontwikkelen. Het gaat om een bedrag van maximaal 22.000 per jaar met een budget van ongeveer 22.000 in totaal. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's.	volgens een beschikking van de raad
Maatschappelijk	N	Wisselende Cultureel Welzijn Vereniging				10.000	10.000	10.000	10.000	Om voor 3 jaar voor de COLOMBIËN OEFENING (COLOMBIËN OEFENING) een nieuw schiedprogramma over de geschiedenis van de club te ontwikkelen. Het gaat om een bedrag van maximaal 10.000 per jaar met een budget van ongeveer 10.000 in totaal. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Dit bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's. Het bedrag wordt gebruikt voor de huidige schiedprogramma's.	volgens een beschikking van de raad
		Totaal aan investeringen programma 2									
			7.087.000	7.343.304	5.800.000	-					
		Totaal aan investeringen programma 2						1.309.000	1.309.000	1.309.000	1.309.000



		lerug naar "Stappenplan"		Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025											
Programma		3 - Economie en werkgelegenheid													
Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking				
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025					
besluit	H	Gevel aanpassing, winkelverplaatsing, burgerinitiatieven					75.000	75.000	75.000					Het inbedden van Burgerinitiatieven en stimuleringsregelingen voor centrum Groenlo en Lichtenvoorde.	vrje reserves
noodzakelijk	M	Impuls lokale economie en buitengebied					60.000							Op dit moment bevindt de agrarische sector zich in een turbulente fase: achterblijvende inkomsten, hogere kosten, verduurzaming, stikstofproblematiek, problemen bij erfopvolging etc. We verwachten dat een groot aantal bedrijven gestaakt wordt en dat wordt – als gevolg van nieuwe regelgeving - niet gecompenseerd door groei van de overblijvende bedrijven. Ook buiten de landbouwbedrijven is een groot aantal banen gereïsteerd aan de landbouw zodat de impact op de lokale economie groot is. We zullen bedrijven ruimte moeten bieden om daarop te anticiperen. Daarnaast is het belangrijk dat er economische activiteiten blijven in het landelijk gebied. Dat vraagt om flankerend beleid.	vrje reserves
noodzakelijk	M	Investeren in jong talent					65.000	65.000	65.000	65.000				In de regio ligt de ambitie de stagehoofdstad van het land te worden. Als regio is uitgesproken zich in te zetten als het gaat om verjongen en vernieuwen. Er zijn allerlei middelen om hier vorm aan te geven. Onze organisatie wil bijdragen aan deze ambitie door de inzet van trainees. Deze trainees kun je binden aan de regio door hen kennis te laten maken met onze organisatie en het werken in deze mooie regio. Voor Oost Gelre levert het ook mooie dingen op. Ze kunnen voor een boost zorgen als het gaat om vernieuwend werken en/of verandering. We vragen structureel budget dat we in ieder geval de eerste twee jaar gaan inzetten voor een deelname aan Gelders Talent. Deze stichting is een initiatief van 'Werken in Gelderland' en verzorgt traineeships voor Gelderse overheden. Het Gelderse karakter verbindt de trainees en het versterkt het onderlinge netwerk. Op basis van een evaluatie kijken we of we na de 2 jaar opnieuw deelnemen of op een andere wijze dit budget gaan inzetten voor jong talent. Het gaat om structureel jaarlijks	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Profitering					25.000	25.000	25.000	25.000				Wij zijn trots op Oost Gelre als een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Oost Gelre onderscheldt zich vanuit haar kernwaarden als evenementengemeente, als innovatief bedrijvige gemeente, als gemeente met een (toeristisch) aantrekkelijke landschap en als een gemeente met zorg en aandacht voor elkaar. Om de kwaliteiten van Oost Gelre beter voor het voetlicht te brengen willen we sterker inzetten op profitering daarvan naar onze eigen inwoners en ondernemers, maar ook daarbuiten. We willen daar de komende jaren	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Programma Lichtenvoorde exploitatiekosten					50.000	50.000	50.000	50.000				Projectkosten als centrummanagement, promotie en toerisme, geveisubsidies. Voor een uitgeprijde toelichting wordt verwezen naar het vastgestelde programma Geef Lichtenvoorde Kleur	vrje reserves
		Totaal aan Investerings programma 3													
			Totaal budgetair beslag programma 3				275.000	215.000	215.000	140.000					



terug naar "Stopplan"

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma

4 - Bestuur, dienstverlening en bedrijfsvoering

Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking	
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
nodig	M	Aantrekkelijk werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid					185.000	185.000	185.000	185.000	algemene dekkingsmiddelen	
											<p>We willen als werkgever inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap door onder andere te investeren in duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers en het creëren van de juiste randvoorwaarden om zittende en toekomstige werknemers aan onze organisatie te binden en te boeien. Aantrekkelijk werkgeverschap is een belangrijk kenmerk van een toekomstbestendige organisatie. We ondervinden dat een betere positionering als aantrekkelijk werkgever nodig is. We hebben moeite met het invullen van vacatures, waarbij de redenen variëren van beperkte secundaire arbeidsvoorwaarden tot niet-marktconform kunnen bekomen van functies. Investeren in werknemers draagt bij aan het versterken van de dienstverlening en aan de nadrukkelijk wens om ons te kunnen profileren als aantrekkelijk werkgever. Daarnaast leen we investeren in medewerkers een preventieve werking waar het gaat om ziekteverzuim en draagt het bij aan het vermogen van de productiviteit. Als goed werkgever is het ook belangrijk om op basis van bestaande regelgeving te voldoen aan veilige en gezonde werkomstandigheden bij werken thuis en op kantoor. Dat is in de afgelopen coronaperiode duidelijk geworden. Om te investeren in dit laatste punt valt dan te denken aan het investeren in mobiliteitsbudgetten en thuiswerkregelingen.</p>	
besluit	H	Audit BAG						5.000			Verplichte audit van de BAG 1 x 3 jaar.	vrije reserves
nodig	M	Cyberprotectie tegen cryptolockers					68.000	68.000	68.000	68.000	<p>De snelheid waarmee cybercriminaliteit om zich heen slaat maakt dat leveranciers sneller hun producten en/of sales verkopen en daarmee vervallen ook de updates en ondersteuning erop. Er bestaat de mogelijkheid om een backup buiten de deur te plaatsen waar ons systeem niets van weet. Hierdoor is het voor hackers ook niet mogelijk als ze bij ons binnen zijn om die data te versleutelen. Bij worst case scenario zijn de bestanden bij ons op locatie niet meer te gebruiken, maar de externe backup is safe.</p>	algemene dekkingsmiddelen
nodig	M	Opleidingsbudget raad					5.000				Training voor raadsleden in verband met gemeenteraadsverkiezingen in 2022	vrije reserves
nodig	M	Opleidingsbudget college					5.000				inwerkprogramma nieuw college in verband met gemeenteraadsverkiezingen in 2022	vrije reserves
nodig	M	Cursus "politiek actief"							7.000		Eens in de vier jaar wil de raad een gratis cursus aanbieden aan de inwoners om lokaal politiek actief te worden.	vrije reserves
nodig	M	Optimaliseren dienstverlening inwoners en ondernemers					60.000	75.000	100.000	100.000	De dienstverlening tillen we naar een hoger niveau door het verstevigen van de basis. We starten daarnaast met de splitsing van de telefonie en de receptie en bouwen dit vervolgens uit tot een volwaardig KCC. Dit KCC voorziet in de behoefte om inwoners en ondernemers vanuit één centraal punt beter te kunnen bedienen.	vrije reserves
nodig	M	Lokale aanpak ondermijning en toezicht & handhaving					100.000	100.000	100.000	100.000	Er zijn middelen benodigd om uitvoering te geven aan het verstevigen van de lokale aanpak ondermijning en toezicht & handhaving, o.a. op uitvoering ondermijningsprojecten en toezicht op drank- en horecawetgeving.	algemene dekkingsmiddelen



terug naar "Stopplan"

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2022 - 2025

Programma

4 - Bestuur, dienstverlening en bedrijfsvoering

Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings								dekking	
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025		
nodzakelijk	M	Strategisch personeelsplanning (BPP)					25.000	15.000	15.000	15.000	Als Oost Gelre op het gebied van HR/SGPP gebruik gaat maken van data-analyse, neemt de kwaliteit en waarde van beslissingen toe. Het faciliteert de organisatie te sturen door objectieve handvaten voor de richting en de strategie van de organisatie te bepalen. De beslissingen kunnen dan immers gebaseerd worden op een combinatie van objectieve data en de menselijke interpretatie ervan. De wijze waarop wij ons huidige informatiesysteem inzetten, biedt onvoldoende mogelijkheden om datagedreven te werken. Een uitbreiding van het huidige systeem of de aanschaf van een ander systeem is noodzakelijk om datagedreven te kunnen werken. Door eenvoudig en altijd actueel over de belangrijkste ken- en stuurgetallen (formatie, salaris, verloof, verzuim, opleiding etc) te kunnen beschikken, krijg je meer grip op processen rondom onze strategische personeelsplanning. Deze gegevens kunnen ook gebruikt worden om verandering mogelijk te maken en de prestaties te verbeteren. In zijn algemeenheid krijg je meer grip op processen en zullen deze efficiënter kunnen verlopen omdat data gedigitaliseerd verwerkt en geanalyseerd is. Het gaat om structureel jaarlijks budget voor wat betreft de € 15.000.	algemene dekkingsmiddelen
nodzakelijk	M	Professionalisering Dienstverlening					30.000	30.000	30.000	30.000	Onze dienstverlening is een doorlopende activiteit waarbij een continue doorontwikkeling wenselijk is om slagvaardig te kunnen inspelen op de veranderingen in de maatschappij. We streven naar passende dienstverlening die mensgericht, regelarm, duidelijk, snel en zeker is. Dit organiseren wij door onze kwaliteit van dienstverlening regelmatig te onderzoeken en af te stemmen op de behoefte van onze inwoners en ondernemers. Denk hierbij aan telefonische bereikbaarheid van de organisatie, het meten van de klanttevredenheid, de dienstverlening in het algemeen en op specifieke onderdelen in het bijzonder. Daarnaast laten we ons adviseren op dienstverleningsvraagstukken. Op basis van de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken, advisering voeren we verbeteringen door in onze bedrijfsvoering ter bevordering van de gemeentelijke dienstverlening.	algemene dekkingsmiddelen
		Totaal aan investeringen programma 4	0	0	0	0						
			Totaal budgetair bedrag programma 4				468.000	476.000	506.000	498.000		

Bijlage 4: Bijlage bij paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Totaaloverzicht gewaardeerde risico's t.b.v. berekening weerstandscapaciteit

Omschrijving risico	Risicoklasse	Kans
EXTERNE RISICO'S		
Terugloop aantal bouwvergunningaanvragen.	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
(Verbaald)geweld tegen een ambtenaar of bestuurder.	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Renestijging , inflatie (kostenstijging).	50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Onvoorziene saneringsprojecten	100.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
BEDRIJFSVOERINGS RISICO'S		
Het risico van budgetoverschrijdingen op loonkosten / inhuur personeel.	< 50.000	zeker (vaker dan ééns per jaar)
Onvoldoende greep op toekomstige financiële positie en mogelijkheden.	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Taakstellende bezuiniging (ombuiging) wordt niet gerealiseerd.	200 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Inkoop van goederen of diensten in strijd met geldende regelgeving (eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid, Europese richtlijnen)	200 - 500.000	zelden (ééns in de tien jaar)
Stilzwijgende verlenging van contracten.	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Onvolkomenheden (niet volledig, onjuiste waarden) in de WOZ-administratie	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Verhogen voorziening wethouderspensioenen	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
VERBODENDE PARTIJEN		
Instellingen waarvoor de gemeente garant staat komen in (financiële) problemen	50 - 200.000	zelden (ééns in de tien jaar)
Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland	50 - 200.000	zelden (ééns in de tien jaar)
DEELNEMINGEN		
Alliander NV	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Vitens NV	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
BNG	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
OPENEINDE REGULERINGEN		
WMO		
Maatwerkvoorzieningen WMO	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Maatwerkdienstverlening 18+	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Vervoersvoorzieningen	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Huishoudelijke hulp	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Wmo begeleiding (PGB)	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Schuldhelpverlening	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Jeugdzorg		
Maatwerkdienstverlening 18-	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Jeugdhulp (incl LV) verblijf en crisis	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
GGZ	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Dyslexie	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
PGB Jeugd	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Geëscaleerde zorg 18-	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Participatiewet		
Begeleide participatie (WSW)	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Arbeidparticipatie	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Inkomensvoorzieningen	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
WWB (netto)	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
IOAW	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)

Bijlage 5: Overzicht van verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang	resultaat	Financiële bijdrage
						begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar			
Gemeenschappelijke regelingen												
Regio Achterhoek	Doetinchem	Regio Achterhoek zet zich in voor een duurzaam vitale, aantrekkelijke en gezonde regio door samen met andere partners (bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties) de Achterhoekvisie 2030 en jaarplannen uit te voeren. Met deze agenda wil de regio een antwoord bieden op diverse ontwikkelingen die op de Achterhoek afkomen, zoals demografische krimp, economische uitdagingen en klimaat- en milieuproblematiek. Door krachten te bundelen en slimme verbindingen te leggen kan de Achterhoek vitaal gehouden worden. Via Regio Achterhoek wordt er gewerkt aan een coöperatieve regio die nieuwe, onverwachte oplossingen ontwikkelt en toepast. Daarnaast zal invulling gegeven worden aan de Regio Deal Achterhoek die de regio heeft gesloten met het Rijk en waarmee een (extra) impuls gegeven wordt aan de regionale opgaven waar gemeenten voor staan.	AB-Bestuurslid	Burgemeester A. Bronsvort, Plv. wethouder K. Bonsen	7 gemeenten	6.229.000	6.401.000	22.601.000	22.724.000	geen	0	360.711
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Apeldoorn	De veiligheidsregio werkt in nauw overleg met maatschappelijke partners aan een veilige leefomgeving. Zeven dagen per week, 24 uur per dag ligt de focus op het beheersen van risico's en het bestrijden van incidenten. Voortdurend goed voorbereid zijn in samenspraak met burgers, bedrijven en instellingen in de regio Noord- en Oost-Gelderland	AB-Besturslid	Burgemeester A. Bronsvort, Plv. wethouder M. Frank	22 gemeenten	14.546.000	9.119.000	42.340.000	46.053.000	geen	0	1.737.996
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	Hengelo (Gld)	De Omgevingsdienst Achterhoek is voor overheden in deze regio (en namens deze overheden ook voor bedrijven en burgers) het aanspreekpunt voor vraagstukken op het gebied van milieu. De adviseurs bieden hoogwaardige kennis en expertise aan op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuadvies. Door de bundeling van kennis, de korte lijnen en het snel en efficiënt werken zijn de geleverde producten steeds van hoog niveau. Het doel van de ODA is om samen met haar opdrachtgevers zich dagelijks in te zetten voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving voor de inwoners en bedrijven	AB-Bestuurslid	AB lid: Wethouder B. Porskamp	8 gemeenten	645.000	106.000	1.883.000	1.000.000	geen	0	1.004.900

		in haar werkgebied.		Piv lid: Wethouder M. Frank									
Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers (ECAL)	Doetinchem	Het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers beheert het archief van de acht Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Voor deze gemeenten bewaart het Erfgoedcentrum historische informatie en stelt deze beschikbaar. Het beschikbaar stellen gebeurt via de website of op de studiezaal. De komende jaren zal het archief naast papieren informatie meer en meer digitale informatie bevatten.	AB Bestuurslid	Lid: Wethouder K. Bonsen Piv lid: Wethouder J. Hoenderboom	8 gemeenten	123.276	175.732	571.933	532.330	geen	0	163.133	
1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.													
	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang	resultaat	Financiële bijdrage	
						begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar	dienstjaar			
Werkleerbedrijf	Groenlo	De dienst is van en voor de gemeenten (Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk); De dienst staat voor maximale zelfstandigheid op het gebied van arbeid, inkomen en participatie; De dienst is klantgericht, resultaatgericht en levert in haar samenwerking met partners maatwerk; De dienst voert de opgedragen taken uit met betrokken, professioneel en kwalitatief goed personeel; De dienst heeft ambitie en wenst een voortrekkersrol te vervullen	DB-Bestuurslid AB-Bestuurslid	AB lid 1: Wethouder J. Hoenderboom AB lid 2: Wethouder K. Bonsen Piv lid 1: Wethouder J. Hoenderboom Piv lid 2: Wethouder M. Frank	3 gemeenten	2.774.000	2.827.000	9.770.000	10.187.000	geen	0	7.821.000	
Stadsbank Oost Nederland	Enschede	De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling 'van en voor' gemeenten. De missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.	AB-Bestuurslid	Lid: Wethouder J. Hoenderboom Piv lid: Wethouder K. Bonsen	22 gemeenten	1.088.300	1.088.300	14.829.000	14.966.000	geen	0	175.000	
GGD Noord- Oost Gelderland	Warnsveld	De GGD is de gezondheidsdienst van en voor de gemeenten Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen,	AB-Bestuurslid	AB lid: Wethouder J. Hoenderboom	22 gemeenten	2.903.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	geen	0	486.125	

		Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Hardenwijk, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen. Centraal bij de GGD staat preventie: het voorkomen van ziekten in de regio.											
				Plv lid: Burgemeester A. Bronsvort									
Naamloze, Commanditaire en Besloten Vennootschappen en verenigingen	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang	resultaat	Financiële bijdrage	
						begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar				dienstjaar
Gebiedsonderneming Laarberg CV	Groenlo	Laarberg is het regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Vennoot	Vert : Wethouder M. Frank	2 gemeenten							48% aandelen	
Gebiedsonderneming Laarberg BV	Groenlo	Laarberg is het regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Lid raad van commissarissen Aandeelhouder	Vert : Wethouder M. Frank Plv vert: Wethouder B. Porskamp	2 gemeenten							48% aandelen	
Alliander NV			Aandeelhouder	Vert: Wethouder K. Bonsen Plv vert: Wethouder M. Frank	Niet in kaart gebracht							395.494 aandelen	
Nuval Platform			Lid vereniging	Vert: Wethouder K. Bonsen Plv vert: Wethouder B. Porskamp	Niet in kaart gebracht							Ca. 2.500	
Vitens NV			Aandeelhouder	Vert: Wethouder M. Frank Plv vert: Wethouder B. Porskamp	Niet in kaart gebracht	€ 533,3 miljoen	€ 557,1 miljoen	€ 1293 miljoen	€ 1340 miljoen			18.693 aandelen	
NV ROVA	Zwolle	ROVA is een duurzaam dienstenbedrijf dat voor de aandeelhoudende gemeenten zorg draagt voor de inzameling van het huishoudelijk afval en het onderhoud van de openbare ruimte. De missie van de ROVA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving voor de inwoners van de aandeelhoudende gemeenten. De ROVA is actief voor 23 gemeenten verdeeld in 3 regio's: IJssel-Vecht, Achterhoek en Eemland.	Aandeelhouder	Vert: Wethouder B. Porskamp	20 gemeenten en 2 regio's (IJssel-Vecht en Afvalverwerking Utrecht)							295 aandelen	

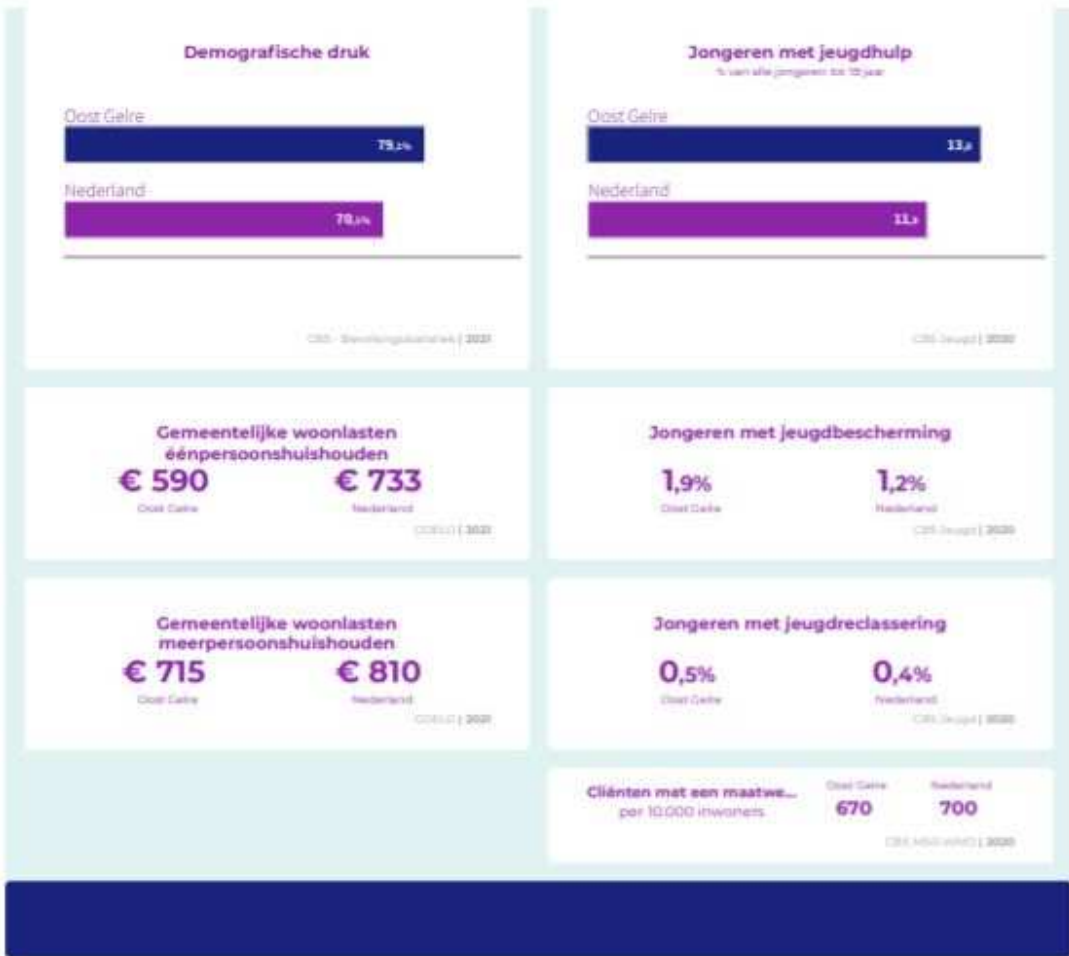
				Plv vert: Wethouder M. Frank									
AGEM	Doetinchem		Lid vereniging	Vert: Wethouder B. Porskamp Plv vert: Wethouder M. Frank	8 gemeenten								
coöperatieve vereniging "Dimpact" u.a.	Enschede	Gemeenten staan allemaal voor dezelfde uitdagingen, zoals digitalisering, antwoord geven, zaakgericht werken en ketensamenwerking. Elke gemeente heeft daarbij te kampen met onvoldoende middelen, kennis en capaciteit. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand. Dimpact is een coöperatieve vereniging 100% van, voor en door gemeenten. De Dimpact-gemeenten hebben de handen ineen geslagen om vraagstukken rondom dienstverlening en bedrijfsvoering gezamenlijk op te pakken.	Lid vereniging	Vert: Wethouder K. Bonsen Plv vert: Burgemeester A. Bronsvort	Thans 31 gemeenten lid								

Bijlage 6: BBV Beleidsindicatoren

BBV Beleidsindicatoren







Bijlage 7: Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
BAG	Basis Registratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere Bijstand Zelfstandigen
BIC	Biobased Innovation Center
BIG	Baseline informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRP	Basisregistratie Personen
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CIF	Communication & Infrastructure Fund
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheid
DBO	Dorpsbelangen organisaties
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DIFTAR	Differentiatie Tarieven Afvalstoffenheffing
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DURP	Digitale Uitvoering Ruimtelijke Processen
ECAL	Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers
ECB	Europese Centrale Bank
EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn
ENSIA	Eenduidige Normatie Single Information Audit
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheid
GEO	Geografische Informatie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GR	Gemeenschappelijke Regeling

GSF	Gelderse Sportfederatie
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen
IVP	Integraal Veiligheidsplan
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MFA	Multifunctionele accommodatie
MT	Managementteam
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OLO	Omgevingsloket Online
OZB	Onroerendezaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel & Organisatie
PPS	Publiek Private Samenwerking,
PW	Participatiewet
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROVA	Afvaladvies-, regie- en verwijderings organisatie Achterhoek
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
RWS	Rijkswaterstaat
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SDOA	Sociale Dienst Oost Achterhoek
SIOG	Website www.sameninoostgelre.nl
SON	Stadsbank Oost Nederland
SPP	Strategische personeelsplanning
SUWInet	Werk en Inkomen Digitaal
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers- verzekeringen
Vhrosv	Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNO-NCW	Verbond van Nederlandse ondernemingen en Nederland Christelijk Werkgeversbond
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VPB	Vennootschapsbelasting
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu

VWS	Volkshuisvesting Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WBO	Werkbaan Oost
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WKPB	Wet kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WNRA	Wet Normalisatie rechtspositie ambtenaren
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZVW	Zorgverzekeringswet